

Årsberetning 2015

Innhold

1. Rådmannens innledning	4
2. Generell informasjon	6
2.1 Politisk organisering	6
2.2 Kommunens folkevalgte	6
2.3 Kommunens administrasjon mv.	7
Administrativ organisering av kommunen (kortversjon).	8
Nøkkeltall – Årsverk og sykefravær:	8
Nøkkeltall - Årsverk	9
Etikk	9
Likestilling	9
Diskriminering	10
Sykefravær	10
2.4 Folketall og befolkningsutvikling	11
3. Kommunal økonomi	12
3.1 Driftsregnskapet 2015 – avvik i forhold til budsjett	12
3.2 Netto driftsresultat – utviklingstrekk	14
3.3 Investeringsregnskapet m/finansiering.	15
3.4 Balanseregnskapet	20
3.5 Utviklingen av noen utvalgte økonomiske nøkkeltall	21
A. Fondsutvikling	21
B. Lånegjeldsutvikling	22
C. Netto renter/avdrag i % av driftsinntekter	23
D. Brutto driftsinntekter fordelt på hovedarter	24
E. Lønnsutgifter i % av totale driftsutgifter	24
F. Likviditet	24
3.6 Økonomiske utfordringer	26
Nøkkeltall 1: Økonomisk balanse målt ved netto driftsresultat	26
Nøkkeltall 2: Disposisjonsfond i % av driftsinntekter	26
Nøkkeltall 3: Netto lånegjeld i % av driftsinntekter	27
Nøkkeltall 4: Avvik fra budsjett	27
Oppsummering	27
4 Hovedansvar 1: Administrative og politiske fellestjenester	29
4.1 Økonomi – totale rammer	29
4.2 Tjenestemråde 11: Politisk styring og kontrollorganer	30
4.3 Tjenestemråde 12: Fellestjenester	31
4.4 Tjenestemråde 13: Sentraladministrasjonen	31
4.5 Tjenestemråde 14: NAV NOME	34
4.6 Tjenestemråde 15: Nome statlige mottak	37
4.7 Tjenestemråde 16: Kirkelige formål	38
5 Hovedansvar 2: Skole- og barnehagesektoren	39
5.1 Økonomi – totale rammer	39
5.2 Tjenestemråde 21: Administrasjon og andre fellesutgifter	41
5.3 Tjenestemråde 22 Voksenopplæring	41
5.4 Tjenestemråde 23 Grunnskolen med skolefritidsordning (SFO)	42
Resultater	42

5.5 Tjenesteområde 24 Barnehager	45
6 Hovedansvar 3: Helse- og omsorgssektoren.....	49
6.1 Økonomi – totale rammer	49
6.2 Tjenesteområde 31: Administrative og andre fellesfunksjoner	50
6.3 Tjenesteområde 32: Helsetjenester	51
6.4 Tjenesteområde 33: Institusjonstjenester	55
6.5 Tjenesteområde 34: Hjemmetjenester	57
7 Hovedansvar 4: Biblioteksektoren.....	60
7.1 Økonomi – totale rammer	60
7.2 Beskrivelser av tjenesten.....	60
8 Hovedansvar 5: Kultur- og næringssektoren	62
5.1 Økonomi – totale rammer	62
5.2 Tjenesteområde 51: Administrative og andre fellesfunksjoner	63
5.3 Tjenesteområde 52: Kulturvern og lokalhistorie	63
5.4 Tjenesteområde 53: Nærmiljø skole	64
5300 Tilbud, tjenester og prosjekter	64
5301 Den kulturelle skolesekken (DKS)	64
5302 Den kulturelle spaserstokken (DKSS)	65
5.5 Tjenesteområde 54: Kulturtiltak barn/unge og funksjonshemmede.	65
5400 Kultur- og fritidstilbud til funksjonshemmede	65
5.6 Tjenesteområde 55 Andre kulturaktiviteter	66
5.7 Tjenesteområde 56: Reiseliv	68
5.8 Tjenesteområde 57: Næring	68
9 Hovedansvar 6: Teknisk sektor.....	70
9.1 Økonomi – totale rammer	70
9.2 Tjenesteområde 61 Etatsadministrasjon og felles tjenester	71
9.3 Tjenesteområde 62 Arealforvaltning	72
9.4 Tjenesteområde 63 Kommunalteknikk ex Vann og Avløp.....	73
9.5 Tjenesteområde 631 Kommunalteknikk - Vannforsyning.....	75
9.6 Tjenesteområde 632 Kommunalteknikk - avløp	75
9.7 Tjenesteområde 64 Eiendomsforvaltning	76
10 Hovedansvar 7: Midt-Telemark brann- og redningstjeneste.....	78
10.1 Økonomi: Avvik på tjenesteområdet 71:	78
10.2 Måloppnåelse for virksomheten.....	80

1. Rådmannens innledning

Rådmannen uttrykte seg i relativt dramatiske vendinger i fjorårets innledning til årsmeldingen; « Nome kommune er nå kommet til et punkt hvor tiltak må gjennomføres og betydelig utover det nivå som budsjettdokumentet for 2015 har lagt til grunn. vi må få stabile netto driftsresultat på minimum 1 % av driftsinntektene så raskt som overhode mulig».

I stedet for et nto. driftsresultat på 6 mill. kroner, gjør vi nå opp status for 2015 med et nto. driftsresultat på - 9.9 mill.

I analysen av netto driftsresultat, kan en imidlertid korrigere for:

- Netto avsetninger til bundne fonds med 3,1 mill., og
 - Utgiftsføring av årets, og avskrivning av tidligere års premieavvik med til sammen 8,1 mill.
- Korrigerer en det offisielle netto driftsresultatet på - 9,9 mill. kr for disse to forholdene, blir netto driftsresultat i 2015 positivt med om lag 1,3 mill. kr (0,2 %).

Akkumulert "underskudd " er nå til sammen 10,6 mill., 8,0 mill. for 2014 og 2,6 mill. for 2015. Samtidig viser regnskapet for 2015 et merforbruk på driftsområdene ansvar 1, ansvar 2 og ansvar 3 på til sammen 13,7 mill!

Med dette som bakgrunn må vi bare konstatere at omfanget av driftsreduserende tiltak må bringes videre fra et nivå betydelig til et nivå omfattende. Ikke bare er det nok å redusere driften i seg selv, men de driftsreduserende tiltakene må i all hovedsak bestå av tiltak som gir en varig reduksjon i driftsnivået. Alle de tiltak som ble anbefalt og pekt på i rapporten «Gjennomgang av kommuneorganisasjonen» av 30.6.2015 må gjennomføres og i tillegg må det fremmes nye tiltak i et betydelig omfang med effekt for 2016. I saksutredning til F-sak 015/16 uttaler rådmannen følgende; «....Som kjent forutsetter vedtatt budsjett for 2016 en inndekking av regnskapsmessig underskudd fra 2014 med 6,3 mill. kr. Etter regnskapsavslutningen for 2015 er akkumulert driftsunderskudd på 10,6 mill. kr. Dersom kommunen skal ha ambisjon om å dekke hele dette underskuddet i 2016 (dvs. øke inndekking med 4,3 mill. kr), må politiske signaler komme i møte nå slik at rådmannen kan forberede organisasjonen på de utfordringer dette vil medføre. En slik målsetting vil innebære et år på «sparebluss». Formannskapet har lagt dette til grunn for rådmannens videre arbeid med å bringe tilstrekkelig balanse i økonomien.

Dette blir smertefullt, men kan ikke unngås.

Rådmannen vil i fremlegget til PLØM 1/2016 fremme forslag til driftsreduserende tiltak som i sum vil dekke inn det akkumulerte underskuddet i løpet av 2016. Dette blir vanskelig å gjennomføre, i særlig grad fordi vi har merforbruk på aktiviteter som det er svært vanskelig å gjøre noe med på kort sikt. KOSTRA - effektivitetsanalysen basert på regnskapet for 2014 viser at vi blant annet hadde et merforbruk på 17,7 mill. på barnevern (F252), kommunehelse (F241) og økonomisk sosialhjelp (F281), korrigert for behov.

Vi altså i en økonomisk situasjon som må håndteres umiddelbart.

I tillegg til de mer akutte kostnadsutfordringene bidrar den negative befolkningsutviklingen til å svekke det økonomiske handlingsrommet ytterligere.

Pr. 1. januar 2016 hadde Nome kommune et folketall på 6 534 innbyggere. Dette er en nedgang på 96 i løpet av 2015, noe som tilsvarer -1,45 %. På 50 år er da folketallet redusert fra 7255 innbyggere til 6 534 pr. 1.1. 2016. Det er en reduksjon på 10 %! Bare reduksjonen i løpet av 2015 er beregnet å gi et inntektstap på 8 mill. kroner, en utfordring som kommer på toppen av de øvrige økonomiske utfordringene vi har på utgiftssiden i budsjettet.

Utviklingen i våre nabokommuner i Midt-Telemark i løpet av 2015 viser vekst i Bø (124 innbyggere - + 2,07 %), til totalt 6 101 innbygger. Kommunen hadde både fødselsoverskudd (11) og netto innflytting (113). Veksten på 2,07 % er den klart sterkeste blant alle kommunene i Telemark. Sauherad hadde derimot en nedgang folketallet (-8), til totalt 4 338 innbyggere.

Til tross for en vanskelig økonomisk situasjon er nok et svært aktivt år tilbakelagt. Ikke minst vil 2015 bli husket som det året da nytt helsesenter ble ferdigstilt og langt på veg nytt skolebygg. Vi har nå ett helsesenter og kun to grunnskoleenheter i Nome kommune, alle i nye og moderne bygg. Det gir det beste grunnlaget for fremtidig utvikling av tjenestetilbudet på disse områdene.

Telemarksforskning har gitt viktig ny kunnskap om hva som karakteriserer samfunn som vokser. Veksten bygger på 3 pilarer;

- Bostedsattraktivitet
- Bedriftsattraktivitet
- Besøksattraktivitet

I tillegg til økonomisk kontroll, bør denne kunnskapen være fundament for et videre arbeid med å skape vekst også i Nome kommune. Grunnlaget for en slik vekst vil ligge i utviklingen av tettstedene med økt attraktivitet for bosetting og vekst i antall arbeidsplasser lokalt og regionalt. Men, i en situasjon med manglende vekst, har Nome kommune tross alt et stort fortrinn i nærheten til Grenland. Selv med liten vekst i Grenland vil det allikevel kunne gi støtte for vekst i egen kommune, dersom bostedsattraktiviteten er høy nok.

Parallelt med økonomistyringsarbeidet, må hele organisasjonen være opptatt av fornying og utvikling. Fornyingsarbeidet skal legge grunnlaget for en effektiv kommunal forvaltning i årene fremover og skal gi oss kraft til å møte fremtiden.

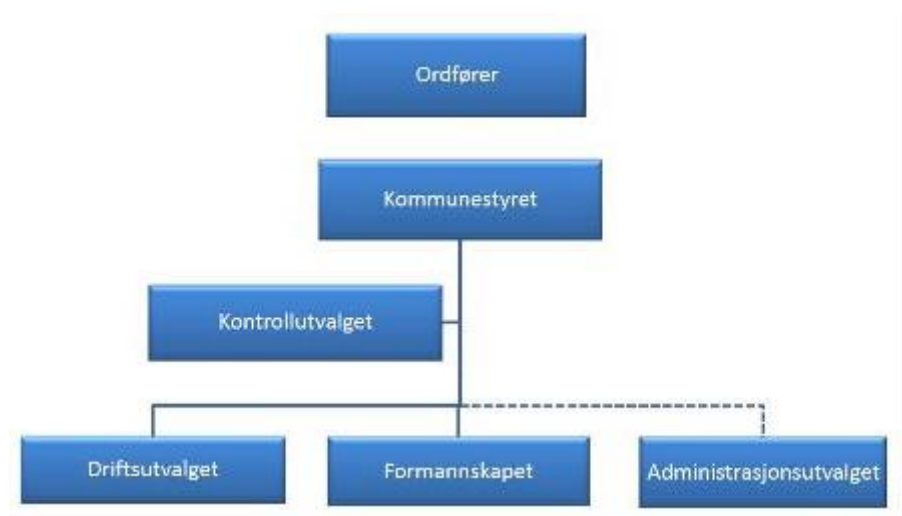
Vi står foran noen år med store utfordringer til knytta til å balansere den økonomiske situasjonen, samtidig som vi ønsker at tjenestetilbudet til innbyggerne blir best mulig. Skal vi lykkes i dette arbeidet er alle ansatte nøkkelpersoner og samhandlingen mellom politisk og administrative ledelse står sentralt.

Med bakgrunn i det store arbeidet som er nedlagt i virksomheten i 2015 vil jeg rette stor takk til alle ansatte for utmerket innsats for kommunens innbyggere og for Nome kommune som arbeidsplass og organisasjon.

Bjørn Gunerius Andersen
Rådmann

2. Generell informasjon

2.1 Politisk organisering

2.2 Kommunens folkevalgte

Oversikt over kommunestyrets medlemmer i innværende periode 2015 – 2019

Arbeiderpartiet:	Kristelig folkeparti
Bjørg Tveito Lundefaret (ordfører)	Stian Refsdal
Marthe Kristine Myrland	
Knut Helkås Dahl	Venstre
Anders Skogheim	Bjørn Olav Haukelidsæter
Siw Haugland Børresen	
Tormod Halvorsen	Høyre
Rolf Fredrik Andersen	Stig Halfdan Kjeldal
Lisa Dawn Paulsen	Hans G. Jørgensen (varaordfører)
Trond Gunnar Skippervold-Hansen	Jarl-Håvard Borgen
Bjørn Ove Nordskog	
Toralf Orekåsa	Fremskrittspartiet
Reidunn Tufte	Gry Anette R. Amundsen
	Tove Karin Aandahl
	Knut Bjørn Kjellberg
	Bjarne Hermansen
Sosialistisk venstreparti	
Arvid Høgvoll	
Senterpartiet	
Torunn Brukåsa Kleiva	
Anders Hjelseth	
Anita Høidalen	
Gry-Beate Nordskog	
Tom Vidar Slåtta	
Vidar Høglid	
Anne Birgit Kleiva	

Antall møter og saker i de forskjellige politiske utvalg 2015:

Utvalg	Antall møter	Antall saker
Kommunestyret	9	133
Formannskapet	13	73
Oppvekst og omsorgsutvalget	5	34
Utviklingsutvalget	8	68
Eldrerådet	5	16
Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	5	15
Driftsutvalget	2	17

Oppvekst og omsorgsutvalget og utviklingsutvalget ble i 68/15 i kommunestyremøtet den 10/9-15 nedlagt og erstattet av ett nytt utvalg fra og med den valgperioden. Driftsutvalget ble benevnelsen på det nye utvalget og består av 9 medlemmer.

2.3 Kommunens administrasjon mv.

Rådmannen er kommunens øverste administrative leder med ansvar for rundt 705 ansatte. Kommunen er organisert med en sentraladministrasjon og 4 etater. Rådmannen, hans stedfortreder (leder for Administrasjonsavdelingen), personal- og organisasjonssjefen, budsjett- og regnskapssjefen, leder av NAV Nome og de fire etatssjefene utgjør rådmannens ledergruppe.

I 2015 var disse ledere for etater/avdelinger:***Rådmann***

Bjørn G. Andersen

Etatssjefer:

- * Kultur- og næringssjef
- * Helse- og omsorgssjef
- * Skole- og barnehagesjef
- * Teknisk sjef

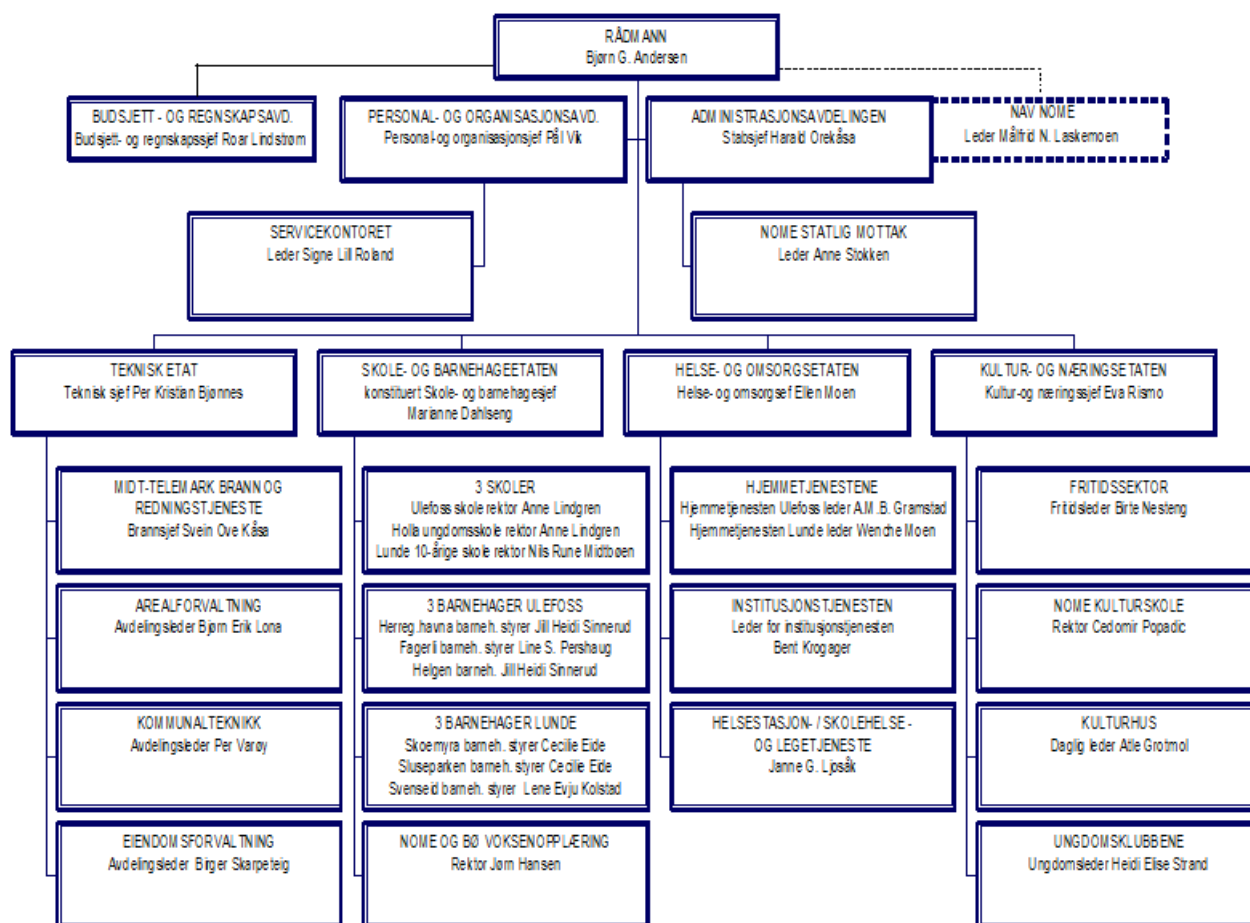
Eva Rismo
Ellen Moen
Marianne Dahlseng (konstituert)
Per Kristian Bjønnes

Stabssjefer:

- * Stabssjef (og stedfortreder for rådmannen)
- * Personal- og organisasjonssjef
- * Budsjett- og regnskapssjef

Harald Orekåsa
Pål Vik
Roar Lindstrøm

Administrativ organisering av kommunen (kortversjon).

Nøkkeltall – Årsverk og sykefravær:

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Antall ansatte	741	740	753	791	787	705	724
Antall årsverk	535	540	546	569	556	540	534
Menn	19 %	19 %	19 %	19 %	19 %	20	20
Kvinner	81 %	81 %	81 %	81 %	81 %	80	80
Sykefravær kvinner			8,5 %	8,9 %	10,9 %	9,6	9,3
Sykefravær menn			5,4 %	5,7 %	5,1 %	3,6	5,3
Samlet sykefravær	8,6 %	7,7 %	7,9 %	8,3 %	9,8 %	8,4	8,5

Tallene for 2012 og 2013, spesielt på antall ansatte, kan være noe høye da rapporteringsverktøyet i Visma har vært nytt og det har vært parametere som har vært feil satt. Blant annet kan vikariater og engasjerte vært tatt med i beregningene. For 2014 er det ansettelsesprosenten for faste stillinger som kommer frem. Det må presiseres at alle stillingene på fylkesbiblioteket er tatt med i beregningene. Dette er ikke presist da ca. 8,5 årsverk tilhører fylkeskommunen. Dette vil bli endret i årsberetning 2016.

Nøkkeltall - Årsverk

Årsverk	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Sentraladministrasjon	22,0	22,1	22,4	21,6	19,1	18,3
Helse- og omsorg	227,6	238,5	252,1	249	234	230
Skole- og barnehage	196,5	195,3	199,1	194	200	200
Teknisk inkl. MTBR	51	53,9	54,1	52	56,7	55
Kultur- og næring	11	12	15,4	12	7,8	6,8
Nome statlige mottak	7	7	9,3	9,0	8,0	8,0
NAV	8,4	8,6	8,9	8,0	7,0	8,0
Biblioteket	11	11	11	10	9	9,25
Sum	540	546	569	556	540	536

(Tallene kan variere noe avhengig av tidspunkt rapportene er kjørt og feilmarginer. Har ikke tatt med tall fra før 2010 når det gjelder årsverk da skolenedleggelse og overføring av personell til NAV osv. er endret i statistikken). Årsverkstallene er basert på faste ansettelsesprosjenter.

Innenfor **sentraladministrasjonen** er 1,85 årsverk knyttet opp mot tillitsvalgte og verneombud.

Etikk

For å sikre en høy etisk standard i Nome kommune blir det allerede ved ”Kurs for nytilsatte” informert grundig i egen leksjon om hvilke etiske standarder som etterstrebes. Her eksemplifiseres grensetilfeller.

Dette temaet blir også jevnlig diskutert på personalmøter i avdelingene, men ikke etter fast mønster. Kommunen har i 2012 og 2013 også hatt fokus på etisk refleksjon i ledergruppa gjennom to samlinger. I 2014 har også en tverrsektoriell gruppe laget en «etikkplakat» for Nome kommune. Etiske retningslinjer er nye og det er laget ny retningslinje for bruk av sosiale medier.

Likestilling

Som det kommer frem av tabellen over er 80 % av kommunens ansatte kvinner. Innenfor helse- og omsorg, renhold og barnehage er et fåtall menn representert. Det er vanskelig å rekruttere menn inn i disse avdelingene.

Innenfor skole er også kvinner i klart flertall med noen flere menn representert.

I administrative stillinger på rådhuset er menn i flertall spesielt på teknisk avdeling.

Lønnsnivået innenfor de forskjellige avdelinger er her helt nøytralt og styrt for det aller meste av tariff. Forhandlinger med organisasjonene om lønn i Nome kommune er basert på grupper og lite på individuelle kriterier.

Der vi kan se forskjeller på grupper er i all hovedsak på teknisk avdeling hvor ingeniørene har noe høyere lønn enn grupper med like lang utdanning innenfor for eksempel Helse – og omsorg. Når vi tar med kortere arbeidstid i forbindelse med turnus, blir nok dette mer utjevnet uten at dette er regnet på lokalt.

Diskriminering

Nome kommune ved personalavdelingen gjennomfører hvert tredje år medarbeiderundersøkelse for de ansatte. Dette gjennom kommuneforlagets ”bedrekommune.no”, sist gjennomført høsten 2011. På spørsmål rundt ”Mobbing, diskriminering og varsling” er gjennomsnittlig score 5,1 noe som er 0,2 poeng bedre enn landsgjennomsnittet. Dersom enkelte avdelinger scorer lavt på denne dimensjonen vil AMU gå dypere inn i saken for å finne ut av dette. Vår 2016 vil ny medarbeiderundersøkelse (10 faktor) gjennomføres. Denne gang en ny versjon som er utarbeidet mellom KS og BI.

Sykefravær

Etter flere år med nedgang i sykefraværet så det ut til at tallet stabiliserte seg på mellom 8-9 %. I 2010 gikk derimot sykefraværet ytterligere ned og gjennomsnittet for Nome kommune var på 7,7 %. Frem til 2011 har det dermed vært en markant nedgang fra 2006 hvor fraværet var på 11,2 %. Det har de to siste år vært en negativ trend hvor det i 2012 var økt til 8,3 % og i 2013 til 9,8 %. I 2014 gikk heldigvis sykefraværet ned igjen til 8,4 %.

De siste årene har lederne på den enkelte arbeidsplass hatt tidligere og tettere oppfølging av den sykemeldte. Lederne deltar også på jevnlig møter med personal- og organisasjonssjef og Nav arbeidslivssenteret for oppfølging. I 2015 har det vært et spesielt fokus på sykefraværet i barnehagene i Nome som har ligget høyt på sykefraværstatistikken over flere år. Dette er riktignok et område med høyt sykefravær også på landsbasis.

AKTIV i ny form samler mange deltagere til diverse trening på Dagsrud. Det er fortsatt god aktivitet på treningssenter på Dagsrud hvor spinning og styrketrening er blant aktivitetene. Personalavdelingen er veldig tilfreds med dette tilbudet til ansatte og innbyggere og det har blitt oppfattet veldig positivt av de som bruker tilbudet.

Kommunen har avtale om bedriftshelsetjenester med Senter for Arbeidshelse og miljø i Telemark (SAMT) hvor det har vært et betydelig og konstruktivt samarbeid. Det blir hvert år skrevet en avtale om bruken av bedriftshelsetjenesten og hva som skal prioriteres. Dette fører til forutsigbarhet på tjenestene og god styring på økonomien. Høsten 2015 ble bedriftshelsetjenesten lagt ut på anbud og fra 1.1.2016 skal bedriftshelsetjenesten leveres av Sykehuset Telemark.

Pål Vik
Personal- og organisasjonssjef

2.4 Folketall og befolkningsutvikling

Folketall og befolkningsendringer er en mye brukt målestokk på ”helsetilstanden” i kommunene. Økt folketall indikerer en positiv utvikling, mens nedgang oppfattes som et faresignal og gir grunnlag for bekymring. Samtidig skal en være varsom med å overfokusere på dette. Økning i folketallet bør sjelden være mål i seg selv, men heller et middel, en strategi, for å oppnå andre forhold knyttet til ønsket samfunnsutvikling.

En sideeffekt er den tette koblingen mellom folketallsutvikling og grunnlaget for statlige, økonomiske rammeoverføringer til kommunene. En svakere vekst enn gjennomsnittet eller en forholdsvis liten nedgang i folketallet kan vise seg å få svært negative konsekvenser for kommunens økonomi.

Pr. 1. januar 2016 hadde Nome et folketall på 6 534 innbyggere. Dette er en nedgang på 96 i løpet av 2015, noe som tilsvarer -1,45 %.

Tabell 1. Folketallsutviklingen i Nome i 50-årsperioden 1976-2016.

2016	2006	1996	1986	1976
6 534	6 571	6 587	7 104	7 255

Folketallsutviklingen er styrt av noen få komponenter; forholdet mellom antall fødte og døde og forholdet mellom antall innflyttere og utflyttere. For 2015 var det både fødselsunderskudd (51 fødte og 84 døde = -33) og netto utflytting (307 innflyttet og 373 utflyttet = -66) i Nome, noe som altså gir en samlet nedgang i folketallet på hele 96 personer.

Tabell 2. Folketallsveksten pr.1.1 i Nome i 10-årsperiode (2007-2016).

2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
-96	-13	-16	18	46	18	34	-30	-44	25

Utviklingen i våre nabokommuner i Midt-Telemark i løpet av 2015 viser vekst i **Bø** (124), til totalt 6 101 innbygger. Kommunen hadde både fødselsoverskudd (11) og netto innflytting (113). Veksten på 2,07 % er den klart sterkeste blant alle kommunene i Telemark. **Sauherad** hadde derimot en nedgang folketallet (-8), til totalt 4 338 innbyggere. Nedgangen skyldes et fødselsunderskudd (-18) som delvis kompenseres med netto innflytting (10). Dette å plassere Sauherad litt under midten (nr. 11) blant kommunene i Telemark.

Samlet økte folketallet i løpet av 2015 i regionen **Midt-Telemark** med 20, til totalt 16 973 innbyggere. Dette er en klart svakere utvikling enn for 2014, da veksten var 151 personer.

I Telemark hadde 10 kommuner positiv befolkningsutvikling i løpet av 2015, mens 8 kommuner hadde nedgang i folketallet. **Bø** (2,07 %) og **Fyresdal** (1,93 %) ligger med god margin som på 1. og 2. plass. I andre enden ligger Nome (-1,45 %) og **Siljan** (-1,10 %) like klart på siste (nr. 18) og nest siste plass (nr. 17).

I **Telemark** som helhet var det 173 494 innbyggere pr. 1. januar 2016. Veksten på 0,31 % i vårt fylke i løpet av året er både betydelige lavere enn i **Norge** som helhet (0,93 %) og i forhold til våre nabofylker **Vestfold** (0,95 %), **Buskerud** (1,07 %) og **Aust-Agder** (0,89 %). Den forholdsvis svakere utviklingen i Telemark har vært en langvarig tendens. I Norge var det bare Hedmark (0,1 %), Oppland (0,1 %), Nordland (0,1 %), Finnmark (0,2 %) og Sogn og Fjordane (0,3 %) som har svakere eller like lav vekst som Telemark i løpet av 2015.

3. Kommunal økonomi

3.1 Driftsregnskapet 2015 – avvik i forhold til budsjett

AVVIK - BUDSJETT/REGNSKAP 2015	Budsjett	Regnskap	Avvik
	2015	2015	+ betyr overskudd
Beløp i hele 1.000 kr			- betyr underskudd
"Frie disponible inntekter"	-405 330	-408 415	3 085
Herav:			
Skatt formue og inntekt	-140 100	-140 747	647
Statlig rammetilskudd	-202 300	-203 777	1 477
Eiendomsskatt netto	-21 400	-21 517	117
Konsesjonsavgifter	-180	-197	17
Konsesjonskraftinntekter	-1 000	-706	-294
Statstilskudd flyktninger	-10 800	-11 618	818
Rente og avdragskompensasjon	-2 700	-2 697	-3
Vertskommunetilskudd psyk utviklingsh	-25 000	-25 112	112
Vertskommunetilskudd asylmottak	-1 850	-2 044	194
Netto finansutgifter:	18 935	17 668	1 267
Herav:			
Renteutgifter	12 185	10 785	1 400
Renteinntekter	-2 060	-2 078	18
Avdrag på løpende lån	15 300	15 451	-151
Utbytte Midt-Telemark Energi	-4 000	-4 000	0
Utbytte Midt-Telemark Kraft	-2 490	-2 490	0
Felles formål utenom driftsområdene:	3 230	917	2 313
Herav:			
Avregning pensjonspremie + premieavvik	-3 700	-6 122	2 422
Avskrivning av premieavvik foregående år	6 185	6 142	43
Avsetning til kraftfondet	180	197	-17
Avsetning til disp.fond flyktninger	1 500	1 500	0
Inndekking regnskapsunderskudd 2014	1 700	1 700	0
Bruk av k-styrets disposisjonsfond	-4 185	-4 185	0
Finansiering av investeringer	1 550	1 550	0
Avsetning renter til bundne fonds	0	135	-135
SUM fellesinntekter/fellesutgifter	-383 165	-389 830	6 665
Driftsområdene:	383 165	397 231	-14 066
Herav:			
Administrative og politiske fellestjenester	63 186	64 976	-1 790

Skole- og barnehagesektor	112 583	118 318	-5 735
Helse- og omsorgssektor	172 911	179 051	-6 140
Biblioteksektoren	2 129	1 885	244
Kultur og næringssektor	9 600	9 859	-259
Teknisk sektor ekskl. vann og avløp	32 393	32 398	-5
Teknisk sektor - vann	-4 306	-4 155	-151
Teknisk sektor - avløp	-5 061	-4 600	-461
Midt-Telemark Brann og redning	-270	-501	231
SUM MERFORBRUK FØR STRYKNING:		7 401	-7 401
Gjennomførte strykninger:		4 750	4 750
Herav:			
Overføring fra drift til investering		1 550	1 550
Avsetning til disp.fond flyktninger		1 500	1 500
Inndekking av regnskapsunderskudd 2014		1 700	1 700
Resultat etter strykning:			-2 651

Kommentarer til tabellen foran:

Driftsregnskapet for 2015 framkommer med et samlet netto merforbruk (driftsunderskudd) på 7,401 mill. kr **før strykning**. For å redusere det samlede underskuddet, er det i samsvar med gjeldende forskrifter foretatt strykninger av budsjettert overføring fra drifts- til investeringsregnskapet, budsjettert avsetning til disposisjonsfond, og budsjettert inndekking av tidligere års regnskapsunderskudd. Som tabellen viser, er det foretatt strykninger på til sammen 4,750 mill. kr. Merforbruket eller driftsunderskuddet **etter** strykning utgjør 2,651 mill. kr. På grunn av strykning av budsjettert overføring med 1,550 mill. kr fra drift til investering, er investeringsregnskapet gjort opp med en udekket finansiering på i overkant av kr 800.000.

Til tabellen foran kan det i tillegg knyttes følgende kommentarer:

Avvik innenfor driftsområdene:

Samlet ble det i budsjettet stilt til disposisjon netto om lag 383,2 mill. kr. Regnskapet viser et forbruk på om lag 397,2 mill. kr, dvs. et samlet merforbruk på om lag 14 mill. kr. Det utgjør om lag 3,7 % av det samlede netto budsjett stilt til disposisjon.

Som tabellen viser, oppstod merforbruket i hovedsak innenfor 3 hovedansvarsområder. Prosentvis er merforbruket størst innenfor hovedansvarsområde 2: Skole- og barnehagesektoren 5,1 % (om lag 5,7 mill. kr), hovedansvar 3: Helse- og omsorgssektoren 3,6 % (om lag 6,1 mill. kr), og hovedansvar 1: Administrative og politiske fellestjenester 2,8 % (om lag 1,8 mill. kr). Innenfor øvrige driftsområder er avvikene beløpsmessig av mindre omfang.

Merforbruket innenfor driftsområdene er som fryktet ved budsjettrapporteringene gjennom året. Noen tjenestekområder viser en bekymringsfull utvikling. Det gjelder spesielt innenfor barnevernstjenesten. Kostnadene med samhandlingsreformen viser seg også å være større enn forutsetninger lagt til grunn ved fastsetting av de statlige rammeoverføringene.

Avvik fellesinntekter/fellesutgifter:

Samlet viser tabellen en netto merinntekt på om lag 6,7 mill. kr for det som vi definerer som fellesinntekter og fellesutgifter. Det er spesielt følgende punkter som bidrar til dette:

- De såkalte frie inntekter (skatt + rammetilskudd) ble i sum om lag 2,1 mill. kr høyere enn budsjettet. Dette var i samsvar med de utviklingstrekk vi så utover høsten, og også de signaler som ble gitt i økonomirapporteringene.
- Bosetting av flyktninger, herunder familieegjenforeninger, bidro til en merinntekt på om lag kr 800.000 sammenholdt med budsjett.
- Lavt rentenivå har bidratt til at våre renteutgifter i 2015 er om lag 1,4 mill. kr lavere enn budsjettet.
- Våre pensjonskostnader har samlet sett gitt en innsparing på om lag 2,4 mill. kr.

3.2 Netto driftsresultat – utviklingstrekk

Netto driftsresultat er et begrep som forteller oss hvor mye som er til disposisjon av samlede driftsinntekter etter at driftsutgiftene og renter og avdrag på lån er dekket. Størrelsen gir informasjon om evnen til å påta seg nye forpliktelser i form av økte driftsutgifter, og/eller betjening av nye låneopptak.

	Regnskap	Regnskap	Regnskap	Regnskap	Regnskap	Regnskap
Beløp i 1.000 kr	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Driftsinntekter inkl. utbytte	499 900	525 720	564 598	610 329	617 163	616 127
Driftsutgifter ekskl. avskrivninger	464 643	497 874	534 078	581 881	590 875	601 890
"Brutto driftsresultat"	35 257	27 846	30 520	28 448	26 288	14 237
Netto renter	10 713	10 977	10 248	10 135	10 246	8 707
Netto avdrag	15 444	16 434	15 883	17 154	17 624	15 451
Netto driftsresultat	9 100	435	4 389	1 159	-1 582	-9 921
"Benyttes slik":						
Netto avsetninger bundne fonds	-1 626	412	514	-2 050	7 289	-3 084
Netto avsetninger disposisjonsfonds	1 603	2 950	-3 134	4 748	-925	-4 186
Finansiering av investeringsregnsk.	1 411	2 325	1 251	4 219		
Bruk av tidligere års overskudd		-5 252		-5 758		
Inndekking tidligere års underskudd	2 460					
Regnskapsmessig resultat	5 252		5 758		-7946	-2 651

Driftsregnskapet for 2015 viser samlede inntekter på om lag 616,1 mill. kr inkl. utbytte fra kraftselskapene. Dette er en nedgang fra regnskap 2014 med 0,2 %. Samlede driftsutgifter er på om lag 601,9 mill. kr, og viser en økning på 1,9 % sammenholdt med regnskap 2014. I driftsregnskapet er det utgiftsført om lag 24,2 mill. kr i netto renter og avdrag. Redusert rentenivå har også i 2015 isolert sett ført til økt handlefrihet i kommunen. Rente- og avdragspostene viser en samlet nedgang med 3,7 mill. kr fra 27,9 mill. kr i regnskap 2014.

Netto driftsresultat er etter dette negativt med om lag 9,9 mill. kr, eller minus 1,6 % av de samlede driftsinntekter. Dette er et betydelig avvik fra det som er definert målsetting for sunn økonomiforvaltning (1,75 %).

I den interne analysen av netto driftsresultat, bør en korrigere for:

- **Netto avsetninger til bundne fonds**

Av totalutgiftene på 601,9 mill. kr, er om lag 3,1 mill. kr finansiert ved bruk av bundne fonds. Dette er i hovedsak øremerkede, eksterne midler – mottatt tidligere år - og disponert i 2015.

- **Utgiftsføring av premieavvik**

Det er redegjort for pensjonskostnader og premieavvik på annet sted i årsberetningen. I regnskap 2015 er det utgiftsført 1,970 mill. kr i årets premieavvik. Avskrivning av tidligere års premieavvik utgjør 6,142 mill. kr. Det betyr at det i regnskapet er kostnadsført samlet 8,112 mill. kr utover det som er betalt i pensjonspremie.

Korrigerer en det offisielle netto driftsresultatet på minus 9,9 mill. kr for de 2 forannevnte forhold, blir netto driftsresultat i 2015 **positivt** med om lag 1,3 mill. kr (0,2 %).

Hovedutfordringen framover blir å etablere reelle, positive netto driftsresultat på minst 1 % slik at en kan bygge en tilstrekkelig buffer for å imøtekomme uforutsette driftsutgifter gjennom året, og ha mulighet til en sunn egenkapital i kommende investeringer.

3.3 Investeringsregnskapet m/finansiering.

Tabellen neste side viser investeringsregnskapet m/finansiering for 5-årsperioden 2011 – 2015. Oversikten viser investeringene de enkelte år, og en egen kolonne for samlet investering i perioden. Det framgår innenfor hvilke områder de vesentligste investeringer er foretatt.

Oversikten viser også hvordan investeringsregnskapet er finansiert.

Kommentarer til oversikten:

- Det er investert for til sammen 261,8 mill. kr i 5-årsperioden. Investeringer innenfor vannforsyning/avløp utgjør 62,8 mill. kr (24 %), og innenfor grunnskolen om lag 107,5 mill. kr (41 %).
- I 2015 er det samlet investert for 122,4 mill. kr. Av dette utgjør vann- og avløpstiltak 16,2 mill. kr, og tiltak innenfor grunnskolen (i hovedsak Holla 10-årige skole) om lag 72,5 mill. kr.
- I gjennomsnitt er det investert for i overkant av 52 mill. kr hvert år i 5-årsperioden. Til å finansiere investeringene og utlånene (29,6 mill. kr) er det brukt lånemidler på til sammen 248,4 mill. kr i 5-årsperioden. Egenkapitalen er heller beskjedne - driftsregnskapene har i liten grad bidratt til å finansiere investeringsprosjekter. I 2015 er momskompensasjon knyttet til investeringer ført direkte i investeringsregnskapet på til sammen 19,2 mill.kr.

	Regnskap	Regnskap	Regnskap	Regnskap	Regnskap	Sum
INVESTERINGSREGN	2011	2012	2013	2014	2015	2011 - 15
Brutto investeringer	40 215	32 673	25 319	41 174	122 412	261 793
Herav bl.a. tiltak innen:						
Grunnskolen	18 245	754	1 113	14 914	72 462	107 488
Vannforsyning og avløp	8 402	16 584	7 148	14 447	16 236	62 817
Utlån	8 420	6 233	7 089	4 841	3 052	29 635
Kjøp av aksjer/andeler	1 185	1 177	1 291	1 475	1 542	6 670
Avdrag på lån	4 028	4 111	8 102	4 005	6 212	26 458
Avsetninger	0	476	3 157	2 793	140	6 566
SUM FIN BEHOV	53 848	44 670	44 958	54 288	133 358	331 122
FINANSIERING:	53 848	44 670	44 958	54 288	133 358	331 122
Bruk av lån	41 362	36 473	29 094	40 639	100 856	248 424
Tilskudd og ref. vedr. invest.	3 361	2 123	1 129	4 202	4 413	15 228
Kompensasjon mva				4 406	19 201	23 607
Bidrag fra årets driftsregnskap	2 325	1 251	4 220	-	-	7 796
Salg av fast eiendom m.v.	306	580	3 123	205	334	4 548
Mottatte avdrag på utlån	4 047	4 111	4 828	4 005	6 212	23 203
Bruk av tidl. avsetninger	2 447	132	2 564	831	1 503	7 477
Udekket	0	0	0	-	839	839

Kommentarer til investeringsprosjekter 2015.

Detaljert oversikt over gjennomførte investeringstiltak framgår av regnskapsdokumentet – regnskapsskjema 2 B på side 8. Til enkelte prosjekter knyttes følgende kommentarer:

I 100: Ramme for IT-utvikling – fellesramme:

I 2015 ble det et overforbruk på investeringsbudsjettet for IT utvikling på ca 770` kr. Det var behov for å gjøre enkelte investeringer underveis i året som ikke har vært budsjettet og som har bidratt til overforbruket. Dette er blant annet knyttet til økt kostnad rundt nye tynnklienter i Helse- omsorg, ca. 300`. Dette var en konsekvens av investeringene i nytt datarom. De gamle tynnklientene var ikke compatible og måtte skiftes ut. Investeringer til iPader for politikere utgjorde ca. 300`, og økte investeringskostnader ved nytt datarom, grunnet høyere dollarkurs enn på budsjettidspunkt, utgjorde ca. 150`.

I 119: Rammebevilgning kirkelige formål:

Kirkevergen skriver: «Vi fikk tildelt kr. 1.000.000,- av Nome kommune til investeringer i 2015. Kirkelig fellesråd fikk fullmakt til å prioritere midlene der det var viktigst. Vi valgte følgende:

- Tårn Lunde kirke.

Investering ga oss et overskudd på kr.718.603,90. Disse midlene settes av til ubundet Investeringsfond».

I 120: Ramme for IT-utvikling skole- og barnehagesektoren:

Midlene i 2015 har blitt brukt til oppgradering av IKT utstyr og programvare i skoler og barnehager. Lunde 10- årige skole har fått en ny smartboard. Totalkostnaden er holdt innenfor rammen på 150 000,-.

I 170: Kjøp av transportmidler – brann:

Rulleringsplanen går som planlagt. I 2015 er det anskaffet en brukt tankbil, Volvo 2010 modell, med 13 000 liter vannkapasitet. Anskaffelsen ble gjennomført i 3 omganger for å få ferdig produkt; innkjøp av chassis, innkjøp av rustfri vanntank, og til slutt ombygging av tankbilen slik at den kunne benyttes som tankbil for brannvesenet. Bilen var opprinnelig en bil for frakt av melk. Bilen erstatter 1985 modell tankbil i Sauherad. Anskaffelsen er holdt innenfor budsjettert ramme på 1 mill. kr, hvorav Nome kommune dekker 42,4 %.

I160 Ramme for utstyr/bil.

Det har blitt kjøpt inn to Ford Transit Connect til håndverksgruppa på eiendomsavdelinga. Regnskapet viser kr 44 000 i ubrukte midler.

I300 Trafikksikkerhetstiltak

Midlene i 2015 ble brukt til å etablere fortau på Ajervegen, fra jernbaneundergangen til krysset Ajertoppen. Regnskapet for 2015 viser ett mindreforbruk på kr 110 000 brutto. Tilskuddet ble mindre som følge av at utgiftene ble mindre. I realiteten har vi derfor kr 30 000 i ubrukte midler. Trafikksikkerhetsplanen vil bli revidert i god tid før budsjettarbeidet for 2017.

I321 Stedsutvikling Ulefoss

I 2015 ble utkastet til reguleringsplan slutført og lagt ut til offentlig ettersyn. Søndergaard Rickfelt AS har vært engasjert som «sparringspartner» og til å tegne opp reguleringsplanen for Ulefoss sentrum. Teknisk etat har styrt prosessen med gode dialoger med handelsstand, interessegrupper og overordnet myndighet. Reguleringsplan for Ulefoss sentrum forventes ferdig behandlet våren 2016. Det gjenstår kr 487 000 som forutsettes brukt sammen med bevilgningen for 2016 til å starte arbeidet med fysiske tiltak.

I322 Asfaltere grusveger

Det ble i 2015 asfaltert i Hollavegen fra krysset Kirkebakken til krysset August Cappelensveg. Vegen ble litt bredere enn tidligere samt at grøfter og stikkrenner ble skiftet. Det ble også etablert en ny stikkrenne. Prosjektet har et mindreforbruk på kr 27 000.

I326 Rassikring Grønvoldvegen

Norsk Bergsikring utførte rassikring langs Grønvoldvegen i 2014. Prosjektet ble finansiert opp i 2015.

I327 Utskifting av gatelys

Midt-Telemark Energi har jobben med å skifte ut gatelys til LED-lys. Det prioriteres lys som er uten fotocelle i første omgang da det er dette som gir den største gevinsten. Regnskapet for 2015 viser kr. 40 000 i ubrukte midler. Ubrukte midler forutsettes brukt sammen med nye midler i 2016.

I328 Jernverksparkeringa

Det er sammen med grunneier funnet en rimeligere og mer nøktern utbedring enn først beskrevet. Det gjenstår noen arbeider til 2016. Blant annet må pumpestasjonen heves som følge av oppfyllingen. Det ble bevilget kr 2 000 000 til prosjektet som helhet. Det gjenstår kr 1 194 000 som må overføres til 2016.

I400 Opprusting kommunale eiendommer og

I440 Brannsikring kommunale bygg

Disse postene er blitt sett på under ett i 2015. I sum er det et mindreforbruk på kr 180 000 som ønskes overført til 2016.

Budsjettet er hovedsakelig brukt på følgende bygg:

Gamlebanken Lunde har fått nytt tak. Bygget er tilleggsisolert og det er fjernet gammel maling før det ble malt på nytt.

Bassenget på Dagsrud har fått byttet ut gammel elektronikk/styring. Det ble montert UV-filter og nye sandfilter. Det er også montert nye tanker for klor med påfylling fra utsida. Dette er et sikkerhetstiltak.

Arbeidet med det nye låssystemet på *Nome Statlige Mottak* ble avsluttet i 2015.

På *Rådhuset* er det montert nytt system for ledelys. Det er også byttet til dører med brannmotstand noen steder.

RIBO har også fått nytt ledelys-system. Rømningsvegen fra 3. etasje er oppgradert.

På *Lundetunet* har kafeen fått nytt kjøkken med tilhørende kjøledisker.

I420 ENØK

Gym-/bassengbygget på Dagsrud har fått nytt ventilasjonsaggregat. Aggregatet er spesiallaget for bruk i svømmehaller med aggressiv og klorholdig luft. Aggregatet dekker oppvarming, ventilasjon og avfukting av hallen.

Nome sjukeheim har fått montert solfanger for oppvarming av forbruksvann og vann til golvvarme.

I460 Diverse grunnerverv

Dette gjelder kjøp av areal som tillegg til Lunde helsesenter, vedtatt i formannskapet (Sak 41/15). Kjøpet var tenkt dekket ved salgsinntekter av tomta.

I461 Skoleutbygging Holla

Bygget er i rute økonomisk og framdriftsmessig. Skolebygget ble tatt i bruk 1. mars 2016. Uteområdet skal stå ferdig til fellesferien.

I462 Holla kirkeruin

Riksantikvaren er godt i gang med konserveringsprosjektet for middelalderruiner. I Nome er Holla kirkeruiner en sentral del av dette prosjektet. Selve ruinen er vurdert til å være i relativt god teknisk stand. Arbeidet ved Holla kirkeruin har pågått siden 2010. Til sammen har det påløpt prosjektkostnader på om lag 7,5 mill. kr, hvorav Riksantikvaren til nå har gitt tilskudd på samlet 6,9 mill. kr. Det kommunale tilskudd til arbeidet med kirkeruinkonserveringen er på kr. 501 274,- og ble finansiert med kr. 100 000,- i 2010, 251 274,- i 2011 og 150 000,- i 2012. Det gjenstår 2 – 3 sesonger med arbeid før ruinen er ferdig konserverert. Gjenværende arbeid fullfinansieres av Riksantikvaren.

I464 Utvidelse legesenter Ulefoss

Legesenteret ble tatt i bruk til planlagt tid. Det som gjenstår er oppføring av et bygg hvor søppeldunkene kan plasseres. Prosjektet vil slutføres med et mindreforbruk.

I465 Boliger Smedkåsa

Leilighetsbygget sto ferdig til planlagt tid. De første beboerne er flyttet inn. Prosjektet vil slutføres med et mindreforbruk.

I466 Voksenopplæring nye lokaler

Det ble satt av 1 mill. kroner til oppgradering av arealene som VO skal leie av Fylkeskommunen. Prosjektet har en overskridelse på kr 32 000.

I467 Opprusting Nomehallen

Det er beregnet 7 mnd. byggetid. PEAB som er entreprenør, starta opp arbeidet i hallen helt på slutten av 2015. Under rivningsarbeidet ble det oppdaget asbest som var kledd inn. Det ble også avdekket at bæring for teknisk rom samt deler av taket på SFO, må forsterkes.

Mangler som er avdekket vil utløse merkostnader, det har entreprenøren meldt tilbake. Pr nå vet vi ikke hvor stor merkostnaden blir.

I469 Mudder'n

I 2015 bevilget Sparebankstiftelsen Holla og Lunde kr. 1 000 000,- til restaureringen av Mudder'n. Kommunestyret vedtok i sak 019/15 Tiltaksplan for bevaring av Mudder'n. Telemarkskanalen FKF har bidratt med finansieringen av et bryggeanlegg som ble igangsatt høsten 2015 (ca. kostnad på kr. 300 000,-). Nome kommune skal finansiere taket som skal være over Mudder'n når den er ferdigrestaurert. Kommunale midler (kr 150.000) er innarbeidet i investeringsbudsjettet for 2016.

Årets utgifter på Mudder'n (kr. 21 000,-) skal finansieres med midler bevilget fra Sparebankstiftelsen Holla og Lunde. Midlene utbetales til kommunen når arbeidet med restaureringen er ferdigstilt.

Vann og avløpstiltak:**I200 Oppgradering avløpsrenseanlegg**

I 2015 ble oppgraderingen av Lunde renseanlegg gjennomført. Prosjektet ble ikke 100 % ferdigstilt i 2015. Prøvedrift starter 1 kvartal 2016 og vil pågå i 6 måneder. Budsjettmessig er det gjenstående kr 1 223 000 som må overføres til 2016. Regnskapet er ikke avsluttet og det kan bli behov for å tilføre mer midler fra VA rammen.

I210 Avkloakking Strømodden

På grunn av forsering av Lunde avløpsrenseanlegg i 2015 måtte dette prosjektet utgå.

I211 Avkloakking Ajersiden

Ajervegen ble asfaltert i 2015 som en avslutning på arbeidet med legging av vann & avløpsledninger. Veidekket ble stabilisert med Dustex før asfaltering.

I215 VA Tollahotten

Det viste seg utover i prosjektet at prosjekteringen fra konsulentfirma ikke var tilfredsstillende, noe som førte til en del tillegg fra entreprenør. Prosjektet er nå avsluttet med en overskridelse på snau 100 000 kr.

I216 Diverse egne prosjekter

Det har ikke vært god nok kapasitet til å sette i gang noen store egne prosjekter. Det har også vært et ønske om å ha midler til rådighet for overraskelser ved rehabiliteringen på Lunde renseanlegg. Det er kun belastet kjøp av inspeksjonskamera og noen ekstraarbeider i forbindelse med omlegging av vannledning på Skjellaugvegen i Lunde. Resterende beløp på kr 1 275 000 overføres til fordeling i VA ramme for 2016.

I217 VA Tufte/Fen

Det var et oppstartsmøte for dette prosjektet i 2015. Dette inngår i saneringsplanen for Ulefoss. Det er dette prosjektet som vil være i hovedfokus for 2016. Prosjektet detaljplanlegges første halvår med oppstart i annet halvår.

3.4 Balanseregnskapet.

EIENDELER	2013	% 2013	2014	% 2014	2015	% 2015
Omløpsmidler	122,9	9,5	134,6	9,6	110,5	7,3
Herav:						
Kasse, post, bank	26,7		26,2		5,1	
Kortsiktige fordringer	55,3		53,2		56,0	
Premieavvik	41,0		55,2		49,3	
Anleggsmidler	1 173,6	90,5	1 260,6	90,4	1 398,5	92,7
Herav:						
Pensjonsmidler	605,7		670,9		711,4	
Utlån, aksjer/andeler	80,8		83,1		81,4	
SUM EIENDELER	1 296,6	100	1 395,2	100	1 509,0	100
GJELD	1 379,9	106,4	1 460,8	104,7	1 550,8	102,8
Herav:						
Kortsiktig	91,4		98,4		96,3	
Pensjonsforpliktelse	809,0		859,6		882,4	
Langsiktige lån	479,5		502,8		572,1	
EGENKAPITAL	-83,3	- 6,4	-65,6	-4,7	-41,8	-2,8
Herav bl.a.:						
Fond	16,6		25,0		16,3	
Regnsk.m. over/underskudd	0		-7,9		-10,6	
SUM GJELD/EGENKAP.	1 296,6	100	1 395,2	100	1 509,0	100
Memoriakonto:						
Ubrukte lånemidler	16,9		21,2		11,4	

I balanseregnskapet framkommer verdiene på kommunens eiendeler, gjeld og egenkapital pr. 31.12 i det år regnskapet avsluttes. Tabellen foran viser balanseoversikt for de 3 siste regnskapsår (beløp i mill. kr).

Eiendeler

I regnskapet for 2015 utgjør samlede eiendeler 1.509 mill. kr, som er en økning fra 1.395 mill. kr i regnskap 2014. **Omløpsmidler** er på til sammen 110,5 mill. kr, og utgjør 7,3 % av eiendelene. De kortsiktige fordringene er omtrent på samme nivå som foregående år, mens kommunens innestående på bankkonti er betydelig svekket. Dette skyldes delvis at beholdningen av ubrukte lånemidler er om lag 10 mill. kr lavere enn ved forrige årsskiftet.

Anleggsmidler viser i 2015 en kraftig økning - dels som følge av regnskapsreglene for føring av pensjon. I tillegg kommer aktivering av nye faste eiendommer og anlegg med om lag 115,4 mill. kr. Det er foretatt avskrivning av fast eiendom, maskiner/transportmidler, og utstyr med om lag 22,3 mill. kr.

Gjeld

Samlet gjeld utgjør 102,8 % av totalkapitalen. Langsiktig lånegjeld brutto utgjør pr. 31.12.15 kr 572,1 mill., og pensjonsforpliktelsene 882,4 mill. kr. Det vises til nærmere omtale i pkt. 3.5 nedenfor.

Egenkapital

Egenkapital er splittet på flere konti. Samlet er egenkapitalen negativ, og utgjør – 2,8 % av totalkapitalen. De nye regnskapsreglene for føring av pensjon har medført at egenkapitalens andel av totalkapitalen er kraftig redusert de siste årene.

Sentralt blant egenkapitalkontiene står fonds, som viser en samlet beholdning på om lag 16,3 mill. kr pr. 31.12.15. Det vises til nærmere omtale i pkt. 3.5 nedenfor.

3.5 Utviklingen av noen utvalgte økonomiske nøkkeltall

A. Fondsutvikling

Kommunale regnskaper er splittet i 4 typer fonds:

Beløp i hele 1.000 kr	Regnskap	Regnskap	Regnskap	Regnskap	Regnskap	Endring
	2011	2012	2013	2014	2015	2014-2015
Disposisjonsfond:	3 498	363	5 111	4 186	-	-4 186
Ubundne investeringsfond	119	595	1 188	562	-	-562
Bundne driftsfond:	11 915	12 296	10 246	17 535	13 651	-3 884
Bundne investeringsfond:	101	101	101	2 689	2 689	-
SUM fond:	15 633	13 355	16 646	24 972	16 340	-8 632
Disp fond i % av driftsinnt.	0,66	0,01	0,84	0,68	0,00	

Fondskapitalen samlet viser en reduksjon med om lag 8,6 mill. kr, og utgjør om lag 16,3 mill. kr pr 31.12.2015.

Bundne drifts- og investeringsfond er midler kommunestyret **ikke** kan omdisponere på et senere tidspunkt. Som en ser av oversikten, er beholdningen på bundne driftsfond på om lag 13,6 mill. kr. Av dette utgjør vann- og avløpsfondene om lag 7,3 mill. kr.

Disposisjonsfond og ubundne investeringsfond derimot har kommunestyret fullt ut styringen av. Disposisjonsfonds ble styrket vesentlig i 2013 ved uttak av det ekstraordinære utbytte fra Midt-Telemark Kraft AS. Midlene er nå brukt, og beholdningen på disposisjonsfonds er 0. Kommunen er svært sårbar dersom uforutsette forhold oppstår.

Ubundne investeringsfond viser også en beholdning på 0. Det betyr at vi ikke har egenkapital til å gjennomføre investeringer. Eventuelle salgsinntekter fra tomte-/eiendomssalg skal i utgangspunktet settes av til ubundet investeringsfond.

Rådmannen understreker nødvendigheten av å sikre midler på de frie fonda for bl.a. å imøtekomme uforutsette utgifter både i drifts- og investeringsbudsjettet gjennom året.

B. Lånegjeldsutvikling.

Utvikling i netto lånegjeld	1999	2011	2012	2013	2014	2015
Brutto lånegjeld	160 847	445 638	464 224	479 468	502 758	572 095
Utlån Husbank-midler	16 060	47 842	49 964	52 224	53 060	49 899
Netto lånegjeld	144 787	397 796	414 260	427 244	449 698	522 196
Driftsinntekter inkl utbytte	271 468	525 720	564 598	610 329	617 163	616 127
Netto lånegj. i % av driftsinnt.	53,3	75,7	73,4	70,0	72,9	84,8

Netto lånegjeld utgjør om lag 522,2 mill. kr. ved utgangen av 2015. Tilsvarende størrelse i 1999, var om lag 145 mill. kr. Da utgjorde netto lånegjeld, bare 53,3 % av driftsinntektene.

Målt i forhold til samlede driftsinntekter i kommunen, har netto lånegjelds andel gått ned i perioden 2011 – 2013. Denne nøkkeltallstørrelsen øker imidlertid kraftig i 2015, og utgjør nå 84,8 %. Dette har selvsagt sammenheng med den gjennomførte skoleutbyggingen på Ulefoss.

Ved vurdering av lånebelastningen til den enkelte kommune, kan det være hensiktsmessig å skille ut den gjeld som er knyttet helt eller delvis til selvfinansierende investeringer, f.eks. innen vann- og avløpssektoren, til opprusting av skolebygg, og til gjennomføring av handlingsplan for eldreomsorg (omsorgsboliger og sjukeheim). Lånegjelda pr 31.12.2015 kan splittes opp slik:

Sammensetning av kommunens	
Lånegjeld	Mill. kr
Brutto lånegjeld	572,1
Herav:	
Lån til videre utlån	49,9
Lån til vann og avløpssektoren (brukerfinansiert)	85,1
Lån til skoleanlegg og kirkelige formål (statlig ref)	28,9
Lån til omsorgsb./sjukeheim (statlig ref)	24,5
Lån betjent i sin helhet av kommunen	383,7

Fast rente – flytende rente:

Lån på faste vilkår	118,8	22,7
Lån på flytende vilkår	403,4	77,3
Netto lånegjeld	522,2	

Av kommunens netto lånegjeld på 522,2 mill. kr, er om lag 22,7 % ved årsskiftet på fastrentevilkår. Kommunestyret vedtok finansreglementet i møte 15. september 2011, sak

57/11. Av reglementet framgår slik sammensetning av kommunens låneportefølge: Minimum 1/3 skal ha flytende rente, minimum 1/3 skal ha fast rente, mens 1/3 skal vurderes ut fra markedssituasjonen. I reglementet er det lagt opp til at rådmannen skal foreta disse vurderingene.

Det er rådmannens vurdering at kommunen må ha et våkent øye til markedssituasjonen. Den flytende rente i Kommunalbanken har gjennom hele 2015 holdt et lavt nivå. Det startet på 2,25 %, ble januar 2015 redusert til 2 %, og har med virkning fra 21. oktober 2015 ligget på 1,65 %. For driftsregnskapet har det derfor vært en økonomisk fordel å ha en relativt stor andel på flytende vilkår. Dette må veies opp mot den forutsigbarhet som binding av renta vil gi. I løpet av året, er fastrenteandelen redusert fra 33,2 % til 22,7 %. Dette er altså ikke i samsvar med finansreglementets bestemmelse. Finansreglementet vil bli lagt fram til behandling for kommunestyret så snart som mulig.

Lån betjent i sin helhet av kommunen utgjør 383,7 mill. kr slik oversikten foran viser. Fratrullet lån på faste vilkår med 118,8 mill. kr, vil resterende beløp – 264,9 mill. kr – være basert på flytende vilkår. Det betyr at en renteøkning med 1 % vil innebære en netto årlig merbelastning på de kommunale budsjetter med om lag kr 2,65 mill. kr. Ved å binde en større del av lånegjelda, vil kommunen være mindre sårbar for en kraftig renteøkning. Det er klare tegn på at rentenivået vil ligge på et relativt lavt nivå i de nærmeste år.

Kommunens brutto lånegjeld på 572,1 mill. kr pr 31.12.15 er fordelt på følgende finansieringsinstitusjoner:

Finansieringsinstitusjon	Gjeld pr 31.12.15	%-vis andel
Kommunalbanken	455,4	79,6
Husbanken	69,0	12,1
Kommunal Landspensjonskasse	47,7	8,3
Sum	572,1	100,0

C. Netto renter/avdrag i % av driftsinntekter

Det kan settes opp flg. oversikt over utviklingen de siste årene:

	2012	2013	2014	2015
Driftsinntekter ekskl. renter	564.598	610.329	617.163	616.127
Netto renter	10.248	10.135	10.246	8.707
Netto avdrag	15.883	17.154	17.624	15.451
Sum netto renter/avdrag	26.131	27.289	27.870	24.158
Netto renter/avdrag i % av driftsinntekt.	4,6	4,5	4,5	3,9

Reduksjonen i renta de siste årene har medført at andelen renter og avdrag målt i forhold til totale driftsinntekter har holdt seg stabilt. Fortsatt lavt rentenivå kombinert med vedtak om å forlenge avdragstida på kommunens lån, har medført at prosentandelen i 2015 har gått ned til tross for en betydelig økning av kommunens lånegjeld.

D. Brutto driftsinntekter fordelt på hovedarter

Det kan settes opp følgende oversikt over utviklingen av kommunens driftsinntekter med fordeling på de viktigste inntektskildene:

Tallene er oppgitt i mill. kr	2012	2013	2014	2015
Brutto driftsinntekter inkl. utbytte:	564,6	610,3	617,2	616,1
Herav bl.a.:				
Skatt formue og inntekt	129,1	132,1	133,6	140,7
Statlig rammetilskudd	197,1	206,8	213,7	203,8
Eiendomsskatt	20,4	21,7	21,9	21,5
Utbytte fra kraftselskapene	5,5	12,9	5,9	6,5
Betaling for kommunale tjenester	68,3	76,1	80,8	83,8

Skatt formue/inntekt utgjorde 140,7 mill. kr i 2015 mot 133,6 mill. kr i 2014, dvs. en vekst på 5,3 %. Skatteinntektene må ses i nær sammenheng med rammetilskuddet – bokført med 203,8 mill. kr i 2015. Nedgangen sammenlignet med 2014 skyldes i hovedsak at kommunene i 2015 ikke bidrar i finansiering av sykehusinnleggelser (endring vedr samhandlingsreformen). I tillegg medførte redusert arbeidsgiveravgift at kompensasjonen i de statlige overføringene ble tatt bort. Til sammen utgjør skatt + rammetilskudd 344,5 mill. kr i 2015, dvs. om lag 56 % av de totale driftsinntektene inkl. utbytte.

Omtaksering og utvidelse av eiendomsskattegrensene medførte for noen år siden en vesentlig økning av inntektene fra eiendomsskatt. I regnskap for 2015 er de totale eiendomsskatteinntektene på 21,5 mill. kr, herav 9,3 mill.kr fra verker og bruk, og 12,5 mill. kr fra boliger mv.

Salgs- og leieinntekter/brukerbetalinger er på samlet kr 83,8 mill. i 2015, og utgjør 13,6 % av de totale driftsinntektene i kommunen.

E. Lønnsutgifter i % av totale driftsutgifter

Lønnsutgiftene har utviklet seg slik de siste årene:

Tall i mill. kr	2013	2014	2015
Brutto lønn ekskl. sosiale utgifter	311,6	323,2	331,9
Sosiale utgifter (arb.giveravg. og pensjon)	82,0	83,7	79,3

De rene lønnsutgiftene viser en vekst på 2,7 % i forhold til 2014. Lønn og sosiale utgifter var samlet på 411,2 mill. kr i 2015, og dette utgjør 66,7 % av de totale driftsutgifter inkl. utbytte. Lavere arbeidsgiveravgift med virkning fra 1. juli 2014 førte til en utgiftslettelse.

F. Likviditet

Over tid er kommunens likviditet stadig blitt svekket. Fra i mange år å kunne bruke kommunens kassabeholdning som ”byggelånsbank”, er vi nå i den situasjon at vi i perioder av året må benytte kassakreditt for å imøtekomme våre daglige betalingsforpliktelser. Kommunen etablerte i 2011 kassakreditt med en limit på 15 mill. kr. Denne grensen ble utvidet til 30 mill. kr ved kommunestyrevedtak i september 2015.

Hovedforklaringen til den svake likviditetsutviklingen, har å gjøre med statlig regelendring knyttet til føring av pensjonskostnader i kommunenes regnskaper. Over flere har kommunen betalt langt mer i pensjonspremie enn det som er kostnadsført i kommuneregnskapet.

Begrepet premieavvik ble innført i 2002, og er forskjellen mellom det som kommunen faktisk betaler i årlig premie til våre pensjonsleverandører, og det beløpet som føres i driftsregnskapet som pensjonskostnad. Premieavviket har vokst betydelig i årene fram til og med 2014, men har i 2015 blitt noe redusert. **Konsekvensen er at regnskapene i flere år ”skjuler” den reelle utbetalingen fra kommunekassa, og regnskapene gir et bedre inntrykk av kommunens økonomi enn det som faktisk er tilfelle.**

Følgende tabell kan settes opp over utviklingen av årlige premieavvik, avskrivning av disse, og oppsamlet (akkumulert) premieavvik ved utgangen av hvert år:

År	Årets	Avskrivning	Akkumulert	Merknad
	premieavvik		premieavvik	
2002	6 479 282		6 479 282	
2003	2 942 507	-6 479 282	2 942 507	Avskrivning på 1 år
2004	1 972 007	-2 942 507	1 972 007	Avskrivning på 1 år
2005	-4 047 055	-1 972 007	-4 047 055	Avskrivning på 1 år
2006	2 336 174	4 047 055	2 336 174	Avskrivning på 1 år
2007	2 910 615	-155 744	5 091 045	Avskrivning på 15 år for premieavvik 2006
2008	7 980 461	-349 786	12 721 720	Avskrivning på 15 år for premieavvik 2006 og 2007
2009	968 377	-881 815	12 808 282	Avskrivning på 15 år for premieavvik 2006 - 2008
2010	4 922 241	-946 374	16 784 149	Avskrivning på 15 år for premieavvik 2006 - 2009
2011	2 748 362	-1 274 524	18 257 987	Avskrivning på 15 år for premieavvik 2006 - 2010
2012	17 597 545	-1 549 359	34 306 173	Avskrivning 15 år 2006 - 10, og 10 år for 2011
2013	3 957 499	-3 309 114	34 954 558	Avskrivning 15 år 2006 - 10, og 10 år for 2011 og 2012
2014	17 193 430	-3 704 863	48 443 125	Avskrivning 15 år 2006 - 10, og 10 år 2011 - 13
2015	-1 969 505	-6 141 932	40 331 688	Avskrivning 15 år 2006 - 10, 10 år 2011 - 13, 7 år 2014

Bortsett fra i 2005, har det i alle år fram til og med 2014 vært slik at det har oppstått et positivt premieavvik, dvs. at kostnadsførte pensjonskostnader i regnskapet har vært lavere enn det som faktisk er betalt premie.

I de første 4 årene etter innføringen, var det slik at kommunen valgte 1 års avskrivningstid. Positivt premieavvik som oppstod i 2002, ble budsjettert og utgiftsført i regnskapet året etter. I 2006 ble det vedtatt å ta overgang til 15 års avskrivningstid, dvs. at inndekkingen av de årlige, positive premieavvikene fordeles på de kommende 15 år. Fra og med 2011 ble regelverket endret slik at maksimal avskrivningstid ble redusert til 10 år. Ytterligere reduksjon av avskrivningstiden til 7 år ble gjennomført med virkning for premieavvik oppstått i 2014.

I 2015 opplevde vi – i motsetning til foregående år – at kostnadsførte pensjonskostnader ble høyere enn den faktisk betalte pensjonspremie. Vi har kostnadsført nær 2 mill. kr som tabellen viser, og i tillegg har vi avskrevet om lag 6,1 mill. kr av tidligere års inntektsførte

premieavvik. Følgelig er samlet premieavvik i 2015 redusert med om lag 8,1 mill. kr – fra 48,4 mill. kr til 40,3 mill. kr.

Ved å etablere maksimal avskrivningstid, har en i budsjettoppøgget hatt ”mer å rutte med”, men svekkelsen av kommunens likviditet har vært smertefull. Svekkelsen av kommunens likviditet er en stor utfordring for kommunen. For å imøtekomme våre løpende betalingsforpliktelser, må det treffes tiltak. Ett av disse er å utvide kassakreditten. Et annet tiltak er å ta opp de budsjetterte lån til investeringsformål tidligst mulig i året for derved å være i forkant av reell regnskapsbelastning for løpende prosjekter. I 2015 er dette gjennomført for skoleutbyggingen på Ulefoss. Videre er det viktig at hele organisasjonen er bevisst på å få sendt refusjonskrav så raskt som mulig etter gjennomføring av tiltak slik at forskotteringsperioden blir kortest mulig. Men størrelsen på akkumulert premieavvik – kombinert med oppstått driftsunderskudd i 2014 og 2015 – vil sannsynligvis innebære tung belastning på kassakreditten i 2016.

3.6 Økonomiske utfordringer

I drøfting av kommunens økonomiske situasjon, har vi i økonomiplansammenheng pekt på følgende økonomiske nøkkeltall, og knyttet noen målsettinger til disse:

Nøkkeltall 1: Økonomisk balanse målt ved netto driftsresultat

Driftsregnskapet for 2015 viser at kommunens samlede driftsinntekter inkl. utbytte er på om lag 616,1 mill. kr. Vi har over flere år opplevd en betydelig inntektsvekst år for år, men inntektene har «flatet ut» de 2 siste årene. Samtidig har det vært en betydelig kostnadsvekst over flere år. I 2015 er det en vekst på kun 1,8 % sammenlignet med 2014, men det er inkludert en lettelse anslått til om lag 6 mill. kr (halvårseffekt) når det gjelder arbeidsgiveravgiften.

I 2015 kommer Nome kommune ut med et netto driftsresultat som formelt sett er negativt med 9,9 mill. kr, dvs. – 1,6 % sammenholdt med totale driftsinntekter. Som kjent er det et sunnhetstegn ved en vurdering av kommunens økonomiske stilling dersom netto driftsresultat utgjør 1,75 % av driftsinntektene. I så fall burde netto driftsresultat vært + 10,8 mill. kr. Dette innebærer at regnskapet for 2015 viser at størrelsen netto driftsresultat har et avvik på 20,7 mill. kr fra det som er definert som «sunn økonomiforvaltning».

Hovedutfordringen framover blir å etablere reelle, positive netto driftsresultat slik at en kan bygge en tilstrekkelig buffer for å imøtekomme uforutsette driftsutgifter gjennom året, og ha mulighet til en sunn egenkapital i kommende investeringer. Med henvisning til drøftingene i økonomiplanen for 2016 – 19, må det være en målsetting på kort sikt å etablere netto driftsresultat som utgjør 1 % av totale driftsinntekter, dvs. i overkant av 6 mill. kr. Avlagt regnskap for 2015 viser at vi har beveget oss bort fra denne målsettingen.

Nøkkeltall 2: Disposisjonsfond i % av driftsinntekter

Merforbruket i 2015 medførte at vi i regnskapsavslutningen måtte stryke en budsjettert avsetning til disposisjonsfond flyktninger på kr 1,5 mill. Regnskapet for 2015 viser ingen beholdning av disposisjonsfonds – en svært bekymringsfull utvikling.

Med henvisning til økonomiplanen for 2016 – 19, vil det være en klar målsetting for økonomiplanperioden å bygge opp disposisjonsfondet til å være en reell buffer for uforutsette utgifter. Siktemålet er et disposisjonsfond som utgjør 2 % av totale driftsinntekter (i overkant av 12 mill. kr) innen utgangen av planperioden. På kort sikt kan denne målsettingen være umulig å oppnå i og med at merforbruket i 2014 og 2015 på om lag 10,6 mill. kr må ha 1.prioritet.

Nøkkeltall 3: Netto lånegjeld i % av driftsinntekter

Kommunens samlede lånegjeld har i 2015 gjort et kraftig steg oppover. Vi er i for stor grad avhengig av lånefinansiering for å gjennomføre investeringer.

I økonomiplanen for 2016 – 19 er det satt en målsetting for økonomiplanperioden å begrense netto lånegjelds andel til maksimalt 80 % i forhold til totale driftsinntekter. Regnskap for 2015 viser at denne nøkkelstørrelsen har økt fra om lag 73 % til nær 85 %. Lånefinansierte investeringer må begrenses i de neste åra dersom låneandelen skal reduseres i samsvar med målsettingen.

Nøkkeltall 4: Avvik fra budsjett

Økonomistyringa av de ulike hovedansvarsområdene er basert på netto budsjetttrammer, dvs. at inntekter som tilhører ansvarsområdet er trukket fra brutto utgifter. I opprinnelig budsjett for 2015 ble det samlet stilt til disposisjon netto om lag 380,5 mill. kr. Ved budsjettreguleringer gjennom året ble det tilført om lag 2,7 mill. kr slik at gjeldende nettobudsjett for driftsområdene utgjorde 383,2 mill. kr. Regnskapet viser forbruk på om lag 397,2 mill. kr, og samlet sett var det netto merforbruk i driftsområdene på om lag 14 mill. kr. Merforbruket utgjør om lag 3,7 % av det samlede netto budsjett stilt til disposisjon for virksomhetene.

Oversikten over avvik mellom budsjett og regnskap i 2015, viser merforbruk i hovedsak på 3 driftsområder: Administrative og politiske fellestjenester, skole- og barnehagesektoren, og helse- og omsorgssektoren. De øvrige driftsområder har stort sett holdt seg innenfor vedtatt ramme. Rådmannen viser til gjennomgang av hvert enkelt driftsområde, der det redegjøres nærmere for avvikene mellom budsjett og regnskap.

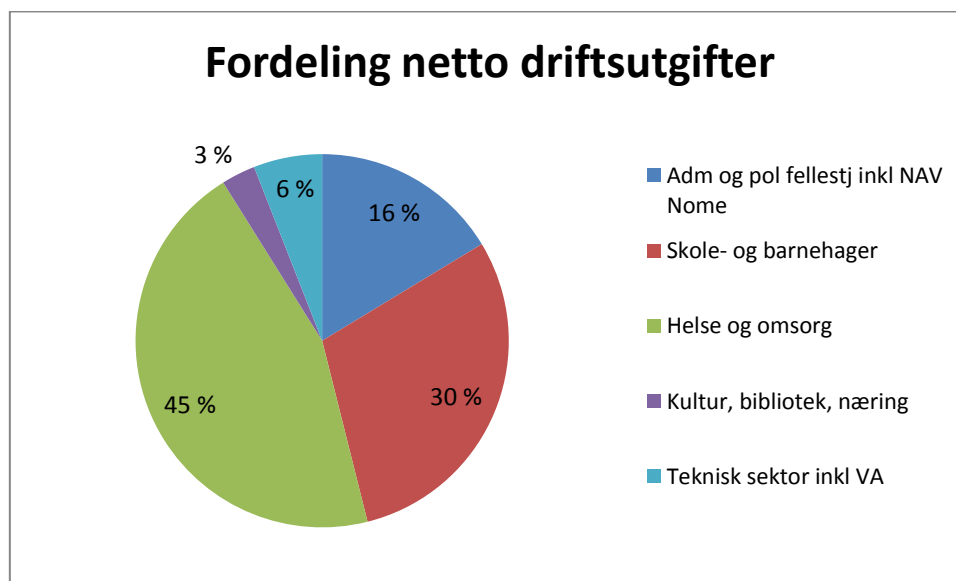
Med henvisning til økonomiplanen for 2016 – 19, er det lagt vekt på fortsatt å utarbeide realistiske budsjetter med tett oppfølging og fokus på kostnadskontroll i budsjettåret. Det var i 2015 en målsetting å begrense det samlede budsjettavviket for driftsområdene til maks 0,6 % av netto driftsbudsjett slik som i regnskap 2012. Merforbruket i 2015 på 3,7 % viser et betydelig avvik fra denne målsettingen, noe det er grunn til å ta på alvor. Som det framgår av regnskapet, har kommunen ikke økonomiske reserver som umiddelbart kan «fange opp» de overskridelser vi har pådradd oss i 2014 og 2015.

Oppsummering

Kommunens netto driftsutgifter på om lag 397,2 mill. kr i 2015 til driftsområdene fordeler seg slik (neste side):

Figuren viser at de 2 største driftsområdene (helse og omsorg 45 %, og skole- og barnehagesektoren 30 %) har en belastning på samlet 75 % av netto driftsutgifter.

Prosentandelene er noenlunde konstant fra år til år. Men det har vært en svak økning for skole- og barnehagesektoren i 2015.

Merforbruket i regnskapet for 2015 har forsterket de økonomiske utfordringene som rådmannen har pekt på de siste årene. Manglende reserver på fonds kombinert med en svekket inntektsvekst, innebærer at økonomisk balanse i tiden framover i hovedsak må etableres ved en reduksjon av driftsnivået/tjenestetilbudet.

Det er grunn til å minne om at sluttresultatet for 2015 må ses i lys av det relativt lave rentenivået, og den betydning redusert arbeidsgiveravgift har for Nome kommune som arbeidsgiver. Til tross for dette, har vi ikke maktet å styre innenfor de budsjetterte rammer i 2015. For 2. år på rad overskrides rammene betydelig, og vi har opparbeidet et akkumulert driftsunderskudd på 10,6 mill. kr.

Dette innebærer at kommunen må etablere en forsterket kostnadskontroll. Vedtatte kostnadsreducerende tiltak må gjennomføres, og følges opp gjennom budsjettåret. Og ikke minst: Vi må ha realistiske budsjetter for tjenesteområder der kommunens økonomiske forpliktelser i stor grad er uavhengig av økonomisk evne. Barnevernet kan brukes som eksempel: Det hjelper lite å redusere budsjettet for tjenesten dersom realiteten er at kostnadene ved fosterhjemsplasseringer likevel kommer til belastning. Samtidig er det viktig å lete etter årsakene til den bekymringsfulle utviklingen vi ser på dette området.

Vedtatt budsjett 2016/økonomiplan 2016-19 i kommunestyret før jul, innebærer gjennomføring av en rekke driftsreducerende tiltak for raskest mulig å komme i økonomisk balanse. Budsjett 2016 har en forutsetning om å dekke inn 6,3 mill. kr av driftsunderskuddet. Regnskapsresultatet for 2015 forsterker behovet for oppfølging. Kravet til meget god budsjettdisiplin er en forutsetning i en situasjon der handlefriheten er så begrenset som tilfelle er. Alle små, og store tiltak må være innarbeidet i budsjettet før de iverksettes. Krav til ytterligere gjennomføring av driftsreducerende tiltak i 2016 settes på dagsorden så raskt som mulig.

Roar Lindstrøm
Budsjett- og regnskapssjef

4 Hovedansvar 1: Administrative og politiske fellestjenester

4.1 Økonomi – totale rammer

		Budsjett	Regnsk	Avvik i	%-	Regnsk
		2015	2015	kr	forbruk	2014
Ansvar	1 Administrative og politiske fellestjenester					
	(alle beløp i hele tusen)					
Tj omr	11 Politisk styring og kontrollorgan					
1100	Folkevalgte organer	2 569	2 529	40	98	2 956
1101	Valgavvikling	207	192	15	93	1
1102	Partistøtte	66	66	-	100	64
1110	Revisjon og kontrollutvalg	1 013	982	31	97	913
	Sum tj omr: 11 Politisk styring og kontrollorg	3 855	3 768	87	98	3 933
Tj omr	12 Fellestjenester					
1200	Diverse formål administrasjonsavdelingen	1 591	2 174	-583	137	1 227
1201	Rådhuset	338	421	-83	124	466
1202	Forsikring	2 468	2 980	-512	121	1 669
1204	Boligtiltak	-	-	-	-	-
1210	Diverse formål servicekontoret	945	920	25	97	1 399
1211	Porto/trykkeri	275	418	-143	152	382
1220	Diverse formål personal- og org.avdelingen	505	662	-157	131	831
1221	IKT	1 913	2 121	-208	111	1 647
1222	Velferds- og opplæringstiltak	25	96	-71	384	20
1223	Tillitsvalgte	1 440	1 378	62	96	1 384
	Sum tjenesteomr: 12 Fellestjenester	9 500	11 170	-1 670	118	9 024
Tj omr	13 Sentraladministrasjon					
1300	Rådmannen	1 088	1 138	-50	105	1 151
1301	Administrasjonsavdelingen	2 868	2 809	59	98	2 791
1302	Personal- og organisasjonsavdelingen	6 444	6 272	172	97	6 271
1303	Servicekontoret	2 795	2 613	182	93	2 805
1304	Budsjett- og regnskapsavdelingen	1 813	1 825	-12	101	1 555
	Sum tjenesteomr: 13 Sentraladministrasjon	15 008	14 657	351	98	14 573
Tj omr	14 NAV Nome					
1400	Sosial rådgivning og veiledning	5 932	5 990	-59	101	5 675
1401	Økonomisk sosialhjelp	14 720	16 082	-1 362	109	14 676
1402	Tiltak rusmiddelbruk	-100	-1	-99	1	476
1403	Etablering og integrering av flyktninger	1 432	858	574	60	592
1404	Avlastnings- og aktivitetstiltak	7 814	7 474	340	96	7 489
	Sum tjenesteomr: 14 NAV Nome	29 797	30 403	-606	102	28 908
Tj omr	15 Nome Statlige Mottak					
1500	Asylmottak - ordinær drift	-960	-1 042	82	109	-375
1501	Asylmottak - samarbeidsrådet	310	330	-20	107	422
	Sum tjenesteomr: 15 Nome Statlige Mottak	-650	-712	62	110	47
Tj omr	16 Kirkelige formål					
1600	Nome kirkelig fellesråd	5 513	5 513	-	100	6 194
1601	Andre religiøse formål	163	177	-14	109	183
	Sum tjenesteomr: 16 Kirkelige formål	5 676	5 690	-14	100	6 377
	Sum hovedansvar: 1 Adm og politiske fellestj	63 186	64 976	-1 790	103	62 862

Generell kommentar til hele sektoren:

(Alle beløp i kommentarene er i hele tusen)

Budsjett for denne sektoren inneholder grovt sett kostnader vedr. kommunalt demokrati, kontrollorgan, samt personalkostnader til rådmannen og rådmannens stab. Dessuten dekker sektoren ulike felleskostnader som IKT, forsikringer; drift av kontorfunksjoner på rådhuset, overføringer til kirkelig fellesråd og lignende.

I tillegg er Nome statlige mottak lagt her, og fra 2009 er NAV Nome blitt en del av sektoren. Dette er virksomheter som rapporterer direkte til rådmannen.

Ansvar 1 er inndelt i 6 tjenesteområde som vist i tabellen over.

Virksomhetsområdet hadde en netto budsjetttramme med 63186, mens regnskapet viser 64976. Dette gir et merforbruk med 1790, eller 2,8 %.

Det har blitt lagt ned mye arbeid for å holde de vedtatte budsjetttrammer best mulig, men dette til tross, viser regnskapet et betydelig, uønsket resultat.

Det er særlig tjenesteområdene 12(fellestjenester) og 14(NAV Nome) som bidrar til merforbruket.

Avvikene blir kommentert under, og fortegn + betyr merinntekt/mindrekostnad, mens fortegn – betyr mindreinntekt/merkostnad.

4.2 Tjenesteområde 11: Politisk styring og kontrollorganer

Beskrivelse av området:

Tjenesteområdet omfatter folkevalgte organer, partistøtte, revisjon, samt utgifter til kontrollutvalgssekretariatet.

Kommunens andel til drift av Midt-Telemark-rådet inngår her.

Budsjettavvik:

Tjenesteområdet samlet viser et regnskap med nettoutgift 3768 som er et mindreforbruk med 87 i forhold til budsjett.

Herav:

1100 -folkevalgte organer +40 som kan brytes ned til +100 politisk godtgj., -130 to-års belastning Kommunal Rapport, -60 bevertning og +70 tapt arb.fortg.

1101 - valgavvikling +15 OK

1102 - partistøtte 0 – OK

1110 - revisjon og kontrollutvalg +31 OK

Viktige forhold i 2015:

Midt-Telemark-rådet er koordinerende organ for det politiske og administrative samarbeidet mellom kommunene Bø, Nome og Sauherad. For virksomheten i 2015 blir det utarbeidet en egen årsrapport, som etter behandling i Midt-Telemark-rådet, blir oversendt kommunestyrene. Rådmannen henviser til denne særskilte rapporten.

Godtgjøring for politisk arbeid og utvalgsstruktur ble behandlet av avtroppende kommunestyre.

Det ble her vedtatt at godtgjørelser skulle evalueres foran hvert kommunevalg.

Alle godtgjørelser, så vel faste som møtgodtgjøring, skal reguleres med folketrygdens G.

Møtegodtgjøring for kommunestyret ble økt til kr 1000/møte(hovedutvalg samme beløp). Endring i perioden skal gjennomføres som omtalt over, og så skal det ny sak til kstyret ved slutten av valgperioden.

4.3 Tjenesteområde 12: Fellestjenester

Beskrivelse av området:

Vi har her forsøkt å single ut felleskostnader som gjelder hele organisasjonen, for så i større grad rendyrke kostnader til sentraladministrasjonen i område 13 under. Herunder inngår bl.a. drift og vedlikehold av felles IKT-systemer, vår andel av organisasjonen Midt-Telemark IKT, bedriftshelsetjeneste(SAMT), forsikringer, diverse kontingenter, drift av rådhuset, felles telefon- og portokostnader, tap på kommunale fordringer, juridisk bistand, velferds- og opplæringstiltak, kostnader til frikjøpte tillitsvalgte, mv.

Budsjettavvik:

Området som helhet viser en nettoutgift med 11170 som er et merforbruk med 1670, eller 17,6 %.

Herav:

- 1200 - div formål adm.avd. -583 som kan brytes ned til konsulentbruk -160 og tap på krav -440.
- 1201 - rådhuset -83 som skyldes merforbruk energi med -73.
- 1202 - forsikring -512
- 1204 - boligtiltak 0 OK
- 1210 - div. formål servicekontoret +25 OK
- 1211 - porto/trykkeri -143 som skyldes porto -90 og kontormateriell -42.
- 1220 - div. formål personal og org.avd. -157 hvorav 148 gjelder SAMT.
- 1221 - IKT(interkomm IKT er ført under ansvar 1302) -208 hvorav -225 gjelder linjeleie, fasttlf +73, utstyr +55, lisenser +88 og serviceavtaler -185.
- 1222 - velferds- og opplæringstiltak -71 hvorav -50 er tilskudd treningsavtaler, bevertning -32,egentrim +48 trim i egen regi.
- 1223 - tillitsvalgte +62 som skyldes noe fravær av tillitsvalgte i forhold til vedtak.

Det negative avviket forklares med at budsjetttramma ble pint for å løse et budsjettproblem. Når vi så ser en stor del kostnader har fått en prisvekst ut over vår deflator, kombinert med volumvekst, får vi et negativt avvik som er svært uønsket.

4.4 Tjenesteområde 13: Sentraladministrasjonen

Beskrivelse av området:

Sentraladministrasjonen består av rådmannen og tre stabsenheter med hvert sitt detaljbudsjett; personal- og organisasjonsavdelingen med servicekontoret, budsjett- og regnskapsavd., samt administrasjonsavdelingen.

Rådmannen er administrativ leder for hele den kommunale organisasjonen. Han har sin stab til disposisjon hvis primæroppgave er å yte mangeartet bistand ovenfor etatene, samt drive fellestjenester som lønn, regnskap, herunder regnskap for kirkelig fellelsråd, innfordring av kommunale krav og skatter.

Dessuten har staben ansvar for boligstiftelsene, bostøtteordningen og gjeldsrådgivning.

Budsjettavvik:

Området som helhet viser en nettoutgift med 14657 som er et mindreforbruk med 351,

eller 2,3 %.

Herav:

1300 – rådmannen -50 som skyldes lønn

1301 – adm.avd. +59, herav salg tjenester +129, lønn -70, avtaler -36 og gebyrinnt. +24. og MT-regnskapkontroll +64.

1302 – personal- og organisasjonsavd. +172, herav lønn +100 og MT-IKT +97.

1303 – servicekontoret +182, hvor +43 kommer fra lønn og +144 fra refusjon sykelønn.

1304 – budsjett- og regnskapsavd -12 OK

Stabsenhetene tilstreber godt samarbeid på tvers for å utnytte ressurser og kompetanse optimalt.

Personal- og organisasjonsavdelingen

Avdelingen har ansvar for oppfølging av egne ansatte innenfor personal- og lønssaker. Kompetanse- og medarbeiderutvikling, utarbeidelse av policydokumenter og reglementer, utlysninger/tilsetninger og forhandlinger om lønns- og arbeidsvilkår for ansatte er sentrale oppgaver for avdelingen.

I tillegg er avdelingen ansvarlig for drift og utvikling innenfor IT og telefoni og er faglig kontakt mellom kommunen og Midt-Telemark IKT.

Avdelingen består av 4,3 årsverk men har i siste halvår hatt vakanse i 0,3 årsverk.

Personalavdelingen har ansvaret for å administrere administrasjonsutvalget som håndterer saker om arbeidsgiverpolitikk, personalpolitikk, organisasjon, lønnspolitikk og andre reglementer/retningslinjer.

Avdelingen har også sekretærfunksjon for arbeidsmiljøutvalget. Det er primært saker innen HMS-området som drøftes i arbeidsmiljøutvalget.

Avdelingen arrangerer og legger til rette for diverse kompetanseutviklingstiltak. Det vil være lederutviklingstiltak, dataopplæring og aktuelle temaer innenfor arbeidsmiljø, for eksempel sykefraværsoppfølging. I 2015 har det vært ekstra fokus på oppfølging av sykefraværet i barnehagene i Nome. Noe som vi håper gir resultater over tid.

Lærlingeordningen står sentralt i arbeidet på avdelingen og i 2015 har personalrådgiver vært i flere kommuner og fylkeskommuner og fortalt om det gode arbeidet som gjøres i Nome. At Nome er langt fremme ifm lærlinger kan det ikke være tvil om og dette medfører mye godt omdømme for kommunen.

I 2015 har det vært et ekstra fokus på e-læringskurs for ansatte og ledere. Dette er et område vi er langt fremme på i Midt – Telemark. E-læringskurs for nyansatte startet opp i slutten av 2015 hvor nesten 500 ansatte har tatt kurset primo mars 2016.

Avdelingen har vært preget av stor belastning over tid med innfasing av nytt ERP system. Dette har dessverre medført langtidsfravær på lønnsavdelingen som har hatt uforholdsmessig stor arbeidsbelastning. Dette har for øvrig vært under en positiv utvikling i 2015. En sentral medarbeider på lønn gikk av med pensjon før sommerferien noe som medførte en høy belastning for personalavdelingen i 3 kvartal når ny medarbeider skulle læres opp.

Høsten 2015 ble det gjennomført anbudskonkurranse på ny bedriftshelsetjeneste for kommunene i Midt- Telemark. Dette endte med at SAMT, som har levert bedriftshelsetjeneste

til Nome i mange år blir skiftet ut til fordel for Bedriftshelsetjenesten Sykehuset Telemark fra 01.01.2016.

AKTIV samler fortsatt mange deltagere til diverse trening på Dagsrud.

Servicekontoret.

Ved siden av andre ordinære oppgaver, har dette året vært preget av vedtaket om oppgradering av kommunens felles sak/arkivsystem – Acos Websak. Endringene i oppgraderingen var så store at det måtte settes «skarpt skille» i arkivet. Dette betyr at alle saker måtte avsluttes. Dette har vært en stor jobb for hele organisasjonen, men aller mest for arkivet sin del. Totalt er 15000 saker avsluttet og bortsatt. Selve oppgraderinga har vært gjennomført som et samarbeidsprosjekt for de 3 Midt Telemark kommunene.

Arkivleder/systemansvarlig fra servicekontoret og 1 systemansvarlig ansatt i teknisk etat, har vært medlemmer i prosjektgruppa. Øvrige ansatte i servicekontoret/arkivet har også vært sterkt involvert i dette arbeidet og har måttet tilrettelegge og satt seg inn i endringene i den nye versjon av Acos WebSak basis pluss ny Acos møtemodul (Politiske møter), nytt Acos mottak (elektroniske skjemaer) og nytt Acos Møte (politikerportal). Oppgraderinga har gått etter planen og alt ble idriftsatt i organisasjonen februar 2016.

Budsjett- og regnskapsavdelingen

Avdelingen har 2 faste stillingshjemler. Til å løse avdelingens oppgaver er det i praksis et nært samarbeid med personal- og organisasjonsavdelingen, og administrasjonsavdelingen.

Avdelingen har ansvar for koordinering av budsjett- og økonomiplanprosessen med utarbeidelse av framdriftsplan, oppfølging av de administrative prosessene, og utarbeide beslutningsgrunnlaget for den politiske behandlingen. Avdelingen har et særskilt ansvar for oppfølging av fellesinntekter og fellesutgifter som for eksempel renter og avdrag. Avdelingen har ansvar for å utarbeide administrative rutiner for oppfølging av budsjettet gjennom året, og koordinerer tilbakemeldingene til politisk nivå når det gjelder budsjettstatus.

Avdelingen har faglig ansvar for kommuneregnskapet, herunder å etablere interne rutiner slik at kommuneregnskapet føres i samsvar med gjeldende forskrifter, og avsluttes og rapporteres til statlige myndigheter innen de frister som gjelder. I tillegg har avdelingen ansvar for føring av regnskapet for kirkelig fellesråd.

Avdelingen har et overordnet ansvar for rapportering av KOSTRA-statistikk til Statistisk Sentralbyrå, og har ansvar for kommunens innkjøpsavtaler.

Administrasjonsavdelingen

Denne stabsenheten har 4,0 årsverk ved utgangen av året som er en reduksjon med 0,7 årsverk. Dette er i noen grad oppveid ved ekstrahjelp.

Leder av avdelingen har funksjonen som rådmannens stedfortreder.

Avdelingen har ansvar for skatteinnkreving, kommunal innkreving, eiendomsskatt, legater, boligstiftelser, utleie kommunale boliger, bostøtte, START-lån, boligtilskudd og gjeldsrådgiving.

Avdelingen har et utstrakt samarbeid med de andre stabsenhetene på mange områder, og slik overlapping har vært helt nødvendig for å løse de mest presserende oppgaver.

Boligseksjonen har store utfordringer. Det har gått rundt ved betydelig bruk av overtid.

Boligkonsulenten administrer utleie av 220 boenheter med mange kortvarige leieforhold.

Skatteseksjonen har nå sett gevinster som en følge av nytt saksbehandlingsprogram (SOFIE), men turbulent bemanning har vært problematisk.

Gjeldsrådgiverstilling i 50 % er administrativt lagt til avdelingen.

Viktige forhold i 2015

Det har vært en turbulent situasjon i stabsbemanningen dette året.

En medarbeider på lønn har gått av med pensjon, en er delvis sykemeldt over tid, og leder av skatteseksjonen er tilsatt som leder av lønnsseksjonen. Videre var det usikkert halve året om skatteoppkreverfunksjonen skulle overtas av staten og sentraliseres.

Disse problemene har fulgt oss resten av året, og vil måtte få sin løsning ved reorganisering av stabsenhetene, men vi ser nå svakhetene ved at mange oppgaver ikke har noen backup-løsninger ved langvarig fravær.

4.5 Tjenesteområde 14: NAV NOME

Organisering

Kommunale oppgaver i NAV Nome er økonomisk sosialhjelp, råd og veiledning, tiltak for funksjonshemmede og bosetting av flyktninger. NAV Nome har i 2015 hatt 6,45 faste kommunale årsverk, og 0,25 % prosjektstilling. I tillegg har området kommunalt lønnsbudsjett til 50 % vaktmester i teknisk etat i forbindelse med arbeidstreningstiltak.

Budsjettavvik:

Området som helhet viser en nettoutgift med 30403 som er et merforbruk med 606, eller 2,0 %.

Herav:

1400 – sosial rådg. og veiledning -58

1401 – øk. sosialhjelp -1362

1402 – tiltak rusmiddelbruk -99

1403 – etabl. og integrering av flyktninger +574

1404 – avlastnings- og aktivitetstilbud +340

Kommentar til regnskapsavvik

Det ble i løpet av året (økonomimelding 1 og 2) varslet merforbruk av sosialbudsjettet.

Merinntekter og styrket budsjett ved behandling av økonomimelding 2/2015 har forbedret den negative budsjettutviklingen i tjenesteområdet:

- Kommunen fikk statlige prosjektmidler til «Full pakke» med 1250. Opprinnelig budsjett var basert på statstilskudd med 900.

- Tjenesteområdet fikk ekstratilskudd fra staten i en konkret sak med 419.

- Budsjettet for økonomisk sosialhjelp ble styrket med 400 ved behandling av økonomimelding 2/2015.

- Kommunen fikk også økte inntekter ved integreringstilskudd som følge av bosetting av flere flyktninger. Tjenesteområde ble etter innmeldt behov i øk.melding 2/2015, styrket med 1500.

1401 Økonomisk sosialhjelp

Budsjett for utbetalt sosialhjelp har betydelig overforbruk. Flere sosialhjelpsmottakere er innvilget uføretrygd i løpet av året, og inntekter ved refusjon for forskudd på statlig ytelse har forbedret det samlede resultatet, til merforbruk med 1362.

Det er registrert en svak økning i antall sosialhjelpsmottakere i 2015, herunder økning i antall sosialhjelpsmottakere uten annen inntekt. Gjennomsnittlig utbetalt sosialhjelp er økt, likeledes gjennomsnittlig antall måneder med sosialhjelp. Antall sosialhjelpsmottakere med forsørgeransvar for barn er redusert, men fortsatt høyt og med mange registrerte barn/storfamilier.

Av utbetalt sosialhjelp i 2015 gikk 30,58 % til sosialhjelpsmottakere med flyktningebakgrunn. Det var forventet økt forbruk knyttet til bosetting av flere nye flyktninger de siste månedene av året – og budsjettet ble styrket; - tilsammen med 900.

For å oppnå krav om aktivitet for unge sosialhjelpsmottakere, har antall arbeidspraksis i kommunal regi økt betydelig («arbeid for sosialhjelp»). Over tid loses ungdommene videre – til utdanning eller ordinær jobb. Statlige tiltaksplasser og AMO kurs brukes når det fins ledig plass. Nav Nome har i 2015 ikke hatt tilstrekkelig antall statlige tiltaksplasser for ungdom, langtidsledige og innvandrere.

1403 Etablering og integrering av flyktninger

Budsjettet omfatter lønn til boveileder, lønn til ekstrahjelp høsten 2015, utgifter til etableringskostnader i forbindelse med bosetting av flyktninger, tilskudd, transport mv. Som følge av økt bosetting av flyktninger i 2015, ble flere tiltak gitt styrket budsjett; - i alt kr 800.

Regnskapsresultatet viser underforbruk ved slutten av året, men må ses i sammenheng med merforbruk av økonomisk sosialhjelp. En stor del av utgiftene til etablering og tilskudd til nye bosatte flyktninger må gis på grunnlag av enkeltvedtak som økonomisk sosialhjelp. Det er ikke benyttet lønnet ekstrahjelp i forbindelse med bosettingsarbeidet i 2015.

1404 Avlastning- og aktivitetstiltak

Regnskapsresultatet viser underforbruk på kr 340, noe som i hovedsak skyldes innvilget statlig ekstratilskudd i en konkret sak med 419. Dette var en usikker inntekt som ikke ble budsjettet og heller ikke rapportert. Det er gjennomført reduksjon i tiltak og ytelser for å oppnå budsjettbalanse, samtidig som antall brukere er noe redusert.

Aktivitet og resultat

Økonomisk sosialhjelp

	2015*	2014	2013	2012	2011
Antall personer som har mottatt økonomisk sosialhjelp					
Mål i 2015: færre enn 250 personer	296	291	285	269	313
Klienter med forsørgeransvar for barn	97	102	78	77	86
Klienter mellom 18 – 24 år					
Mål i 2015: færre enn 50 ungdommer på sosialhjelp	69	81	69	67	89
Klienter 18 – 29 år uten aktivitet					
Mål i 2015: Ingen ungdom i alderen 18-29 år mottar økonomisk sosialhjelp uten å være i aktivitet eller behandling	3	5	15		
Klienter mellom 25 – 44 år	147	132	136	122	129
Gjennomsnittlig utbetalt sosialhjelp pr klient	50 974	47 536	45 617	42 396	40 318
Gjennomsnittlig antall måned med sosialhjelp per klient	5,37	4,85	5,09	5,06	4,87
Antall behandlede saker	1 948	1 798	1 876	1 766	1 717

*Foreløpige tall

Bosatte flyktninger

	2015*	2014	2013	2012	2011
Bosatt voksen	19	7	7	9	5
Bosatt barn	6	4	3	1	5
Utflyttet voksen	3	0	2	0	0
Utflyttet barn	8	0	0	0	0
Familiegjenforening	2	0	3	7	7

*Kommunestyret vedtok i september å øke antall bosatte flyktninger fra 10 personer til 25 personer i 2015.

Rettighetsbaserte tjenester for funksjonshemmede

	Barn: 0-12	Ungdom: 13-18	Voksen: 19-66	Eldre: 67+
Støttekontakt/avlastning: 76 (82)**	6 (14)	19 (16)	35 (38)	16 (14)

Omsorgslønn: 41 (44)**	14 (11)	16 (18)	9 (12)	2 (3)
-------------------------------	---------	---------	--------	-------

**Tall i parentes 2014

Kommunen følger laveste lønnsats, og de fleste avtalene om omsorgslønn er deltid - 15%.

«**Full pakke**» driftes av attføringsbedriften KanJa, og er et arbeidsrettet tiltak for rusmisbrukere. Tiltaket kan ha inntil 10 deltakere. Deltakerne er yngre enn før og har tyngre og sammensatt problematikk. Mange har svært dårlig skolegrunnlag, og motivasjon og innsats for å gjenoppta skolegang er blitt en viktig del av tiltaket.

I løpet av 2015 avsluttet 11 brukere. Av disse gikk 5 personer til jobb, 4 til utdanning (videregående skole), 1 til annet arbeidsrettet tiltak i NAV – og bare 1 uten ny aktivitet.

Kvalifiseringsprogram

Nome kommune budsjetterte kr 1820 til kvalifiseringsprogram (kvp) i 2015.

Programdeltakerne har tett oppfølging, og kvp er et viktig tiltak som bidrar til aktivitet og endret livssituasjon for deltakere som klarer å gjennomføre. Staten stilte krav om gjennomsnittlig deltakelse for 10 brukere hele året. Vi hadde gjennomsnitt på 10,75 (8) deltakere** i kvp i 2015; - hvorav 4 deltakere avsluttet i løpet av året. Av disse gikk 3 til utdanning, 1 er registrert arbeidssøker.

**Tall i parentes 2014

Økonomisk rådgivning / gjeldsrådgivning

Nome kommune tilsatte ny økonomirådgiver i 50 % stilling i 2015.

Nav Nome samarbeider tett med kommunens økonomirådgiver. Ved utgangen av året er det registrert 43 (104) personer/familier med økonomirådgivning, hvorav 23 (40) personer/familier ikke har mottatt økonomisk sosialhjelp.**

Økonomirådgivning er et rettighetsbasert tilbud for brukere som sliter med gjeldsproblematikk. Nav kontoret har ikke kapasitet til å utøve økonomiforvaltning i tilstrekkelig grad, og er avhengig av økonomirådgivers innsats på dette området.

**Tall i parentes 2014

«Talenter for framtida» – prosjekt i Midt Telemark

Midt Telemark kommunene fikk statstilskudd til prosjektet «Talenter for framtida» i 3 år – ut året 2015. Målgruppen var unge i alderen 14 – 24 år. Prosjektet med 2 årsverk, har hatt flere mål; bl.a. å etablere samhandling i kommunene som forebygger at unge dropper ut av videregående skolegang. Prosjektet har også hatt målsetting om tett oppfølging og aktivitet for unge brukere av NAV, og har etablert tiltaket «Unge talenter» som samler ungdom til samtaler, kurs, aktiviteter og fellesskap. «Unge talenter» ble etablert i januar 2014, og har etter oppstart hatt ca. 110 ungdommer i tiltaket. Resultat viser at 65 % av ungdommene har fått jobb eller har begynt på skole. Mange har fått arbeidspraksis eller har opplæring og andre aktiviteter med mål om skolegang. Noen kom inn i behandlingsopplegg. Tiltaket «Unge talenter» videreføres i ordinær drift fra 2016.

Prosjektmidler til å forebygge barnefattigdom

Nome kommune har i 3 år – siste år i 2015 – fått tilskudd til tiltak for å forebygge barnefattigdom, i alt ca. 1000. Midlene er brukt til å styrke skolehelsetjenesten som har etablert kontakt med utvalgte familier med lavinntekt, med mål om å øke barnas deltakelse i kultur- og fritidsaktiviteter. Tiltaket er gjennomført i nært samarbeid med skole-, kultur- og nav kontor. Resultatet er økt deltakelse i fritids- og ferieaktiviteter for målgruppen. Det er også gjennomført svømmeopplæring målrettet for utvalgte familier med flyktningebakgrunn. Prosjektet har også gitt gevinst ved at involverte samarbeidspartnere har fått økt fokus på barnas situasjon i familier med lavinntekt. Gode rutiner for samhandling og samtaler med

familier med lavinntekt videreføres i ordinær drift framover. Prosjektet har ubrukte midler med 78 som er avsatt på bundet driftsfond. Det er søkt om å få bruke midlene til overføring til ordinær drift i 2016.

Utfordringer framover

- Budsjetttutvikling innenfor vedtatt ramme for økonomisk sosialhjelp
- Oppnå mål om færre sosialhjelpsmottakere
- Tilstrekkelig bemanning til å gjennomføre krav om aktivitet for sosialhjelpsmottakere
- Fond for ubrukt integreringstilskudd

4.6 Tjenesteområde 15: Nome statlige mottak

Beskrivelse av området:

Tjenesteområdet omfatter Nome statlige mottak på Dagsrud som drives av Nome kommune.

Budsjettavvik:

Regnskapet for 2015 endte med et positivt resultat med 712 som er 62 over budsjettert overskudd.

Herav:

1500 – asylmottak-ordinær drift +82 som skyldes økt bruk av variable plasser.

1501- asylmottak-samarbeidsrådet -20 som skyldes beboerstyrt merforbruk.

Viktige forhold i 2015

2015 har vært et år med høy aktivitet og fokus på den ekstraordinære flyktningssituasjon som oppsto i høst. I februar ble de 30 ekstra opsjonsplassene utløst og avviklet i juli, og igjen utløst 18. september som følge av at flyktningestrømmen nådde Norge. Presset på mottaksplasser har vært stort gjennom høsten, som resulterte i en tilleggsavtale fra 1. desember med 20 ekstra plasser i eksisterende boliger.

Nome mottak har ikke økt bemanningen som følge av opsjon og tilleggsavtale, noe som vil bli gjort i 2016. Forbruk av overtid har vært høyere enn budsjettert som følge av mottakets vakttelefon, og mottak av beboere til alle døgnets tider.

Økt inntekt har muliggjort at mottaket har bidratt med totalt 905 til intern overføring fordelt mellom teknisk etat med 605 og 300 til sentraladministrasjonen. Det er regnskapsført husleie inntekt på 4534 som er overført teknisk etat.

UDI har bidratt med 40 i tolkemidler til foreldreveiledningskurs, og 67 til aktivitetsmidler til barn og unge i mottak.

Det totale energiforbruket for mottaket endte på 1400, som er 142 mer enn budsjettert. Det er investert i energibesparende tiltak i form av varmestyring på enkelte boenhetene, men den forventede effekten har uteblitt. Ved en eventuell videreføring av enøktiltak må andre løsninger vurderes.

Nome mottak har et godt samarbeid med Nome Lensmannskontor. Ansattes gode erfaring og økt kompetanse på samtalemetodikk bidrar til få konflikter.

Vi har hatt en høst med mye lokalt engasjement og mottaket har mottatt mengder av klær og utstyr, som har vært et kjærkomment bidrag til asylsøkerne.

Det har vært tett kontakt med den kommunale helsetjenesten som sørger for god oppfølging av beboere, og voksenopplæringen som gir et viktig tilbud om norskundervisning.

4.7 Tjenesteområde 16: Kirkelige formål

Tjenesteområdet omfatter ytelser til kirkelig fellesråd som omfatter kontantoverføringer til drift og investeringstiltak med tillegg av tjenesteytinger. I tillegg dekker området overføringer til andre trossamfunn, på samme nivå som Den norske kirke får, målt etter antall medlemmer.

Budsjettavvik:

Regnskapet for 2015 viser en nettokostnad med 5690 som er 14 over budsjett.

Herav:

1600 – Nome kirkelige fellesråd 0 OK

1601- andre religiøse formål -14 OK

Nome kirkelig fellesråd består av to sokn. Holla og Helgen sokn samt Lunde og Flåbygd sokn.

De fleste tjenester kirken utfører, er lovpålagte oppgaver som gudstjenester, dåpsopplæring, konfirmantundervisning, vielser og gravferd.

Investeringer i 2015:

Det ble bevilget 1000 fra Nome kommune til investeringer i 2015.

Våren 2015 ble tårnet i Lunde kirke oppgradert med en total kostnad med 720.

Ubrukte investeringsmidler med 719 avsettes til ubundet investeringsfond som nå viser 1512.

Drift:

Kommunens tilskudd til fellesrådets drift var 5711 i opprinnelig budsjett.

Kontantoverføringen ble i PLØM 1 redusert med 500. Tilskuddet dekker drift av den lokale kirke og kirkegårdene i kommunen. For øvrig bestemmer fellesrådet hvordan midlene anvendes.

I tillegg kommer tjenesteyting med 302.

Budsjettavvik i fellesrådet sitt regnskap:

Driftsregnskapet viser et samlet merforbruk med 405

fordelt som følger:

100 – Administrasjon +134

200 – Kirker -459

300 – Kirkegårder -80

Merforbruket blir dekket av disposisjonsfond som er 767 etter at årets merforbruk er dekket.

Utfordringer:

Fellesrådet har 6 kirker og 1 kapell å ta vare på, med tilhørende kirkegårder. Vi ser at vi har store utfordringer framover med oppgradering av kirkene.

Sannsynlig prioritering i 2016 er Helgen kirke(tårn), Holla kirke(tårn og våpenhus).

Stell av gravsteder/ «gravlegater»:

Nome kirkelig fellesråd har tilbud om stell av graver til festere.

Vi har en pensjonist som utfyller oppgavene på en utmerket måte.

Det var samlet innestående 887 ved utgangen av 2015 som forskuddsinnbetalt gravstell.

Harald Orekåsa

Stabssjef

5 Hovedansvar 2: Skole- og barnehagesektoren

5.1 Økonomi – totale rammer:

Økonomi – totale rammer:

	Beløp i hele 1.000 kr	Budsjett	Regnsk	Avvik i	%-	Regnsk
		2015	2015	kr	forbruk	2014
Ansvar	2 Skole- og barnehagesektor					
Tj omr	21 Etatsadministrasjon og fellestjenester					
2100	Etatsadministrasjon og fellestjenester	4 780	4 556	224	95	5 236
	Sum tjenesteomr: 21 Etatsadm og fellestj	4 780	4 556	224	95	5 236
Tj omr	22 Voksenopplæring					
2200	Voksenopplæring	4 260	4 581	-321	108	5 339
	Sum tjenesteomr: 22 Voksenopplæring	4 260	4 581	-321	108	5 339
Tj omr	23 Grunnskolen inkl. SFO					
2300	Grunnskole - felles	3 900	8 020	-4 120	206	3 468
2310	Holla ungdomsskole	14 310	15 456	-1 146	108	15 236
2320	Lunde 10-årige skole	28 686	28 764	-78	100	28 352
2321	Lunde 10-årige skole - SFO	652	696	-44	107	571
2322	Nomehallen	360	339	21	94	440
2330	Ulefoss skole	21 300	20 665	635	97	20 298
2331	Ulefoss skole - SFO	720	797	-77	111	619
	Sum tjenesteomr: 23 Grunnskolen inkl. SFO	69 928	74 737	-4 809	107	68 983
Tj omr	24 Barnehager					
2400	Barnehager - felles	-6 750	-6 611	-139	98	-7 349
2410	Helgen barnehage	2 430	2 594	-164	107	3 123
2420	Herregårdshavna barnehage	9 500	9 410	90	99	9 956
2430	Fagerli barnehage	10 890	11 071	-181	102	10 914
2440	Svenseid barnehage	3 920	4 433	-513	113	3 327
2450	Skoemyra og Sluseparken barnehager	13 625	13 546	79	99	13 397
	Sum tjenesteomr: 24 Barnehager	33 615	34 444	-829	102	33 366
	Sum hovedansvar: 2 Skole- og barneh sektor	112 583	118 318	-5 735	105	112 925

Etatens netto regnskap ligger 5,09 % over vedtatt budsjett, kr. **5 735 000 i merforbruk**. Budsjettet for 2015 er lavere enn for 2014, det er redusert med kr 342 000 eller 0,3 %.

Etatens andel av kommunens netto driftsutgifter er på 29,7 %. Ser en på områdene innenfor hovedansvar 2 er grunnskolen nå 18,8 % av kommunens utgifter i 2015, og barnehage 8,7 %

Skole- og barnehageetaten ga i 2015 tilbud til:

Tjenester	2013	2014	2015	Endring*
Barnehagebarn	316	311	284	- 8,68 %
Skoleelever	752	735	694	- 5,57 %
SFO	134	136	125	- 8,08 %
Voksenopplæring	>200	>200	250	25 %

*Endring fra 2014 til 2015

Det var 35 elever bosatt i Nome kommune i privatskoler i 2015, hvorav 29 på Helgen Montessoriskole.

	2013	2014	2015	Endring*
Private skoler	18	23	31	+ 34,78 %

Skole, barnehage og voksenopplæring i Nome har høy kvalitet og høy tilfredshet blant brukere og medarbeider. Det er gledelig at ny ungdomsskole er ferdig på Holla 10- årige skole og at Nome og Bø kommunale voksenopplæring er lokalisert ved Nome videregående, avdeling Lunde. Nå er alle skoler og barnehager i gode og funksjonelle bygg! Kommunen har skoler og barnehager som tilpasser seg til brukernes behov, og arbeider systematisk i samarbeid med helse, PPT og barnevern i forhold til forebygging og barn/ungdom/voksne som har særlige behov. Både VO, skole og barnehage har et godt og tett samarbeid med Nome kommunale asylmottak og er på tilbudssida når det gjelder brukernes behov.

Etisk standard i etaten

Den etiske standarden for Nome kommune; etikkplakaten, blir fulgt i etaten. De ansatte har kommet med innspill til plakaten og pedagogisk konsulent har deltatt i utarbeidelsen. I det daglige arbeidet i skole og barnehage følger vi lover og forskrifter, og har rutiner på tilsyn med dette. Når det gjelder ansatte er det AML/ HMS, når det gjelder barns grunnleggende rettigheter forholder vi oss til FNs barnekonvensjon. I skoleverket er det Opplæringslova og spesielt § 9A som omhandler barns rett til et trygt og inkluderende miljø. I barnehagene er det barnehageloven og barneloven og i VO introduksjonsloven, lov om voksenopplæring i tillegg til opplæringslova. I grunnskolen presenterer vi en tilstandsrapport for politikerne hvert år. Etaten har i det tverrfaglige samarbeidet utviklet rutiner for oppfølging av barn som bekymrer, som benyttes av ansatte.

Likestilling

Nome kommune har utfordringer når det gjelder å rekruttere menn til skole og barnehage. I barnehagen er det 96,25 % kvinner, og i grunnskolen 75 %. Ungdomstrinnet har tradisjonelt sett hatt større andel menn, men denne andelen er nå synkende. Rekruttering av menn inn i skole og barnehage er ikke enkelt, det er for få menn som søker, og i tillegg vil og må man ansette den som er best kvalifisert. Når det gjelder ledelse er det 100 % kvinner blant styrerne og 33 % blant rektorene. Ser vi alle skolelederne samlet, er det 57 % kvinner blant skolelederne.

Skole- og barnehageplanen

Den planen vi har (Viktig og riktig) gikk ut 2014. Vi har startet arbeidet med en ny, mer kortfattet plan, uten å ha konkludert.

Diverse prosjekter:

- Strategiplanen for spesialundervisning i Telemark
- Veiledning av nyansatte/nyutdanna, samarbeid med Bø kommune
- Utbygging Holla ungdomsskole, prosjektgruppe
- Skole- IKT-prosjektet
- Ungdomstrinn i utvikling- avsluttet desember 2015
- Lek- satsingsområde i barnehagene
- Veiledning - satsingsområde i barnehagene
- Sammenslåing av voksenopplæringene i Bø kommune og Nome kommune
- Flytting av VO til Lunde vgs.
- Regning i alle fag (Ulefoss)

- Erasmus (Lunde 10- årige)

Bekymringsområder:

- **Levekår:** Nome kommune skårer lavt i levekårsstatistikkene angående utdanningsnivå og inntekt, og høyt på uføretrygd, barnefattigdom og økonomisk sosialhjelp. Det mest bekymringsfulle er unge uføre og unge sosialhjelpsmottakere. Forholdene i den voksne delen av befolkningen gjenspeiles i skole og barnehage, og det er et mål for skole- og barnehage å arbeide for å utjevne disse ulikhetene.
- **Spesialundervisning:** Levekår fører også med seg et høyt forbruk av ressurser til spesialundervisning, og et høyt antall elever som mottar spesialundervisning.
- **Barnevern:** Nome kommune har et høyt antall barn i fosterhjem. I 2015 var det 30 barn, se kommentarer under hovedansvar 3. Dette er krevende for barna, for familiene og for ansatte som «står i det». Dette er også en stor økonomisk utfordring, i og med at de fleste som blir plassert i fosterhjem også har behov for spesialundervisning.
- **Kjønnsforskjeller:** Et annet bekymringsområde er de store kjønnsforskjellene i skolen; både på nasjonale prøver, eksamen 10. trinn og 80 % av elevene som har spesialundervisning er gutter.
- **Tidlig innsats** og høyt fokus på samarbeid mellom barnehage, skole, PPT og helsetjenesten er viktige tiltak, og i 2015 har dette arbeidet fortsatt. En av skolene, barnetrinnet på Holla 10- årige skole, har redusert omfanget betraktelig, og har fått god effekt av tiltak tidlig innsats. Dette dreier seg om å drive intensivt arbeid med lesing, skriving og regning på 2. og 3. trinn. De har også arbeidet med regning i alle fag, noe som har bevisstgjort lærere, elever og foreldre, og gjennomført temakvelder om regning og lesing for foreldre.

5.2 Tjenesteområde 21: Administrasjon og andre fellesutgifter

Kontoret har hatt alle stillingene besatt i 2015. I tillegg til saksbehandling, prosjekter, kompetanseutvikling og møtevirksomhet, arbeides det mye med enkeltsaker i forhold til personalet og barn/elever. Mye av dette foregår i samarbeid med PPT, barnevern, helse og andre etater og institusjoner. Samarbeidet med Midt- Telemark og fylkesmannens utdanningsavdeling er også betydelig.

Økonomi

Ansaret hadde et **underforbruk på kr 224 000 (5,0 %)** i 2015.

5.3 Tjenesteområde 22 Voksenopplæring

Voksenopplæringen har hatt et spennende og krevende år. Skolen har blitt interkommunal voksenopplæring for Nome og Bø, og har flyttet inn i nye lokaler ved Nome videregående, avdeling Lunde. Det har vært et krevende driftsår med store omstillinger, ikke minst med en samkjøring av to ulike systemer og opplæring i Visma (IKT program). Det har samtidig vært en sterk etterspørsel, bl.a. fra innvandrere og asylsøkere som har rett til norskopplæring. Dette har ført til mye administrativt arbeid, med omlegging av timeplaner og gruppedelinger.

I 2015 var det ca. 250 elever på skolen i løpet av året. Også fra annet hold har voksenopplæringen fått stor pågang om norskopplæring. Nome kommunale voksenopplæring har nesten all norskopplæring av arbeidsinnvandrere i Midt- Telemark, og selger i noen grad

kurs utenom de rettighetsbaserte kursa, som for eksempel båtførerprøven. Dette har vært i mindre grad i 2015, på grunn av kapasitetsproblemer i forbindelse med flyttingen. Innenfor ansvaret er det introduksjonsprogrammet som er den største posten, sammen med norskopplæring/samfunnsfag og grunnskoleopplæring for voksne. VO samarbeider også tett med NAV og mottaket, og står for utbetaling av introstønad til kursdeltakerne.

Økonomi

Voksenopplæringa er stort sett drevet av eksterne midler, fra IMDI og UDI, og betaling fra kommuner og andre for tjenester. Introduksjonsprogrammet er det største området, der skolen også står for utbetaling av stønad til deltagerne på introduksjonsprogrammet.

Ansvaret hadde et **overforbruk på kr 321 000 (8 %)**. Årsaken til dette er kostander ved flyttingen til Lunde og behovet for investeringer i utstyr, IKT utstyr og programvare (Visma).

5.4 Tjenesteområde 23 Grunnskolen med skolefritidsordning (SFO)

Elevtallet har vært synkende fra 868 i 2005 til 694 i 2015 (tallet er hentet fra GSI-rapporteringa i oktober 2015). Tallet henger sammen med den generelle utviklingen i Nomesamfunnet- flere eldre og færre barn, og generelt lav innflytting. Noe av grunnen til lavere elevtall er at p.t. er det 29 elever fra Nome på Helgen Montessoriskole.

Privatskoler

I 2015 startet Helgen Montessoriskole på skoleår nr. 5, og rekruttering fra kommunen har hatt en økning på 6 elever (23 til 29). Vi har også tre elever på privatskoler i Skien kommune.

Spesialundervisning

Spesialundervisning etter enkeltvedtak ble gitt til 73 elever, en nedgang fra 88 elever i 2014. Det er 10,5 % av elevene, en liten nedgang fra 12 % i 2014. Nome kommune må dekke utgifter til spesialundervisning for elever på private skoler som har behov for spesialundervisning. I 2015 hadde 24 % av Nome kommunes elever på Helgen Montessoriskole spesialundervisning. Vi startet på slutten av 2014 arbeidet med en strategiplan for Telemark fylke som dreier seg om å arbeide på en annen måte og med mål om redusert nivå på spesialundervisning. Vi har tett dialog med PPT på alle nivå i skole og barnehage, og vil jobbe videre med dette i 2016.

SFO ga tilbud til 125 barn. Det er 49 % av barna på 1. til 4. trinn, mot 52 % i 2014. Vi bruker til dels mye personalressurser i SFO, fordi vi har noen kostnadskrevende brukere som er eldre enn 4.klasse.

Leksehjelp er endret i loven. På Holla 10- årige skole deltar til sammen 80 elever på leksehjelp på 4. til 7. trinn. På Lunde 10- årige skole deltar til sammen 40 elever på leksehjelp på 6. og 7. trinn.

Skoleskyss. Kommunen brukte ca. 2,5 mill. pr år til skoleskyss i grunnskolen i 2015. Etter en gjennomgang med transportørene og skolene, strammet vi inn på skoleskyssen høsten 2015. Vi nærmer oss nå et tilbud fylkeskommunen mener er innenfor lovgivers intensjon.

Resultater

Nasjonale prøver:

Disse prøvene har to hensikter:

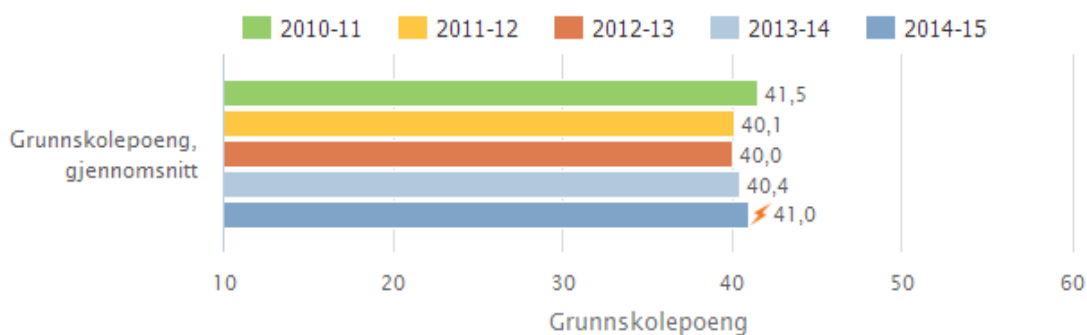
1. Gi lærere og skoleledere et kunnskapsgrunnlag om den enkelte elevs resultater og utvikling.
2. Gi politikere, administrasjon og skolene dokumentasjon av elevenes resultater som er sammenlignbare fra år til år.

Det er viktig å forstå at disse resultatene kan variere sterkt fra år til år, og mellom skoler. Det er først og fremst på elevnivå i kontakten mellom elev, hjem og lærere dette er nyttig statistikk. Likevel gir det skoleledelsen en pekepinn på hvordan situasjonen er i den enkelte klasse/gruppe.

Satsing på regning i alle fag på Holla 10-åriges skole har gitt resultater på regning på 5. trinn. For både engelsk og lesing ligger Holla 10-åriges skole noe under resultatene for 5. trinn forrige skoleår. Lunde 10-åriges skole har bedre resultater på nasjonale prøver innenfor både lesing, regning og engelsk enn forrige skoleår. Når det gjelder resultatene på nasjonale prøver på ungdomstrinnet, har Lunde 10-åriges skole noe lavere resultater på både 8. og 9. trinn innenfor alle tre prøvene, enn forrige skoleår. Det samme gjelder for Holla 10-åriges skole, med unntak av regning for 8. trinn.

Grunnskolepoeng Nome 2010-2015

Det som er gledelig er at Nome kommune ligger over både lands- og Telemarkssnittet når det gjelder grunnskolepoeng ved utgangen av 10. trinn. Skoleåret 2014-15 var gjennomsnittet i Nome kommune på 41, nasjonalt gjennomsnitt på 40,8 og Telemark gjennomsnitt på 39,7 poeng. Lunde 10-åriges skole hadde et gjennomsnitt på 42,7 og Holla 10-åriges skole på 39,8. Det er selvsagt noe mer variasjon fra år til år på dette området, fordi det ofte kan være bare en klasse opp til eksamen i et fag i kommunen. Nome har ligget på 40 poeng i snitt de siste årene, en snittkarakter på 4, 0.

Nome kommune skoleeier, Grunnskole, Grunnskolepoeng, Offentlig, Trinn 10, Begge kjønn

⚡ 2014-2015: Fra og med skoleåret 2014-2015 inngår standpunktkarakteren i valgfag i beregningen av grunnskolepoeng.

Resultater etter kjønn og skole

Nome kommune har den samme utfordringen som landet for øvrig når det gjelder resultater og kjønnsforskjeller. Telemark ligger under nasjonalt nivå på grunnskolepoeng. Studerer en kjønnsforskjellene ligger jentene i Lunde på et svært høyt nivå, guttene i Lunde ligger også på et høyt nivå, men under gjennomsnittet for jentene i Lunde. Holla ligger under gjennomsnittet for landet, men på nivå med Telemark. Jentene på Holla ligger betydelig over nasjonalt nivå,

guttene under gjennomsnittet for Telemark. Dette er noe det jobbes med på skolene, ved å gjøre undervisningen mer relevant, praktisk og variert, samt fokusere på elevmedvirkning.

Gjennomføring i videregående opplæring

Nye data vi har fått gjennom programmet PULS viser at gode resultater i grunnskolen øker graden av gjennomføring. Vi vet også at dette henger mye sammen med fravær i grunnskolen. Vi har derfor laget et system for oppfølging av elever som har fravær, helt fra barneskolen starter og ut ungdomsskolen. Dette er utarbeidet i det tverrfaglige samarbeidet og ble innført fra oppstart skoleår 2014-15, og evaluert våren 2015. Av de som gikk ut av grunnskolen våren 2014, har 86,36 % fullført og bestått Vg1.

	Nome kommune (13-14)	Nome kommune (12-13)
Fullført og bestått Vg1	86,36	84,81

Kompetanseutvikling

Nomeskolen avsluttet satsingen Ungdomstrinnet i utvikling (UiU) i desember 2015. Dette er tidenes satsing i skole-Norge, og målet er definert i ungdomstrinnsatsninga. I Nome er også barneskolene med, i og med at vi har felles mål og to 1- 10 skoler. Vi har hatt fokus på klasseledelse, og hatt en ressurslærer i 50 % som har bistått rektorer og lærere i arbeidet. Høyskolen i Telemark har hatt ansvaret for den eksterne satsingen i skolene, og har hatt skoling av de ansatte. Opplegget dreier seg i første omgang om skolebasert kompetanseutvikling. For begge skolene pekte veien seg ut til å dreie seg om elevmedvirkning, og Nome kommune har gjort et banebrytende arbeid på dette feltet. Vi skal nå følge det opp videre uten eksternhjelp eller tilførte midler.

Lærerkompetanse

Læringsresultatene i skolen er i stor grad påvirket av foreldrenes og lærernes innsats og kompetanse. Langt på vei er disse to faktorene bestemmende for elevenes innsats og læring. Utbyttet av lærernes arbeid er avhengig av organiseringen, kompetansen og innsatsevnen (entusiasmen). Studier viser at det er den faglige relasjonen mellom lærer og elev som er den viktigste, og at det ikke er likegyldig hvordan læreren legger opp undervisningen sin. Lærere må undervise på måter som en forskningsbasert vet gir større læringsutbytte, noe vi har hatt fokus på i arbeidet med ungdomstrinnet i utvikling.

Vi har også i 2015 hatt flere lærere i videreutdanning i regi av «Lærerløftet». Våren 2015 hadde vi en på spesial pedagogikk/logopedi, en på regning, en på matematikk og en på naturfag. Høsten 2015 hadde vi en på master i spesial pedagogikk/ logopedi, en på engelsk, en på matematikk og en på norsk. En har trukket seg i løpet av høsten.

Ledelse

Alle rektorene, samt tre av inspektørene har lederutdanning. Det har blitt jobba med skoleleder- og skoleeierrolla i satsningen Ungdomstrinnet i utvikling, der skolene skal være reelt lærende organisasjoner, på klasseledelse, planarbeid, og ledelse av utviklingsprosesser.

Skoleutbygging og omorganisering

Nome kommunestyre vedtok 3. april 2014 å bygge ny ungdomsskole på Holla! Dette er en storsatsing som etaten har jobbet med i mange år, og konkret sammen med teknisk etat siden 2011 i denne omgang. Prosjektet fikk en prislapp fra prosjektleder på 150 mill., men endte etter anbudsrunden på 122 mill. I 2015 har etaten, skolen og teknisk etat jobbet tett sammen om prosjektet, med mål om å komme seg inn i nytt bygg pr 1. mars 2016 innenfor vedtatte

rammer. I samband med vedtaket om utbygging ble det også vedtatt sammenslåing av skolene på Ulefoss når nybygget sto ferdig. Skolene startet i 2015 et tettere samarbeid, med mål om å få en god overgang til den nye 1-10-skolen. Allerede i 2014 tok en ut en gevinst ved å slå sammen sekretær funksjonen på Ulefoss barneskole og Holla ungdomsskole. Dette har vært en krevende prosess der ledelsen og ansatte har opplevd et sterkt arbeidspress, og arbeider i midlertidige lokaler.

Sykefravær

To av skolene har hatt en svært positiv utvikling, og redusert sykefraværet betraktelig. Det mest gledelige er at intensiv satsing på arbeidsmiljøet og holdningsarbeid har virket. Det meste av sykefravær er relatert til langtidssykemeldinger. Etaten og rektorene jobber kontinuerlig med dette, og følger opp IA-avtalen i samarbeid med legene og NAV. Det er en utfordring at disse ordningene er tidkrevende og byråkratiske, og det er dessverre en av mange tidstyver i skolen.

Refusjoner fosterbarn

Det er 30 fosterbarn fra Nome kommune som er i fosterhjem i andre kommuner. Det var i 2015 22 barn i skolealder. Dette er barn som har vært bosatt i Nome kommune og barn som har oppholdt seg på Nome statlige mottak i påvente av å få sin søknad om asyl behandlet. Nome kommune må dekke grunnskoletilbudet og eventuell spesialundervisning i skole og barnehage. De fleste av elevene har spesialundervisning, og flere av barna har omfattende spesialpedagogiske behov, som har blitt avdekket enten før eller i løpet av skoletiden. Det har gjennom 2015 vært signalisert en bekymring rundt økningen i disse utgiftene, og overforbruket ble på kr. 2 550 000 i 2015.

Konklusjonen vår er at innsatsen må settes inn på 1.-4. trinn for å heve lese, regne- og skriveferdighetene, blant annet gjennom tidlig innsats, samt å gi elevene gode mestringsopplevelser og kompetanse så tidlig som mulig i skoleløpet. I dette arbeidet må vi ha spesiell oppmerksomhet mot de guttene som strever, og gjøre undervisningen mer relevant, variert og praktisk, samt fokusere på elevmedvirkning.

Økonomi

I 2015 hadde 23 grunnskole et **overforbruk kr. 4 809 000 (7 %)**. Dette skyldes i første rekke området grunnskole felles, på grunn av høyere refusjonskrav fra andre kommuner (refusjoner fosterbarn), men også dobbelføring av regninger i 2014 (som ble belastet 2015) og tap av forventa inntekter på kr. 1 700 000. For skolene skyldes overforbruket vikarbruk på grunn av sykefravær, tap av forventa inntekter ved grunnskoletilbud til asylsøkere, ikke oppnådd forventa innsparing ved skoleskyss og for lavt budsjettert energi.

5.5 Tjenesteområde 24 Barnehager

Barnehagene i Nome har høy kvalitet, både på bygninger, kompetanse og i forhold til fleksibilitet for barn og foreldre. Både areal- og bemanningsnormen følges.

Kommunestyret vedtok i desember 2014 at ordningen med felles styrer i Helgen og Herregårdshavna barnehager skal være permanent. Det betyr at vi fra 1.1.2015 har fire barnehageenheter i Nome, fordelt på seks bygg.

Full barnehagedekning

«Kommunen har plikt til å sørge for at det finnes et tilstrekkelig antall barnehageplasser for barn under opplæringspliktig alder. Utbyggingsmønster og driftsformer skal tilpasses lokale forhold og behov». (Barnehagelovens § 8).

Det kommunale og nasjonale målet om full barnehagedekning er nådd i Nome. I 2015 hadde vi en nedgang på 2,3 % fra 2014 (telledato antall barn per 1.7.14). I forhold til totalt antall barn i Nome kommune pr 31.12.15, har vi en nedgang på 1,8 %. Men etter supplerende opptak hadde 90,6 % av barna i alderen 1- 5 år barnehageplass.

Barnehager - kvalitet (K) etter region, statistikkvariabel og tid					
Nome	2012	2013	2014	31.12.2015	1.1.2016
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	87,6	89,3	87,0	85,2	90,6
Andel barn 1-2 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 1-2 år	70,1	73,2	71,1	68,3	80
Andel barn 3-5 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 3-5 år	99,5	99,5	97,5	95,8	97,9

Barnehageåret 2013-14 innførte vi ett hovedopptak i mars og ett supplerende opptak i oktober, med kontinuerlig opptak utenom opptakene. Dette har gjort det lettere å administrere for barnehagene, gir mer forutsigbarhet og det har gitt økonomisk gevinst. Vi har ikke ansatt nye personer i løpet av året bortsett fra på grunn av spesielle forhold, og det at vi ikke har økonomiske midler til å utvide avdelinger har selvsagt redusert fleksibiliteten for foreldrene. Kontinuerlig opptak fører til at barnehagene alltid har fulle avdelinger.

Kompetanseutvikling

Arbeidet med ledelse i barnehagen har fortsatt, og ordningen med økt felles planleggingstid for avd. ledere og ped. ledere gir resultater i tydeligere ledelse på avdelingen, og tryggere ledere.

Prosjektet *Barn som bekymrer*, ble startet i 2012 og satte fokus på det tverrfaglige samarbeidet og ansattes evne til å ta opp de vanskelige spørsmålene med foresatte. Barnehagene bruker handlingsveilederen og vi ser resultater av dette, både i forhold til trygghet hos den enkelte ansatte for å ta den nødvendige samtalen, og kvaliteten på meldinger til barnevernet. Den nødvendige samtalen er en metode for å bli bedre som ansatt til å ta opp vanskelige tema i samtaler med foreldre. Det kan gå på rus, barns atferd og andre forhold der en lett kan bli opplevd som å blande seg inn i personlige forhold i familien. De ansatte gir tilbakemelding på at det er lettere går inn i slike samtaler nå enn tidligere. Det er utarbeidet felles skjema for foreldresamtaler, som åpner for mer dialog enn skjemaene vi har benyttet tidligere. Disse tar opp ulike tema på ulike aldre som rus, språk, grensesetting og overgangen til skolen.

Språkutvikling og bergrepslæring er et kontinuerlig satsingsområde. Vi har derfor sett behovet for å jobbe mer med det i 2016, og er med på prosjektet Kompetanse for mangfold.

Lek er en grunnleggende aktivitet i barnehagene, og for barns utvikling både språklig og sosialt. Arbeidet med dette startet i 2013 og blir videreført våren 2016. Vi har gjennomført kurs og veiledning i den enkelte barnehage om frilek og voksenrolla i

leken. Vi har brukt eksterne ressurser, som har gått inn og observert og veileda personalet. Det har vært gode tilbakemeldinger på dette i personalet. Lek er et område der det nå er gjennomført mer forskning og studier, slik at vi har et bedre fagspråk og mer evidensbasert arbeid med lek i barnehagen.

Veiledning har tatt opp i seg arbeidet med blant annet lek. Målet er at det skal drives mer refleksjon, utvikling av kompetanse og veiledning i barnehagene. Det er barnehagelærerne som har fått kompetanseheving i veiledning, for å bruke dette som et verktøy i personalgruppa.

Ledelse og utdanning. En av lederne i barnehagen har deltatt på videreutdanning i ledelse i regi av BI. Hun ble ferdig til jul 2015, og da har alle styrerne lederutdanning. Etaten har styremøter hver 14. dag, hvor vi blant annet jobber med kvalitetsutvikling, økonomi og regelverk. Vi jobber for at hele personalet skal ha utdanning, enten som barne- og ungdomsarbeider eller barnehagelærer. Vi er i samarbeid med fagforeningene på vei med dette målet

Spesialpedagogisk hjelp

I barnehagene får 10 barn (3,5 %) spesialpedagogisk hjelp etter opplæringslova, og vi har ansatt to spesialpedagoger og bruker noe barnehagelærerressurs til dette arbeidet. Vi har endret opplegget for spesialpedagogisk hjelp, slik at det i liten grad er en til en, men styrking av avdelingen som helhet sammen med veiledning fra spesialpedagog og PPT. Dette gjøres også som tidlig innsats og forebyggende tiltak. Vi har også barn med store behov som får et helhetlig opplegg i barnehage; samarbeid med helse er svært godt. Vi fortsetter samarbeidet med PPT for å fange opp barn med vansker så tidlig som mulig. Barnehagene er gode på tidlig innsats, og vi bruker fortsatt mye mer ressurser på spesialundervisning i skolen enn i barnehagen.

Sosial kompetanse er et område som det arbeides med i barnehagene bl.a. ved hjelp av programmet Steg for Steg og Start, som handler om å kunne lese og tolke andres følelser. Dette er et kontinuerlig tema i barnehagene.

IKT i barnehagene.

I rammeplanen er dette nevnt som et viktig område. Plan for IKT 2012 – 2016 brukes, og vi har digitale tavler og nettbrett i alle barnehagene. Noen ansatte har vært flinke til å lære seg verktøy, og å bruke det i hverdagen i barnehagen. Blant annet er det laget noen gode presentasjoner med lyd og bilder fra barnehagens hverdag. I IKT-planen er det også et punkt om kommunikasjon med foresatte. Barnehagene prøver ut tre måter å gjøre dette på: Facebook, Fronter, og mer offensiv og profesjonell bruk av hjemmesidene. Dette skal evalueres, slik at vi ser hva som gir best kontakt mellom foresatte og barnehage. Vi har i løpet av 2015 fått på plass gode trådløse nettverk, og investert i flere datamaskiner til de ansatte. Det har i 2015 blitt etablert et eget lærende IKT nettverk for IKT ansvarlige i barnehagene, for å dele og videreutvikle kompetansen i barnehagene.

Kvalitet

Barnehagene gjennomfører lokale brukerundersøkelser. Tilbakemeldingene viser at foresatte er svært fornøyd med barnehagen sin. Skolene som tar imot 1.klassinger fra barnehagene, sier at de får barn som i mye større grad er klare både sosialt og faglig til å begynne på skolen. Det systematiske arbeidet med sosial kompetanse ser ut til å bære frukter.

Tilsyn med kommunen som barnehagemyndighet

Nome kommune har høsten 2015 hatt tilsyn med kommunen som barnehagemyndighet. Det ble påpekt lovbrudd, og det er sendt en tilbakemelding til Fylkesmannen der disse er rettet opp.

Sykefravær

Det har vært høyt sykefravær i 2015. Dette skyldes delvis epidemilignende tilstander i barnehagene i perioder, men også mange langtidssykemeldte og kronikere. Styrerne har en stor jobb med at mange ansatte har krav på en tilpassa arbeidssituasjon. Det meldes i liten grad fra ansatte at det er forhold på arbeidsplassen som er årsaken, men siden det er så høyt fravær går det utover restarbeidsmiljøet. Det er startet et tett samarbeid mellom personalavdelingen, NAV, styrerne, skole- og barnehagekontoret og HTV for å sette inn tiltak for å bedre situasjonen.

Mat i barnehagene

Ordningen med mat i barnehagen ble evaluert ved overgangen til 2015, ved at det ble sendt spørsmål til barnehagene v/ansatte og foresatte. Det kom tilbakemeldinger fra alle barnehagene, samt fra Fagforbundet og Utdanningsforbundet, i alt 16 tilbakemeldinger. Dette viser at mat i barnehagen er noe som engasjerer og noe de berørte ønsker å si sin mening om. Ordningen med matservering i barnehagene ble på bakgrunn av dette gjort til en permanent ordning fra 15. august 2015 (Kommunestyrevedtak 26.2.2015).

Redusert foreldrebetaling og gratis kjernetid

Nytt fra 1. mai 2015 var at dersom husstandens samla årsinntekt er under 473.000 kr, kan det søkes om redusert foreldrebetaling i barnehagen. Foreldrebetalingen skal maks utgjøre 6 % av årsinntekten. Gratis kjernetid gjelder 4- og 5-åringer, og barn med utsatt skolestart, og ble innført fra 1. august 2015. Husholdningens samla inntekter må være under 405.000 kr. Det kan søkes gjennom hele barnehageåret, men vedtakene har ikke tilbakevirkende kraft, noe som har ført til mye saksbehandling for skole- og barnehagekontoret.

Konklusjonen er at barnehagene drives effektivt og kvalitativt svært bra. Vi har dyktige medarbeidere og en bemanning med høyt antall pedagoger. Dette gjør oss også attraktive når vi skal rekruttere nye ansatte.

Økonomi

Regnskapet for barnehagene viser et **overforbruk på kr 829 000 eller 2 %**. Dette skyldes i hovedsak sykefravær og for lavt budsjettert fastlønn. Vi har ikke kunnet dra nytte av lærlingene som vikarer i den grad vi hadde ønsket høsten 2015.

Vi har et høyt utgiftsnivå i barnehagene, på grunn av store kostnader til nedbetaling av byggelån, leieavtaler og en desentralisert struktur. Barnehagesektoren har en utfordring i at det er svært lite driftsmidler. Foreldrebetalingen utgjør under 20 % av driftsbudsjettene.

Marianne Dahlseng
Konstituert skole- og barnehagesjef

6 Hovedansvar 3: Helse- og omsorgssektoren

6.1 Økonomi – totale rammer

		Budsjett	Regnsk	Avvik	%-	Regnsk
		2015	2015	i	forbruk	2014
kr						
Ansvar	3 Helse- og omsorgssektoren					
Tj omr	31 Etatsadm. og fellestjenester					
3100	Etatsadministrasjon og diverse fellestj	-16 474	-17 378	904	105	-20 855
3101	Samhandlingsreformen	596	1 161	-565	195	9 497
3102	Felles opplæringstiltak	55	-302	357	-549	-144
	Sum tjenesteomr: 31 Etatsadm. og fellestj	-15 823	-16 519	696	104	-11 503
Tj omr	32 Helsetjenester					
3200	Psykisk helsearbeid	2 692	2 836	-144	105	2 679
3201	Bofellesskap psykisk og fysisk funksjonsh	8 038	8 307	-269	103	7 551
3202	Tiltak rusmiddelbruk	610	549	61	90	295
3210	Helsestasjon og skolehelsetjenester	4 615	4 617	-2	100	4 216
3211	Miljørettet helsevern	174	176	-2	101	171
3220	Kommunale legetjenester	1 534	1 301	233	85	2 004
3221	Private legetjenester Ulefoss	4 554	4 858	-304	107	4 423
3222	Private legetjenester Lunde	3 770	3 876	-106	103	4 085
3230	Fysio- og ergoterapitjenesten	4 436	4 237	199	96	4 323
3240	Barnevern - interkommunalt samarbeidstilt	3 660	3 826	-166	105	3 566
3241	Barnevern - forebyggende tiltak	1 400	949	451	68	1 245
3242	Fosterhjem/institusjoner	7 900	11 585	-3 685	147	9 535
3243	Ettervern	535	264	271	49	369
3250	Arbeidstiltak	6 436	6 026	410	94	6 396
	Sum tjenesteomr: 32 Helsetjenester	50 354	53 406	-3 052	106	50 858
Tj omr	33 Institusjonstjenester inkl. kjøkkentj					
3300	Nome sjukeheim - fellesavdeling	-1 686	-2 877	1 191	171	-3 556
3301	Nome sjukeheim - sjukeavdeling	18 355	19 009	-654	104	19 620
3302	Nome sjukeheim - skjerma avdeling	16 807	19 161	-2 354	114	19 230
3303	Nome sjukeheim - bo- og behandlingsavd	12 963	13 543	-580	104	13 192
3310	Felleskjøkken	2 965	3 311	-346	112	3 315
	Sum tj omr: 33 Institusjonstj inkl. kjøkkentj	49 404	52 146	-2 742	106	51 800
Tj omr	34 Hjemmetjenester					
3401	Hjemmetjenester Bergvoll	3 658	3 887	-229	106	3 787
3402	Hjemmetjenester Eidsbygda	16 958	17 663	-705	104	16 736
3403	Hjemmetjenester Olastua	11 358	10 201	1 157	90	10 836
3404	Hjemmetjenester Vesleheimen	7 906	7 966	-60	101	7 951
3410	Ringsevja Bo- og servicesenter	1 338	1 383	-45	103	1 468
3411	Lundetunet	601	647	-46	108	571
3420	Hjemmesykepl./hjemmehjelp Ulefoss	21 766	22 262	-496	102	24 144
3421	Hjemmesykepl./hjemmehjelp Lunde	8 820	9 100	-280	103	8 904
3422	Hjemmetjenester Lunde/Tyrivegen	10 581	11 360	-779	107	10 376
3423	Alderspensjonat Bjervatun	5 990	5 549	441	93	4 475
	Sum tjenesteomr: 34 Hjemmetjenester	88 976	90 018	-1 042	101	89 249
	Sum hovedansvar: 3 Helse- og omsorg	172 911	179 051	-6 140	104	180 404

Generell kommentar til hele sektoren

Nome har generelt en eldre befolkning enn landsgjennomsnittet. Kostra tallene viser også at det er flere som mottar pleie- og omsorgstjenester enn i sammenlignbare kommuner. I tillegg øker kompleksiteten på tjenestene. Kravene til Helse- og omsorgsetaten øker, både når det gjelder omfang og innhold.

Det har ikke latt seg gjennomføre å gi forsvarlige tjenester innenfor budsjetttrammene. Spesielt vises dette på Sjukeheimen der det har vært nødvendig med ekstra innleie for å imøtekomme kravene til forsvarlig pleie.

Opplæring av ansatte er et viktig mål, og flere kurs/opplæringer er gjennomført gjennom året. Multidose er innført på sjukeheimen og hjemmetjenesten. Dette øker sikkerheten ved legemiddelhåndtering. Demenskoordinator driver opplysningsvirksomhet og veiledning for personer med demens, deres pårørende, lag og foreninger, samt veiledning og undervisning av ansatte.

Det gjennomføres nå etisk refleksjon på 11 arbeidsplasser, målet er at alle arbeidsplasser i HO gjennomfører etisk refleksjon. Det gjennomføres systematisk hospitering på flere avdelinger på sjukehuset. Arbeidet med lærlinger er høyt prioritert, da dette gir muligheter for rekruttering av dyktige ansatte framover.

I den grad det lar seg gjennomføre får ufaglærte tilbud om helsefagutdanning.

Etaten har mange ansatte med lang erfaring og høy kompetanse, som gjør en svær god jobb. Sjukefravær var på 9,7 % i etaten. Det er en nedgang fra 12,4 % i 2014.

Regnskap

Regnskapet for helse- og omsorgsetaten viser et merforbruk på ca. 6,1 mill.

Merutgifter til barnevern er på ca. 3,1 mill. og merutgifter på sjukeheimen er på 2,7 mill.

Hjemmetjenestene har samlet et merforbruk på ca. 1 mill.

6.2 Tjenesteområde 31: Administrative og andre fellesfunksjoner

Samhandlingsreformen

Målet om å ta imot ferdigutskrevne pasienter fra sykehus er ikke nådd. Det er et merforbruk i forbindelse med samhandlingsreformen på kr. 650.000,-. Sykehuset skriver pasientene raskere ut definert som ferdigbehandlede. Tidligere velfungerende sykehusstilbud som rehabiliteringsavdelinger er bygd ned før kommunen har klart å bygge opp et tilsvarende tilbud.

Pasientene som tidligere har vært lengre på sykehus stiller store krav til faglig kompetanse og pleie i alle døgnets timer. Behandlingen av pasientene stiller også større krav til medisinsk teknisk utstyr, medisinformbruk, forbruk av ernæring tilført intravenøst. Dette er pasienter som med rask og god behandling ofte vil kunne ha mange og gode leveår i hjemmet.

Elektronisk meldingssystem er innført mellom sykehus og fastleger, og mellom fastleger og hjemmetjenesten. Men det viser seg at kommunikasjonen mellom sykehus og kommune må bli bedre. Delavtaler mellom sykehus og kommunen er evaluert og justert. De fleste pasienter som legges inn i det kommunale øyeblikkelig hjelp døgn-tilbudet er eldre og de kommer fra hjemmet. De skrives ut til hjemmet etter et opphold på en-tre dager.

Koordinerende enhet for habilitering og rehabilitering

Enheten skal sikre et helhetlig tilbud til pasienter og brukere, og består av et koordineringsteam for voksne og et for barn.

Enheten skal ha generell oversikt over habiliterings/rehabiliteringsbehovet og samarbeider med 2.linjetjenesten.

Resultater og utfordringer

82 brukere har koordinerte tjenester (31 barn og 56 voksne) fordelt på 33 koordinatorene. 57 personer har Individuell plan. Det samarbeides med Koordinerende enhet i spesialisthelsetjenesten for en felles forståelse av koordinatorrollen.

Det er et ønske/mål å få andre etater/yrkesgrupper til å ta på seg oppgaven som koordinator, da plikten til å skaffe koordinator ligger til kommunen og ikke bare til helse- og omsorg.

6.3 Tjenesteområde 32: Helsetjenester

Helsestasjon og skolehelsetjenesten

Området omfatter: Svangerskaps- og barselomsorg, Helsestasjonstjeneste og helsetjenester i skolen, Helsetjeneste for flyktninger, Nome statlige mottak, Habilitering og psykisk helsearbeid opp til 18 år. Det er 6,7 årsverk tilknyttet helsestasjon og skolehelsetjenesten. (10 ansatte i 50 til 100 %. stilling)

Regnskap

Området er i balanse

Resultat og utfordringer

Avdelingen har et høyt aktivitetsnivå, med mange krevende og utfordrende arbeidsoppgaver. De ansatte er fleksible. Det er et godt og inkluderende arbeidsmiljø med minimalt sykefravær. Det arbeides systematisk med kvalitet og pasientsikkerhet. Det er utarbeidet system for tverrfaglig samarbeid, som er koordinert og som følges opp og evalueres.

Alle barn får tilbud om regelmessig helseundersøkelser i tråd med basisprogrammet.

Oppgavene omhandler helseopplysning, helseundersøkelse, råd og veiledning. Vaksinasjoner gis i tråd med barnevaksinasjonsprogrammet og vaksinasjonsdekningen er høy (ca. 90 %)

Det er økt trykk ift. kartlegging og vaksinerings av flyktninger.

Nome har levekårsutfordringer, og det merker helsestasjon ved at det er relativt mange barn og foreldre som får et utvidet tilbud. Det er også behov for tolk i mange tilfeller.

Samhandlingsreformen har bidratt til økte forventninger om kommunal oppfølging av de minste barna.

Det er sendt 1 bekymringsmelding og 9 uttalelser til Midt-Telemark barnevern.

Færre nyfødte har bidratt til at ansatte har fått andre oppgaver. I hovedsak dreier det seg om oppfølging av flyktninger og smittevern.

Mange elever har fått hjelp fra skolehelsetjenesten, og det er tett samarbeid mellom skole og skolehelsetjeneste. I gjennomsnitt er det mellom 25 % og 30 % av elevene som har behov for oppfølging. Det er sendt 1 melding og 13 uttalelser til barneverntjenesten. Det har vært utskiftninger av helsesøster i skolehelsetjenesten. Det medfører utfordringer da stabilitet er viktig i denne tjenesten. Skolehelsetjenesten ligger under minimumsnorm, men p.g.a. prosjektmidler som finansierer ca. 50 % økning av stillinger, ivaretas ordinær drift. Det var også forlitt kapasitet i skolehelsetjenesten i den videregående skole p.g.a. permisjoner. De faste oppgavene ble ivaretatt, men skoleledelse og elever har gitt tilbakemelding på manglende tilstedeværelse av helsesøster. Skolehelsetjenesten bruker mye av sine ressurser på elever i videregående som ikke er bosatt i Nome kommune.

Det er ca. 50 personer under 18 år på mottaket. Det er en sykepleier tilknyttet mottaket og 3.5 timer offentlig legearbeid til å ivareta førstegangsundersøkelse og fungere som fastlege for de med endelig avslag på opphold.

Familieveileder har arbeidet med 39 familier med til sammen 57 barn. Har samarbeidet med barnevernet om 5 familier. Prosjektmidler finansierer en 50 % psykiatrisk sykepleier stilling.

Legetjenesten

Nome har 5 privatpraktiserende fastleger med avtale med kommunen. I tillegg 1 fastlønnet lege og 1 turnuslege. Kontoret har hjelpepersonell tilsvarende 3,5 årsverk. Nome samarbeider med Bø og Sauherad om kommuneoverlege og smittevernlege. Kommunene samarbeider også om listepasienter.

Regnskap

Merforbruk ca. kr. 177.000,-

Årsaker: Redusert inntjening vikarlege og økte lønnsutgifter. Refusjon for interkommunal legevakt kr. 348.000, noe som medførte at mer forbruket på legetjenesten ble mindre enn forventet.

Resultat og utfordringer

Flytting til nytt/utvidet legesenter på Ulefoss. Legene ble da samlet i Nome legesenter.

Utskifting av nytt fagprogram medførte store utfordringer for legetjenesten. Innføring av betalingsautomat medførte også utfordringer, men fungerer nå etter hensikten.

Nødvendige prosedyrer og systemer utarbeides ved flytting til nye lokaler.

Aktiviteten på nytt legesenter er stor.

Det er fortsatt i noen tilfeller krevende å oppfylle forskrift for fastleger, med krav om kort ventetid ved timebestilling. Det er et mål at flest mulig bestiller time via SMS.

Det er gjennomført forhandlinger med fastlegene i kommunen.

Fysio- og ergoterapitjenesten

Avdelingen har 4 årsverk kommunalt ansatte fysioterapeuter og 2 ergoterapeuter. Det er i tillegg 3 årsverk privatpraktiserende fysioterapeuter med driftstilskudd fra kommunen.

Regnskap

Avdelingen har ca. 200.000 kr i mindre forbruk. Årsaken er refusjoner pga. langvarig sykefravær og ikke bruk av vikar.

Resultat og utfordringer

Avdelingen har over flere år hatt utfordringer med noe ustabilitet i personalgruppen knyttet til permisjoner og fravær. Behovet for vikarer har vært stort.

Fysioterapi og ergoterapi utføres på sjukeheimen i form av behandling/opptrening og enkel rehabilitering av pasienter. Samarbeid med personalet ang. veiledning og til aktivisering av pasienter samt til hjelpemiddelformidling.

Det er gjennomført gruppevirksomhet med fallforebyggende grupper på Ringsevja og Lundetunet, Bevegelsesgruppe, KOLS/diabetes/hjerte på Dagsrud. Bassenggrupper for voksne og barn. I tillegg behandles også pasienter individuelt på Dagsrud og i hjemmet.

Friskliv i regi av avd. fysio/ergo er nå avsluttet, og det er istedet etablert samarbeid med Frisklivsentralen i Bø og Sauherad.

Det er gjennomført en rekke kurs og fagdager i avdelingen for å øke kompetansen. Midler fra helsedirektoratet har finansiert disse kursene.

Hverdagsrehabilitering: Målet er å fremme eldres mulighet og evne til å klare seg selv i sitt eget hjem. Forebygging er et kjernemål i hverdagsrehabilitering. Som et innsparingstiltak i 2016 er det vedtatt at en ergoterapeutstilling skal holdes vakant. Det er derfor planlagt, og organisert en annen arbeidsform enn en ren Hverdagsrehabiliteringstjeneste for 2016. Fokuset

er likevel det samme, og tjenesten er teambasert med fysioterapeut, sykepleier og hjelpepleier/hjemmetrener i hjemmetjenesten.

Antall aktive brukere som får hjelpemidler fra NAV hjelpemiddelsentral er fortsatt økende. Oversikten under viser hjelpemidler formidlet gjennom NAV hjelpemiddelordning, i tillegg kommer det som er utlånt fra lokalt lager (enklere hjelpemiddel).

Hjelpemidler:

	Antall aktive brukere	Antall hj.m. utlevert
2011	824	1673
2012	812	1354
2013	812	1345
2014	923	1574
2015	926	1080

Det er en utfordring å kunne følge opp pågangen av nye oppgaver innen forebygging og rehabilitering som er pålagt kommunen i henhold til diverse samhandlingsavtaler med sykehus. Fokus på rehabilitering gjelder både i institusjon og i hjemmet. Fysio- og ergoterapitjenesten bidrar i stor grad i dette arbeidet, men ser at behovet er stort og at det er potensiale for og ønske om økt innsats på dette feltet. Avdelingen har omprioritert, dvs. at det er trappet ned på individuell behandling av «vanlige» muskel/skjelettplager (disse henvises til avtalefysioterapeutene).

Barneverntjenesten

Midt-Telemark barneverntjeneste er et interkommunalt samarbeid mellom Bø, Nome og Sauherad, der Sauherad er vertskommune. Barneverntjenesten har nå 16,7 årsverk etter at det ble tilført statlige midler i 2015 tilsvarende en 80 % stilling, fra mai 2014,

Fagrådet:

Fagrådet består av en representant for hver kommune (etatsjef). Barnevernet er representert ved leder, som også fungerer som sekretær. Fagrådet skal ha møter min. 4 ganger pr. år. For 2015 er det avholdt 4 møter.

Regnskap

Det er et merforbruk på området på ca. 3,7 mill. Årsaken er merutgifter til fosterhjem og institusjoner. Administrasjonen har et merforbruk på kr. 170.000,-

Resultater og utfordringer

Barneverntjenesten har for 2015 hatt et høyt sykefravær, 16 % i gj.snitt. På grunn av sykefraværet er det utfordrende å følge opp alle saker på en tilfredsstillende måte. Styrking av bemanningen med en 80 % stilling er positivt og nødvendig. (midler fra fylkesmann).

Personalet har tilbud om veiledning ved enkeltsamtaler, og en dag med felles veiledning.

Dette er viktig da man vet at arbeidet i barnevernet medfører store belastninger. Veiledning i håndteringen av alvorlige saker og hvordan bearbeide dette, er et forebyggende tiltak mot sykefravær og utbrenthet.

Det har vært gjennomført medarbeidersamtaler og vernerunde på kontoret. Videre har SAMT foretatt en arbeidsplassvurdering etter at tjenesten flyttet inn i nye lokaler i april 2015.

Personalet har deltatt på diverse kurs og konferanser.

Saksmengden i barneverntjenesten er generelt stor, og da spesielt når det gjelder antall barn som er plassert utenfor hjemmet. Alvorlighetsgraden i sakene har vært økende, noe som gir både mer krevende saker og flere plasseringer av barn. Samtidig er det et økende antall saker

hvor barneverntjenesten må bruke tolk, noe som gjør sakene veldig tidkrevende.

Arbeidet med å rekruttere tilsynsførere har fortsatt og pr. 31.12.15 er det kun 1 som mangler tilsynsfører.

For 2015 var det 2 fristoverskridelser på gjennomgang av meldinger, og 12 fristoverskridelser i forhold til gjennomføring av undersøkelser. Av undersøkelsene er det søkt fylkesmann om utvidet frist til 6 måneder på 3 saker. Noe av årsaken til fristoverskridelse er høyt sykefravær, feil rutiner, kompliserte og krevende saker og innhenting av nødvendig dokumentasjon.

Meldinger til barnevernet.

	Bø				Nome				Sauherad			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
Melding	49	43	69	69	65	68	72	87	46	35	30	49

Barn med tiltak pr. 31.12 (inkludert barn under omsorg og tiltak for ungdom over 18 år)

	Bø				Nome				Sauherad			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
Tiltak	61	64	51	49	105	96	49	63	51	40	23	25

Det arbeides nå mer intensivt i undersøkelsesperioden, slik at saker raskere kan avsluttes og mindre alvorlige saker avsluttes raskere. Dette har ført til en nedgang i antall barn med tiltak.

Barn i fosterhjem pr. 31.12.15

	Bø				Nome				Sauherad			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
Foster hjem	18	18	17	17	21	21	30	31	9	13	12	10

Psykisk helsearbeid

Avdelingen har nå 6,68 årsverk. En ruskonsulentstilling på 100 % er overført fra NAV og en ruskonsulent 100 % stilling finansieres fra prosjektmidler. I tillegg kommer bofellesskapet med 12 årsverk som er organisert under psykiaritjenesten, totalt 18,68 årsverk.

Arbeidet som utføres er variert, og består av samtaler og veiledning til praktisk bistand for at brukerne skal fungere best mulig i eget hjem og i samfunnet. Tjenestene skal være lett tilgjengelige, fleksible og tilrettelagt for den enkelte bruker.

Ansatte i tjenesten gir veiledning og undervisning til andre ansatte i kommunen om voldsreduserende tiltak og oppfølging etter voldelige episoder.

Regnskap

Mer forbruk på lønn ca. kr. 140.000

Resultat og utfordringer

Kommunen mottok kr. 500.000 fra helsedirektoratet i 2014. I 2015 ble beløpet økt til kr. 900.000. Prosjektet skal ha hovedfokus på rus og psykiatridiagnoser, og vil også arbeide med å bedre bo tilbudet til denne gruppen. Det skal også utarbeides prosedyrer/rutiner for å bedre samhandlingen mellom sykehus og kommunen både på system og individ nivå. Det foreligger allerede gode resultater av prosjektstillingen bl.a. bedre samarbeid med sykehuset ang. pasientgruppen.

De fleste som benytter seg av tjenestene har kroniske lidelser. Legetjenesten og den øvrige helse og omsorgstjenesten utøver også tjenester og behandling til mennesker med alvorlige

psykiske lidelser. Disse personene har variert grad av oppfølging, fra besøk flere ganger pr. dag til støttesamtaler ca. hver 14 dag. 104 personer har kroniske lidelser. 67 personer er registrert med rusutfordringer. Alderen er fra ca. 10-90 år. Den største gruppen av brukere er mellom 18-50 år. gruppen. Det er opprettet 35 ansvarsgrupper for mennesker med langvarige psykiske lidelser, der psykiatritjenesten har en koordinatorrolle. Det er utarbeidet 20 individuelle planer for mennesker som har en alvorlig psykisk lidelse. Det arbeides systematisk med dokumentasjon, men det er vanskelig å prioritere denne oppgaven i en travel hverdag. Krav til dokumentasjon er stort, og til tider blir ikke dette arbeidet prioritert godt nok.

19 personer med ulike psykiske/fysiske lidelser bor nå i omsorgsbolig med personell. Brukerne gir uttrykk for at de trives godt. Personalet viser et stort engasjement for brukernes beste. De faglige utfordringene er store, men fokus er på hva som er det beste for brukerne. Bofellesskapet på Ringsevja er en viktig arena hvor mange pasienter treffes for sosialt samvær, dette skjer på dag og kveldstid. Røde Kors er en aktiv samarbeidspartner og har nettverksguide for flere brukere. I tillegg arrangerer de kurs. Det er faste samarbeidsmøter med Røde Kors

Ca. 25 brukere benytter seg av dagtilbudet på Ringsevja hver onsdag. Tilbudet er variert og brukerne uttrykker at de trives. Fra 10 til 20 brukere benytter tilbudet fra gang til gang. Frivillige er med på å øke kvaliteten på dette tilbudet. Lokalforening/Mental helse Nome driver et godt arbeid i kommunen, de er med i planlegging av nye tilbud, og delaktig i flere av kommunens tilbud. Foreningen har i tillegg flere egne arrangement.

Kriseteamet møtes med jevne mellomrom og har vært involvert i 6 saker. I flere av sakene har det vært mange personer involvert. Noen følges opp i korte perioder, andre har blitt fulgt opp over lang tid. Det er en krevende oppgave å være medlem i kommunens kriseteam.

6.4 Tjenesteområde 33: Institusjonstjenester

Tjenesteområdet omfatter Nome sjukeheim med fellesavdeling og felleskjøkken.

Sjukeavdeling, skjermet avdeling og bo- og behandlingsavdeling.

Nome sjukeheim har 71 pasientrom. 3 rom på korttidsavdelingen brukes som dobbeltrom slik at belegget stort sett er 74 pasienter.

Sjukeheimen har fokus på å forebygge og redusere sykefravær. Gjennomsnittsykefravær på de største avdelingene er på 10,7 %. Dette er en nedgang fra 2014 da sykefraværet var gj.snitt på 13 %.

Sjukeheimen tar imot stadig flere pasienter med store pleie- og behandlingsbehov. Skjermet avdeling tar imot et økende antall pasienter med stort behov for ekstra skjerming og miljøterapi. Sjukeheimen opplever at det nå stilles krav til behandling og oppfølging som for inntil få år hørte hjemme på sykehuset. Dette fører til økte utgifter til medisiner og nødvendig medisinskteknisk utstyr.

Resultat og utfordringer

Bruttoutgifter pr. plass ved Nome sjukeheim er fortsatt noe billigere enn gjennomsnitt for landet, på tross av merutgifter til lønn og utgifter i forbindelse med Samhandlingsreformen.

Årstall	Nome	Bø	Sauherad	Kst.gr.11	Telemark	Landet
2013	924.000	939.000	896.000	907.000	986.000	940.000
2014	970.000	1.001.000	1.068.000	934.000	992.000	976.000
2015	985.000	1.026.000	1.132.000	995.000	1.039.000	1.035.000

Liggedøgns statistikk.

Tall foran skråstrek er tall for 2015. Tall bak skråstrek er tall fra 2014

	Plasser	Liggedøgns-kapasitet	Antall liggedøgn	Belegg i %	Ledig (%)
Bo-behandl	19	6935	6542/6851	94,33/98,79	5,67%/1,21%
Sykeavd.	30	10950	10842/10852	99, 01/99,11	0,99%/0,89%
Skjermet	25	9125	8918/8699	97,73/95,33	2,27%/4,67%

Sjukeavdelingen har hatt omtrent fullt belegg. Nedgangen på Bo- og behandlingsavdelingen skyldes at dobbeltrom ofte har måttet brukes som enerom p.g.a. etiske og store sykepleiefaglige utfordringer. Bedring i belegget på skjermet skyldes at ordning med en pasient som har disponert to rom, nå er avviklet.

Sjukeheimen har leid 2 plasser i Bø gjennom hele året.

Bo- og behandlingsavdelingen har 7 korttidsplasser hvorav 6 er på 3 dobbeltrom. Bruken av dobbeltrom har ført til mange praktiske og etiske utfordringer. Det er svært uheldig når demente må dele rom. Bruken av dobbeltrom har også gjort det vanskelig å ta imot utskrivningsklare pasienter med motsatt kjønn. Det har vært vanskelig å kunne tildele avlastnings- og korttidsopphold til hjemmeboende samt ta imot utskrivningsklare pasienter fra STHF. Ut fra landsgjennomsnittet burde avdelingen hatt 15 korttidsplasser på enerom.

Andel korttidsplasser i %

Nome	Bø	Sauherad	Kom.gr.11	Telemark	Landet
9,9	16,1	17,4	18,2	24,8	18,7

Antall heldøgns beboere i institusjon etter kjønn og alder 31.12.2015

Tall i parentes er fra 2014

Alder	Menn	Kvinner
50-66	4 (3)	1(1)
67-74	5 (4)	6 (5)
75-79	3 (2)	5 (3)
80-84	4 (7)	4 (5)
85-89	5 (3)	15 (15)
90 år og over	3 (6)	20 (19)
Sum	24 (25)	51(50)

Antall opphold fordelt på tjenestetype. 2015/14-13-12-11-10

Tjenestetype	Antall opphold
Avlastning i institusjon	41/34/35/17/10/13
Korttids./rehabilitering	48 /37/50/65/46/49
Korttidsopphold annet	2/5/7/4/3/6
Korttids. Utredning/behandling	54/61/60/56/35/29
Rullerende korttidsopphold	2 /4/12/11/28/24
Langtidsopphold	36 /33/41/43/28/48

Å gi avlastningsopphold til pårørende som gjør en stor jobb er svært viktig. Antallet har vært økende de to siste årene. Disse oppholdene er gratis.

Antall korttidsopphold for rehabilitering øker. Dette er stort sett pasienter som kommer fra STHF. Med rask og god behandling kan disse enten skrives ut til hjemmet, eller tildeles en langtids plass. Utrednings- og behandlingspasienter er pasienter som utredes for å avklare rett omsorgs nivå samt pasienter med behov for lindrende behandling.

Antall rullerende korttidsopphold har vært meget lavt de siste årene etter innføring av samhandlingsreformen. Dette er bekymringsfullt. Mulighet for jevnlig forutsigbare korttidsopphold er svært viktig for at brukerne kan bo lengst mulig hjemme. Dette har vært vanskelig fordi plassene stort sett har vært brukt til å ta imot utskrivningsklare pasienter fra sykehus samt langtids pasienter.

Før langtidsopphold innvilges tildeles pasienten et utredningsopphold.

Det høye antall utredningsopphold er et uttrykk for at mange av pasientene generelt er dårligere enn tidligere ved tildeling av plass.

Sjukeheimens ansatte blir stadig bedre til å dokumentere i fagsystemet Profil. Arbeidet med å revidere/lage nye praktiske prosedyrer i håndbøkene fortsetter som en kontinuerlig prosess.

Sjukeheimens ansatte og ledere melder og behandler evt. avvik elektronisk i Profil.

Tilsynslege og institusjonsleder går månedlig gjennom alle avvik. Dette er med på å sikre kvaliteten og fungerer godt.

Det er et mål å unngå å fatte tvangsvedtak på sjukeheim, arbeidet med å fatte nødvendige vedtak kvalitetssikres. Det er imidlertid fattet få vedtak.

Bruk av elektroniske meldinger mellom fastlege/hjemmetjenesten/fysio- og ergoterapeut og sjukeheimen har økt. Dette medfører kvalitetssikring av utveksling av meldinger.

Regnskap

Det er merinntekter i forbindelse med langtidsopphold på 1,2 mill. kr. På tross av økte inntekter har sjukeheimen et merforbruk på 2,7 mill. kr. Ca. 650.000 kr av merforbruket dekkes inn av tilskudd for ressurskrevende tjenester. Mer forbruk på felleskjøkkenet kr. 350.000,- økte utgifter til mat og innkjøp av nødvendig utstyr. Sjukeavdelingen, Skjermetavd. og Bo- og behandlingsavd. har tilsammen ca. 2,9 mill. i merforbruk på lønn.

6.5 Tjenesteområde 34: Hjemmetjenester

Hjemmetjenesten består av hjemmesykepleie/hjemmehjelp i Ulefoss og Lunde, Bjervatun alderspensjonat, bofelleskapene samt Lundtunet og Ringsevja aktivitetssenter.

Tjenestene som blir gitt i bofelleskapene er i endring, brukerne blir eldre og får større behov for flere og sammensatte tjenester. Det er også flere og flere yngre som etablerer seg i egne boliger med behov for tjenester/tilsyn.

Det er flere brukere som har flyttet til et annet bofelleskap i løpet av året.

Regnskap

Hjemmetjenestene viser et samlet mer forbruk på ca. 1 mill. kr.

Hjemmesykepleie og hjemmehjelp, Ulefoss har et merforbruk på ca. 500.000. Dette skyldes utgifter til ressurskrevende tjenester.

Bjervatun har et mindreforbruk på ca. kr. 400.000. Dette må sees i sammenheng med merforbruket i hjemmetjenesten Lunde på kr. 280.000. Det er et merforbruk i noen bofelleskap p.g.a. økte lønnsutgifter. Olastua og Eidsbygda må sees i sammenheng og har et lite mindreforbruk. Tyrivegen har et merforbruk på 700.000 årsaken er ressurskrevende tjenester.

Resultater og utfordringer

I hjemmesykepleien er det flere yngre brukere med kroniske og langvarige behov, noe som vil medføre økte utgifter til hjemmesykepleie i årene framover.

Oppgaver og personell er overført fra hjemmetjenesten i Ulefoss og til Tyrivegen bofellesskap. Det er også flere brukere som har flyttet til et annet bofellesskap. Dette har medført utgifter til nødvendig opplæring av ansatte, men fører også til mer hensiktsmessige og effektive tjenester.

Bjervatun er utvidet til 16 plasser og pasientene krever mer pleie og behandling enn tidligere. Ansatte på Bjervatun har i den forbindelse hatt et krevende år.

Hjemmetjenesten samarbeider med fysio/ergoterapitjenesten og psykiatritjenesten for å gi et best mulig tilbud i hjemmet.

Utdeling av medikamenter til LAR brukere (Legemiddelassistert rehabilitering) er i perioder krevende, det er utfordrende å få til tverrfaglig samarbeid rundt denne gruppen brukere.

Samarbeidet med 2. linjetjenesten (sykehuset) må også videreutvikles. Det er satt i gang et arbeid for få bedre prosedyrer rundt dette arbeidet.

Multidose er innført for så å si alle brukere i hjemmetjenesten og erstatter den tradisjonelle dosetten. Det oppleves som svært tidsbesparende. Tilbakemeldinger fra brukere og ansatte er overveiende positive. Det er til tider krevende å få nok tid til saksbehandling og dokumentasjon i hjemmetjenesten, da mye av tiden til avdelingsleder også går med til pasientbehandling.

En stadig økende andel av brukere har kognitiv svikt som gjør det utfordrende å skape en trygg ramme. Det er viktig med et nært samarbeid med pårørende og muligheter til å gi et dagtilbud, slik at pårørende får avlastning.

Mangelen på korttidsplasser gir utslag med flere/tyngre oppgaver i hjemmesykepleien, og det medfører mindre avlastning for ektefeller /pårørende. Flere av hjemmesykepleiens brukere har oppholdt seg på sykehus etter ferdigbehandling p.g.a. mangel på sjukeheimplasser. Det merkes også at det er færre rehabiliteringsplasser tilgjengelig i regi av sykehuset.

Bofellesskap for funksjonshemmede

Hjemmetjenesten administrer 5 bofellesskap: Tyrivegen i Lunde, Eidsbygda, Olastua, Vesleheimen på Dagsrud og Bergvoll på Ulefoss

Det er ca. 50 personer med psykisk utviklingshemming som bor i bofellesskap/omsorgsboliger.

Resultat og utfordringer

Målet er å gi beboerne trygge og gode tjenester med kvalitet. Det er stor forskjell på alder og behov for tilsyn. Alderen på brukerne tilsier et dårligere funksjonsnivå og større bistandsbehov. Spesielt merkes økt behov for tjenester på natt, noe som medfører økte kostnader. Noen blir etter hvert svært pleietrengende, og får behov for mer medisinsk oppfølging, hjemmesykepleien er da en viktig samarbeidspartner. Det bor også personer med demens i bofellesskapene, noe som medfører at pleietyngden øker slik den gjør for eldre som bor på sjukeheimen.

Det er flere brukere som ikke lenger nyttiggjør seg av dagtilbudet på Dagsrud, da må i enkelte tilfeller bemanningen styrkes på dagtid i boligene.

Det kommer etter hvert nye og yngre personer inn i bofellesskapene. Dette medfører omlegging av tjenestene og behov for opplæring av ansatte.

Det er ansatte med svært lang erfaring og mye kunnskap som arbeider i bofellesskapene, det medfører at kompliserte og krevende oppgaver stort sett løses på en god måte.

Tilbud om aktiviteter på dagtid gis i samarbeid med A/S KanJa avd. TAS. Tilbudet er spesielt tilrettelagt for den enkelte bruker, og det er med følgepersonell fra boligene. Dette fungerer

godt og fører til et tett samarbeid med TAS. Aktiv fritid for brukerne er en viktig målsetting, og den enkelte ansatte tar aktivt del i planlegging og gjennomføring av turer og aktiviteter. Brukerne har også tilbud om ferie og dagsturer.

Bo- og aktivitetssenter

Aktivitetssentrene på Lundetunet og Ringsevja er viktige og populære møtesteder som gir tilbud til de som har behov for å være sammen med andre. Ansatte i hjemmetjenesten opplever ofte at eldre føler seg ensomme.

Lag, foreninger og brukergrupper er aktive på sentrene. Det arrangeres eldre treff, diverse fester og tilstelninger. Det er faste kvelder med bridge, seniordans, strikking, lesesirkler osv. Mye arbeid på sentrene blir utført av frivillige, som legger ned mange timer for å holde kafe driften og andre aktiviteter i gang.

Ellen Moen

Helse- og omsorgssjef

7 Hovedansvar 4: Biblioteksektoren

7.1 Økonomi – totale rammer

		Budsjett	Regnsk	Avvik	%-	Regnsk
		2015	2015	i	forbruk	2014
Ansvar	4 Biblioteksektoren					
Tj omr	41 Telemarksbiblioteket					
4100	Telemarksbiblioteket	2 129	1 894	235	89	2 264
4101	Bibliotekbygg	-	-9	9	-	-41
	Sum tjenesteomr: 41 Telemarksbiblioteket	2 129	1 885	244	89	2 223

Kommentarer til regnskapet

Nome kommune utreder samtlige driftsutgifter for Telemarksbiblioteket – med refusjon fra fylkeskommunen. Nettobudsjettet for Nome i Telemarksbiblioteket var i 2015 på 2,129 mill. kr. I økonomioversikten kan det se ut som at rammene ikke er benyttet fullt ut. Dette stemmer ikke og aktivitetsnivået er opprettholdt i samsvar med kommunestyrets forutsetninger. Avviket på kr 244.000 har sammenheng med momskompensasjon, som Nome kommune som vertskommune beholder for samarbeidstiltakets virksomhet. Regnskapet er avsluttet med beholdninger på diverse fonds med til sammen om lag 1,272 mill. kr. Dette er ubrukte midler stilt til disposisjon av fylkeskommunen, og som forutsettes benyttet i 2016.

7.2 Beskrivelser av tjenesten

Hovedmål og utfordringer

Folkebibliotekavdelingene i Ulefoss og Lunde skal være sentra for litteratur og litterære og kulturelle opplevelser. Bibliotekene skal være synlige, attraktive, sosiale og kulturelle møtesteder for innbyggerne – og være læringsarenaer med et lavterskeltilbud, åpent for alle, godt forankret i politiske fora. Revidert biblioteklov trådte i kraft 1. januar 2014. I den ligger nye krav til bibliotekenes virksomhet. Nå skal bibliotekene drive aktiv formidling og være et sted for uavhengig samtale og debatt. Biblioteket har behov for mer ressurser til innkjøp av medier. Fra 2015 ble kulturrådets fordeling av eksemplarer i innkjøpsordningen lagt om. Nome folkebibliotek mistet et sett voksen skjønnlitteratur. Dette forverret en allerede alvorlig situasjon når det gjelder bibliotekets medietilbud.

Generelt om virksomheten

Telemarksbiblioteket drives som en **interkommunal virksomhet** (kommunelova § 27) med et felles styre, med medlemmer valgt av fylkeskommunen og kommunen – og etter Lov om folkebibliotek. Dette er i samsvar med avtale inngått mellom Telemark fylkeskommune og Nome kommune av 1991. I følge avtalen utreder Nome kommune 33 % og Telemark fylkeskommune 67 % av utgiftene til fellesoppgaver, mens fylkeskommunen og kommunen hver for seg utreder utgifter til rene fylkeskommunale/kommunale oppgaver vedr. drift, utstyr og stillinger. Telemarksbiblioteket har et styre på 7 medlemmer med personlige varamedlemmer. Annenhver valgperiode skal bibliotekstyret ha 3 (2) medlemmer fra Telemark fylkeskommune og 2 (3) fra Nome kommune. 2 styremedlemmer blir valgt av de ansatte i biblioteket. (Jfr. Lov om tilsattes representasjon i off. virksomheters styrende organer). Funksjonstida følger den kommunale valgperioden.

Styret for valgperioden 2011-2015: Valgt av fylkeskommunen: Jørund A. Ruud (A), Peri-Ilka Tincman (A) (*fritatt for styrevervet, vara Britt G. Tobro (A) møter resten av perioden*), Tone Arntzen (Krf) (*fritatt for styrevervet, nytt medlem Åshild Dalene (KrF)*). Valgt av kommunen: Tormod Halvorsen (A), Mona Hellestad (Sp). Valgt av de ansatte: Kristin Kleppo Grøndalen, Gro Kabbe.

I Fylkestinget 10-11.12.2015 ble det vedtatt å si opp samarbeidsavtalen om Telemarksbiblioteket med virkning fra 01.06.2016.

Ved Telemarksbiblioteket jobbes det aktivt og systematisk med helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i henhold til lover og forskrifter. Det er blant annet gjennomført medarbeidersamtaler med oppfølgingssamtaler, personalmøter og personaleseminar. Årsverk pr. 31.12.2015: 8,27 fylkesbiblioteket, 2,89 folkebiblioteket. Virksomheten vil kontinuerlig følge opp HMS-arbeidet i samarbeid med verneombud blant annet ved oppfølging av gjennomførte vernerunder og utarbeiding av ROS-analyse.

Nøkkeltall

	2014	2015		2014	2015
Tilvekst bøker	1.609	1.733	Utlån	50.329	39.936
Bokbestand	29.884	32.224	Antall besøk	31.600	26.396

Utlån pr. innbygger 2015: 6, gjennomsnitt Telemark (2014): 4,8, på landsbasis (2014): 4,5.
Besøk pr. innbygger 2015: 4, gjennomsnitt Telemark (2014): 4,4, på landsbasis (2014):4,2

Utlånsnedgangen kan ha sammenheng med nedjusteringen og omlegging av åpningstider fra august i fjor. Med flere ulike statistikker ved biblioteket (fylkesbibliotek og folkebibliotek) kan det også være at utlånstallene for 2014 ikke har vært korrekte.

Tilbud og tjenester

I verksemdsplan for 2015 og årsmelding for 2015 er tilbudet og tjenestene biblioteket tilbød i 2015 beskrevet. Eksempler på tilbud og tjenester:

- *To avdelinger med til sammen 30 timer betjent bibliotek i uka fordelt på 6 dager.
- *Meråpent bibliotek i Lunde med tilgang 14 timer om dagen, 365 dager i året.
- *Utlån av e-bøker
- *Sommerleskampanje for barn
- *Vinterleskampanje for voksne
- *Aktive lesesirkler i Lunde og på Ulefoss
- *Omvisninger og informasjon om biblioteket til ulike grupper
- *Bokomtaler i Kanalen
- *Barnebokuke i samarbeid med skole- og barnehageetaten
- *Eventyrstunder for barnehagegrupper
- *Klargjøring av bokkasser til skoler og barnehager
- *Klassebesøk

Tove Fjerdingstad
Biblioteksjef

8 Hovedansvar 5: Kultur- og næringssektoren

5.1 Økonomi – totale rammer

		Budsjett	Regnsk	Avvik i	%-	Regnsk
		2015	2015	kr	forbruk	2014
Tj omr	51 Kulturadministrasjon og fellestjenester					
5100	Kulturadministrasjon og fellestjenester	2 607	2 721	-114	104	2 764
	Sum tjenesteomr: 51 Kulturadm og fellestj	2 607	2 721	-114	104	2 764
Tj omr	52 Kulturminnevern og museer					
5200	Kulturvern/lokalhistorie	-	32	-32	-	62
5201	Øvre Verket Håndverkstun	310	352	-42	113	276
5202	Museer og samlinger	420	407	13	97	284
	Sum tj omr: 52 Kulturminnevern og museer	730	790	-60	108	622
Tj omr	53 Nome kulturskole					
5300	Nome kulturskole	2 063	2 130	-67	103	2 085
5301	Den kulturelle skolesekken	40	18	22	45	40
5302	Den kulturelle Spaserstokken	-	7	-7	-	-
	Sum tjenesteomr: 53 Nome kulturskole	2 103	2 155	-52	102	2 125
Tj omr	54 Kulturtiltak barn/unge og funksjonsh					
5400	Kulturtiltak funksjonshemmede	260	234	26	90	214
5401	Kulturtilbud barn/unge	739	674	65	91	754
5402	Nome ungdomsråd	25	6	19	24	19
5403	Sluserock	25	107	-82	428	132
5404	Pulsen	154	38	116	25	163
	Sum tj omr: 54 Kulturtilt barn/unge og f h	1 203	1 060	143	88	1 282
Tj omr	55 Andre kulturaktiviteter					
5500	Anleggstilskudd idrett	70	5	65	7	12
5510	Støtte til andre kulturtiltak	493	665	-172	135	760
5511	Ulefoss samfunnshus/Ulefosshallen	503	455	48	90	441
5512	Nome kino	103	86	17	84	98
5513	Støtte kunstformidling	-	3	-3	-	73
	Sum tjenesteomr: 55 Andre kulturaktiviteter	1 169	1 214	-45	104	1 384
Tj omr	56 Reiseliv					
5600	Turistinformasjon/jern og kanalutstilling	507	608	-101	120	586
	Sum tjenesteomr: 56 Reiseliv	507	608	-101	120	586
Tj omr	57 Næring					
5700	Næringsadministrasjon	1 047	1 036	11	99	1 027
5710	Bruk av kommunale driftsmidler	234	274	-40	117	303
5715	Prosjekt Bolyst	-	-	-	-	369
	Sum tjenesteomr: 57 Næring	1 281	1 310	-29	102	1 698
	Sum hovedansvar: 5 Kultur- og næringssekt	9 600	9 859	-259	103	10 462

Generelle kommentarer til området

Kultur - og næringsområdet har i 2015 om lag 259 000,- i overforbruk. Regnskapet viser at det er brukt kr 9 859 119,- mot et budsjett på kr 9 600 000,-. Et så høyt overforbruk viser at aktivitet i 2015 ligger over der den er forventet å være.

Overforbruket er primært knyttet til tilskudd til lag og foreninger (område 5510), Sluserock (5403) og turistinformasjonen (5600). Merforbruk er meldt inn gjennom PLØM 2 - 2015. Overforbruk er størst i området støtte til andre kulturtiltak (kr. 100 000,-).

Dette vil det bli tatt tak i 2016.

Sykefravær

Etaten hadde i 2015 ca 8 årsverk og en fraværspersent på 3 %. Etaten har jobbet mye med arbeidsmiljøet og er svært glad for et slikt positivt resultat.

Nome kommunes strategiske plan Kulturens Kraft (vedtatt i 2010) skal rulleres i 2016. Planen vil legge føringer på Kultur - og næringsetatens arbeid i den kommende fem års perioden.

Måloppnåelse ift budsjett 2015:

- Strategisk næringsplan for Midt Telemark ble vedtatt – med klare strategier og hele næringsapparatet til Nome skal fremstå som samordnet og greit for etablerere og bedrifter. Fra MTNU venter kommunen fortsatt på handlingsprogram for 2016 som skal behandles politisk.
- Ulefoss kulturarv kom dessverre ikke inn på Riksantikvarens verdiskapingsprogram for 2015 – så dette målet ble dessverre ikke nådd.
- Det ble etablert gode løsninger for ungdomsarbeidet – utnyttelse av frivillige ressurser kan fortsatt bli høyere.

Hovedutfordringer

1. Gjennom en strategisk satsning på tilflytting og bostedsarbeid skal kommunen reversere en synkende befolkningsvekst.
2. Nome har et rikt mangfold av kulturhistoriske attraksjoner som bør kunne være med å fronte kommunen som et spennende bosted.
3. Nome kommune bør øke sitt fokus på barne- og ungdomsarbeid for å øke stolthet og identitet til egen kommune. Det må gjennomføres tiltak og prosjekter som gjør at Nome markerer seg på en positiv måte også utenfor kommunens grenser.
4. Nome trenger å styrke sin posisjon som en attraktiv kanalkommune. Vi må profesjonalisere vårt mottaksapparat for turistene og tilby de tjenester som turistene etterspør.

5.2 Tjenesteområde 51: Administrative og andre fellesfunksjoner

Kommentarer til budsjettavvik:

Overforbruk på kr 73 000,- er primært knyttet til lønn.

5.3 Tjenesteområde 52: Kulturvern og lokalhistorie

Felland

Felland ble leid ut til regionalgeologen og hans studenter sommeren 2015 og deler av høsten. Dette gav noen leieinntekter og huset ble derfor ikke stengt av før desember 2015. Området har et merforbruk på kr 31 000,-. Avviket er primært knyttet til nødvendig vedlikeholdsarbeid som måtte gjøres på Felland for at regiongeologen og hans studenter skulle kunne bo der.

5.4 Tjenesteområde 53: Nome kulturskole

5300 Tilbud, tjenester og prosjekter

Nome kulturskole tilbyr undervisning innenfor et bredt spekter av kulturuttrykk.

Hovedfagene er musikk, dans, visuell kunst, teater, tilrettelagte tilbud.

Tilbudet i kulturskolen er under utvikling. Vi ønsker å nå ut til nye målgrupper, øke elevtallet og forbedre eksisterende tilbud. Kulturskolen er i vekst og 2015 har vært et suksessår for Nome kulturskole. Rekordmange elevplasser (220), høyere antall produksjoner og høyere besøkstall har ført til en klatring på nesten 100 plasser på kulturindeksen.

For tiden jobbes det blant annet med implementering av ny rammeplan for kulturskolen. Den nye rammeplanen for kulturskolen vil bli et godt hjelpemiddel for kulturskolens ledere og lærere, og det vil være fordelaktig om den også blir politisk vedtatt i kommunen.

Gjennom «Barnas Hjerterom»- gir kulturskolen profesjonelt kulturtilbud til barn i Nome.

Kommentarer til regnskapet

Området har et mindre avvik på ca. 50 000,- som skyldes 1. overgangen til nytt fagsystem (SpeedAdmin) og 2. innflytting i nye lokaler på Holla. Dette har ført til økning i noen utgiftsposter (innkjøp av utstyr og rekvisitter som ikke var med i den totale entreprisen).

Utfordringer i kulturskolen

Kulturskolens primære mål er å fremme personlig vekst og vise hvordan musikk, dans, visuell kunst og andre kulturaktiviteter kan formidle kontakt, trivsel og samhørighet, samt å bidra til å skape et rikt og godt kunst- og musikkmiljø i kommunen. For å kunne oppnå disse målene jobber vi i kulturskolen med å gi våre elever undervisning og opplæring innen et vidt spekter som ivaretar både bredde og kvalitet. Kulturskolen har et utmerket samarbeid med grunnskolene i kommunene om felles utnyttelse av ulike ressurser og materiell.

Kulturskolens største utfordring fremover er implementering av den nye rammeplanen. Den nye rammeplanen legger vekt på mer samspill (kjerneprogram), flere tilbud i skoletiden (grunnprogram) og talentprogram. Vekst i tilbud og høyere kvalitet både faglig og pedagogisk krever økning i ressurser i kulturskolen. For å kunne imøtekomme kravene, støtte skolene i grunnprogrammet og realisere samarbeidsprosjekter (musikaler, verksted, kurs, samspill, m.m.) er kulturskolen avhengig av å få utvide stillinger til involverte lærere.

5301 Den kulturelle skolesekken (DKS)

Den kulturelle skolesekken er en nasjonal satsing som skal bidra til at elever i grunnskolen i Norge får møte profesjonell kunst og kultur av alle slag. Satsingen finansieres av Tippemiddeloverskuddet og forutsetter et samarbeid mellom kultur- og skolesektoren. Skolesekken har som fremste mål å gi barn en kulturell kapital og kompetanse som vil gjøre dem bedre i stand til å møte utfordringene i samfunnet. Den kulturelle skolesekken består av en fylkeskommunal del (DKS Telemark) og en kommunal del (DKS Nome). I den kommunale delen er det i 2015 gjennomført 10 tiltak for alle klassetrinn i grunnskolen. Området har i 2015 vært i balanse.

Utfordring: Øke kommunalt tilskudd til tiltakene.

Sammenlignet med andre kommune er Nome kommunes andel til DKS svært lav i forhold til fylkeskommunal andel. Budsjettet til DKS i Nome gir ikke rom til utvikling eller endring/variasjon av tiltakene. Utgiftene til tiltak vil dog kunne variere noe fra år til år, avhengig av type tiltak en har tilgang til. Dersom det er økonomisk mulig vil tiltak på trinn 2 bli prioritert inn.

5302 Den kulturelle spaserstokken (DKSS)

Den kulturelle spaserstokken er en nasjonal kultursatsing som har som mål å sørge for profesjonell kunst- og kulturformidling av høy kvalitet til eldre. Gjennom ordningen skal det legges til rette for økt samarbeid mellom kultursektoren og omsorgssektoren, slik at det utvikles gode kunst- og kulturprosjekt lokalt innenfor et mangfold av sjangre og uttrykk. Ordningen skal også bidra til at eldre får et tilpasset kulturtilbud på arenaer der de eldre befinner seg i dagliglivet. Den kulturelle spaserstokken har rundt 15-20 arrangement årlig på ulike arenaer rundt i kommunen.

Området går regnskapsmessig i balanse. Det brukes kun statlige midler, dersom en ser bort fra arbeidstid til organisering/administrasjon.

5.5 Tjenesteområde 54: Kulturtiltak barn/unge og funksjonshemmede.

5400 Kultur- og fritidstilbud til funksjonshemmede

Fritidsklubben ”Kompis” er et tilrettelagt tilbud for personer med bistandsbehov. Klubben har hatt tilbud hver torsdagskveld. Det lages aktivitetsprogram med informasjon om utflukter og diverse arrangement, så som konserter, fester, kurs med mer. Tilbudet er godt besøkt. I 2015 har det vært totalt 39 klubbkvelder/arrangement. Fire tiltak er avlyst på grunn av få påmeldte. Besøk i 2015 har vært totalt ca. 850 deltagere og ledsagere.

Utfordringer framover og mål:

Det skal legges til rette for at mennesker med behov for tilrettelegging får et meningsfylt og allsidig kultur- og fritidstilbud og integreres i det øvrige kulturlivet så langt det er mulig. Budsjettet for tilrettelagte tilbud for 2016 er nesten halvert. Dette har medført at de tilrettelagte tilbudene for 2016 er sterkt redusert. Det vil være en utfordring å gi gode tilrettelagte tilbud innenfor de nye rammene.

Budsjettavvik 2015

Området gikk i balanse/et mindre underforbruk kr. 25000,- skyldes avlysninger og restriktivt bruk av vikar.

Ung i Nome

Beskrivelse av tjenestene, prosjekter:

”Ung i Nome” er en samlebetegnelse for de kommunale ungdomshusene og fritidstilbud for ungdom i regi av KN-etaten. Drift av ungdomshusene Gamlebanken i Lunde og på Ulefoss samfunnshus. Faste ungdomskvelder på onsdager, annenhver gang på hvert av husene. Arrangementer som Sluserock, Ungdommens kulturmønstring (UKM), UngdomsKulturuker (UKU), opplevelsesturer, ungdomskafe, kurs/workshops og konserter etc. Ungdomsleder har vært engasjert i SLT-arbeid og folkehelserådet. Jubileumsåret for Sluserock i 2015 hadde et overforbruk på 80.000,- Sluserock i 2016 er allerede utsolgt og det vil være noe eget salg på

arrangementet i tillegg til det salget som gjøres gjennom Slusekroa. I 2015 var det køer opp mot 40 min for å få kjøpt mat og drikke. Dette er dårlig reklame og tap av potensielle inntekter.

Viktige utfordringer og mål

Varierende besøk på faste ungdomskvelder. Kulturinnhold, nytenkning, samarbeid og inkludering av ungdom må stå i fokus i videreutvikling av ungdomsarbeidet.

Aktiviteter i 2015

Sluserock, Ungdommens kulturmønstring (UKM), UngdomsKulturUka (UKU) var de 3 største enkeltarrangementene for ungdom i Nome. UKU er en aktivitetsuke for ungdom som i 2015 ble arrangert i vinterferien. Det er ønskelig å gi et lavterskeltilbud til barn og unge også i ferieuker.

5404 Pulsen kiosk

Kiosken i samfunnshusets vestibyle har flere funksjoner. Kiosk- og billettsalg ved kino og andre forestillinger står sentralt, mens Pulsen også fungerer som en «miljøarbeid-sentral» ved klubbkvelder og for utlån av aktivitetsutstyr. I 2015 fungerte Pulsen utmerket for arrangementene og ved Kompis-klubben. Overfor ungdom er det svært begrenset salg, uten at dette er et mål i seg selv. Etter-skoletid tilbudet på mandager ble avlyst hele høsten på grunn av bemanningsproblemer i ungdomsklubben (knyttet til utlysning av stillinger på ungdomsområdet).

Utfordringer framover og mål:

Det er et mål at kiosken skal være åpen ved alle større åpne tilstelninger i Storsalen, og for øvrig ved ønske og behov. Pulsen skal oppleves som en positiv faktor knyttet til øvrig virksomhet på huset. Overskudd fra kiosksalget bør komme vårt publikum til gode ved å disponeres til åpne arrangementer på huset.

Budsjettavvik 2015

Forbruket i 2015 var på kun 25 % av budsjettet, noe som kan deles opp i flere delforklaringer, med basis i god inntjening og lite forbruk. Kortfattet kan en si at funksjonen salg knyttet til arrangementer og Kompis har fungert godt, mens den miljørettede delen av driften har hatt betydelige mangler.

- det var veldig god inntjening, godt over budsjetterte tall, samtidig som innkjøp av varer var noe under budsjett. En prisjustering tidlig på året bidrar til dette resultatet.
- på grunn av en vanskelig personalsituasjon på ungdomsklubben var etter-skoletid tilbudet på mandager ikke i drift høsten 2015, noe som er hovedårsaken til at lønnsforbruket kun er på 59 %.
- tilskudd til lag/foreninger på 20.000 er ikke disponert i 2015. Dette henger sammen med personalsituasjonen på ungdomsklubben.

5.6 Tjenesteområde 55 Andre kulturaktiviteter

5500 Anleggstilskudd idrett og støtte til andre kulturtiltak

5500: i balanse (midler her disponert over 5510)

5510: Kulturmidler:

Området har et reelt overforbruk på kr 100 000,- på grunn av sterk pågang på kulturmidler.

Tiltak med konsekvenser for årsbudsjettet 2016. Vi vil holde igjen noen kulturmidler ved første tildeling våren 2016 for å kunne ha midler igjen til de gode tiltak som også fortjener støtte i løpet av høsten 2016.

Utfordringer framover og mål:

Kultur- og næringsetaten mottok i 2015 hele 53 søknader om kulturmidler med en samlet søknadssum på kr 1 141 459,-. Kulturmidler for 2015 fordeler seg som følger:

Idrett: 279 000,-, Kultur: 332 000,-.

De siste årene har antall søknader om kulturmidler vært i sterk økning. Fra bunnåret 2007 med 34 søknader er nå tallet nesten det dobbelte.

Kulturpris

Nome kommune delte ut en kulturpris og en ærespris i 2015. Kulturprisen 2015 ble tildelt Linn – Jeanethe Kyed. Æresprisen ble tildelt Halvard Kårstein. Det ble også holdt en formell markering av krigsveteraner fra 2 verdenskrig.

5511 Ulefoss samfunnshus og Ulefosshallen

Området kom i mål med et moderat underforbruk. Det var likevel god aktivitet i både kultur- og idrettsdelen året gjennom. På grunn av generelt pålegg om økonomisk måtehold var det lite økonomisk aktivitet hele høsten 2015. Det ble gjort en betydelig investering i digitalt styringssystem for konsertlyd.

Utfordringer framover og mål:

Det er stor slitasje på møbler og teknisk utstyr. Reparasjoner og erstatninger vil prioriteres framover.

Kulturskolen og skolekorpset har flyttet til den nye ungdomsskolen, så det er mye ledig kapasitet i kulturdelen.

Etatens prioriteringer knyttet til kulturformidling fører til endringer i hva egne arrangementer på samfunnshuset skal være, og her er det fremdeles en vei å gå.

Budsjettavvik 2015

Området hadde et budsjettmessig underforbruk på om lag 50.000, noe tilfeldig det samme som innsparingene i energiforbruket. Men strømforbruket varierer betydelig, avhengig av milde eller strenge vintre. Så vel utgifter som inntekter ligger under budsjettet, en klar indikasjon på redusert aktivitet fra året før.

5512 Nome kino.

Nome kino har i 2015 hatt 136 visninger, og et besøk på 4024. Etter digitaliseringen har besøket på Nome kino i snitt økt med 30 %. I Nome kino har i 2015 hatt en rekke premierer. Det er satt opp ekstravisninger i forbindelse med vinterferietilbud i ungdomskulturuka, 17. mai. I tillegg har Nome kino hatt kinovisninger i samarbeid med, barnehagen, Nome kulturskole, Den kulturelle skolesekken, SFO og Den kulturelle spaserstokken. Det ble gjort avtale med Barnas Røde Kors som har kjøpt gavebilletter. NAV kjøper «verdibilletter». Den store skolekinodagen ble gjennomført i februar og Den store kinodagen ble gjennomført i november.

Budsjettavvik 2015:

Området går i balanse/lite underforbruk kr. 16000,-

5513 Støtte til kunstformidling

Det var ikke avsatt midler for kunstformidling i 2015. I forbindelse med bygging av Holla Ungdomsskole: Utsmykkingssum til ombygging eller nye offentlige bygg utgjør 1,5 % av totale byggekostnader. Utsmykkingskomiteen, i samarbeid med Telemark kunstnersenter, utnevnte høsten 2015 kunstnerisk konsulent som leder arbeidet i utsmykkingskomiteen. Kulturetaten er sekretær i komiteen.

5.7 Tjenesteområde 56: Reiseliv

I 2015 har KN-etaten videreført sitt fokus på utvikling av Telemarkskanalen gjennom Telemarkskanalen Regionalpark. Etaten har også gitt mye bistand til Stiftelsen Nome kulturhistoriske bygg og de venneforeninger som jobber med kulturarv i kommunen. Videre har det vært jobbet mye med merkevarebygging av kulturhistorien på Ulefoss – og spesielt gjennom bedriftsnettverket Ulefoss Kulturarv. Det har vært jobbet i lag med Reisemål Bø for å tenke nytt ift vertskapsfunksjoner overfor våre tilreisende og for sommersesongen man forsøkte ut flere varianter av bedriftsutplassert turistinfo – med vekslende resultater. De gode systemene videreføres og man har jobbet ut nye løsninger for 2016 sesongen ift vertskap. Det vises også til årsmelding for Telemark Turist.

Regnskapsavvik

Område 56 har et overforbruk på ca. 90 000,- Dette skyldes blant annet infrastrukturtiltak knyttet til skilt, vakthold og økte energikostnader.

Utfordringer på reiselivsområdet

Kommunen har gjennom reiselivsplanen satt fokus på egen rolle – og hvordan vi best kan bistå reiselivsaktørene. I planen fokuseres det spesielt på områder som infrastruktur, samarbeid og organisering.

5.8 Tjenesteområde 57: Næring**Generelle kommentarer til området**

Ansvarsområdet har hatt et høyt aktivitetsnivå – og det er stort press på de tilgjengelige midlene. I 2015 ble kommunen tilført kr 1.200.000,- i statlig næringsfond. Dette muliggjorde en mer bedriftsrettet utviklingsstøtte. Midlene ble fordelt i tråd med statlige føringer gjennom egen sak i kommunestyret.

Næringsarbeidet i kommunen er delt mellom Midt Telemark Næringsutvikling (MTNU) og Nome kommune. Nome Investeringselskap er en annen viktig næringsaktør i Nome. RDA ordningen avvikles i 2016. Den regnskapsmessige beholdningen på RDA fondet er på om lag kr 642.000. Dette vil bli fordelt til kraftfondet, og til næringsfondet (for videre forvaltning av MTNU). Denne fordelingen er altså ikke gjennomført i regnskap 2015, og må da følges opp regnskapsmessig i 2016.

Utfordringer og mål

Det er en utfordring å ha et næringsapparat som til enhver tid er i stand til å takle de utfordringer og muligheter som vi står overfor.

Det er problematisk at en for stor del av statlige næringsfondsmidler ikke blir brukt til bedriftsretta tiltak men til generelle næringsformål.

I tillegg til midler som er satt av i driftsbudsjettet har kommunen til næringsformål disponert midler fra kraftfondet. Fra og med 2005 har Nome kommune også forvaltet statlige, regionale midler i forbindelse med bortfall av differensiert arbeidsgiveravgift (RDA – midler).

Viktige prosjekter i 2015

- Utviklingsarbeid gjennom Telemarkskanalen regionalpark
- Bedriftsretta støtte 2015 – tiltak administrert av MTNU. Se årsberetning for MTNU.
- Infrastruktur forskjønnning og bolyst (tilskudd til Vakre Lunde/Vakre Ulefoss)
- Overført støtte til det interkommunale næringsfondet
- Produksjonstilskudd Skien Dalen Skipsselskap AS
- Ulefoss kulturarv (reiseliv)
- Utviklingsplan for Lunde slusepark
- Sluserock 2015 ble finansiert over kraftfondet. Sluserock er et viktig profilarrangement for Nome

Kommentarer til regnskapet for 2015

Statlig næringsfond. Den regnskapsmessige beholdningen pr.31.12.2015 er på 384 096,38,-

Kraftfondet. Den regnskapsmessige beholdningen er pr 31.12.15 på kr 0.

Næringsrettede utviklingstiltak (RDA-midler): Den regnskapsmessige beholdningen på RDA fondet er på om lag kr 642.000,-

Eva Rismo
Kultur- og næringssjef

9 Hovedansvar 6: Teknisk sektor

9.1 Økonomi – totale rammer

		Budsjett	Regnsk	Avvik i	%-	Regnsk
		2015	2015	kr	forbruk	2014
Ansvar	6 Teknisk sektor					
Tj omr	61 Etatsadministrasjon og fellestjenester					
6100	Etatsadministrasjon og fellestjenester	960	839	121	87	863
6101	Vilt- og fiskeforvaltning	25	10	15	41	3
6102	Bruk av kommunalt viltfond	-4	-	-4	-	-
6110	Midt-Telemark Landbruk	1 693	1 677	16	99	1 757
6111	Midt-Telemark Brann og redning	5 353	5 183	170	97	5 318
	Sum tjenesteomr: 61 Etatsadm og fellestj	8 027	7 709	318	96	7 940
Tj omr	62 Arealforvaltning					
6201	Arealforvaltning - felles	814	821	-7	101	761
6202	Byggesak	538	425	113	79	377
6203	GIS/Kart	383	377	6	99	344
6204	Oppmåling	1 015	782	233	77	1 003
6205	Plan	1 002	908	94	91	936
6206	Miljø	390	375	15	96	382
	Sum tjenesteomr: 62 Arealforvaltning	4 142	3 688	454	89	3 804
Tj omr	63 Kommunalteknikk eksl VA					
6300	Kommunaltekn.tjenester - felles	2 811	2 872	-61	102	2 683
6310	Kommunale veger og plasser	7 164	7 789	-625	109	6 627
	Sum tj omr: 63 Kommunalteknikk eksl VA	9 975	10 661	-686	107	9 310
Tj omr	64 Eiendomsforvaltning					
6400	Eiendomsforvaltning - felles	1 694	1 530	164	90	1 510
6410	FDV - Renhold	9 094	8 787	307	97	8 670
6411	FDV - Vaktmestertjenester	2 621	2 671	-50	102	2 674
6412	FDV - Håndverkertjenester	1 047	1 378	-331	132	1 188
6413	FDV - ENØK og ventilasjon	1 092	1 135	-43	104	1 149
6420	Eiendommen Dagsrud	-2 037	-2 512	475	123	-1 713
6421	Kommunale utleieboliger	-3 549	-3 419	-130	96	-3 499
6430	Formålsbygg	-176	250	-426	-142	325
6440	Park og friområder	413	381	32	92	447
6441	Ulefoss gjestebrygge	50	139	-89	278	112
6450	Skogsdrift kommunale eiendommer	-	-	-	-	3
	Sum tjenesteomr: 64 Eiendomsforvaltning	10 249	10 340	-91	101	10 866
Tj omr	68 Vann					
6320	Vann	-4 306	-4 155	-151	96	-4 070
	Sum tjenesteomr: 68 Vann	-4 306	-4 155	-151	96	-4 070
Tj omr	69 Avløp					
6330	Avløp	-5 061	-4 600	-461	91	-4 436
	Sum tjenesteomr: 69 Avløp	-5 061	-4 600	-461	91	-4 436
	Sum hovedansvar: 6 Teknisk sektor	23 026	23 643	-617	103	23 414

Teknisk etat er fornøyd med at en også i år har klart å styre utgiftene mot budsjett. Det har likevel vært noen viktige forutsetninger for at dette har lyktes. Vegbudsjettet ble tilført 600 000 kroner i PLØM-II. Selv med tilføring av disse midlene gikk vegbudsjettet med en

overskridelse på kr 625 000. Vegområdet er underfinansiert. Eiendomsavdelingen har ett overforbruk på kr 91 000 – med en stram styring hele året. Arealforvaltning går med overskudd som følge av økte gebyrinntekter på oppmåling og byggesak.

Når det gjelder forretningsområdene vann og avløp så har etterberegning av selvkost vist at det må settes av mer til fond. VA samlet går derfor med et underskudd på kr 617 000.

Eiendomsavdelingen er sammen med vegområdet kronisk underfinansiert. Dette er vist med KOSTRA tall i mange sammenhenger tidligere.

Fravær

Fraværet varierer fra år til år. Det er derfor veldig vanskelig å tolke mye ut fra tallene i en såpass liten gruppe som teknisk. I 2005 hadde vi et fravær på 3,5 %, mens det i 2006 var på 14,5 %. I 2012 lå det på 4,1 %, i 2013 på 7,7 %, i 2014 er vi nede på 4,3 % og i 2015 på 6,3 %.

Teknisk sjefs ledergruppe har fokus på sykefravær, og analyserer hele tiden om fravær er jobbrelatert. Det er ytterst få av disse vi kan relatere til arbeidsmiljø. Det er derfor vanskelig å sette inn nye tiltak. Vi vil derfor bestrebe oss på å følge opp reglene for oppfølging av sykemeldte, og vektlegger trivelig og uformelt arbeidsmiljø.

9.2 Tjenesteområde 61 Etatsadministrasjon og felles tjenester

Beskrivelse av tjenestene

Tjenesteområdet inneholder kostnader til de interkommunale tiltakene MTBR og Midt-Telemark Landbruk. Videre inneholder budsjettet felleskostnader for etaten og lønnskostnader til teknisk sjef.

Kommentarer til regnskapsavvik

Driftsutgiftene på fellestjenester har vært holdt nede så mye som mulig som gir et bidrag til overskuddet på tjenesteområde 61. Vår andel av MTBR viser et overskudd på kr 171' som skyldes at MTBR går med overskudd i 2015. MTLK har sendt en regning på kr 80' for ekstra driftsutgifter i 2015 som går utenom budsjettet til MTLK. Regningen kom i slutten av februar 2016. Bakgrunnen for dette vil bli fulgt opp i 2016.

Utfordringer og mål

Viktige mål for 2016 er å få revidert beredskapsplanen for Nome etter nye forskrifter. Videre skal planprogrammet for kommunestyreperioden godkjennes i kommunestyre innen 1.10. Det skal startes opp med tiltak i Ulefoss sentrum etter at reguleringsplanen er godkjent. Prosessen med revisjon av kommuneplanen vil starte i første halvår. Investeringsprosjekter skal følges opp.

Viktige forhold i 2015

Det er etterslep på oppstart av kommuneplanarbeidet og revisjon av den kommunale klima- og miljøplanen. Teknisk etat har i flere år vært involvert i mange prosjekter som vi delvis ikke

styrer selv, f.eks. oppfølging av EU's vanddirektiv i vannområde midtre Telemark, Geoparken, Kulturminneplan og Boligplan. Dette har gått utover kapasitet til å starte opp med andre viktige planer.

9.3 Tjenesteområde 62 Arealforvaltning

Beskrivelse av tjenestene

Avdelingen har forvaltningsansvaret for plan- og bygningsloven, delingsloven og matrikkelloven i tillegg til flere andre mindre omfattende lover og forskrifter. Miljø- og forsøplingssaker er også en del av ansvarsområdet. Det er en stor data- og informasjonsflyt til private kunder, næringsdrivende og eiendomsmeglere. Det er kontinuerlig et omfattende vedlikehold av databaser knyttet til kartproduksjon, matrikulering og ulike former for bygge- og anleggstiltak. Avdelingen har et betydelig samarbeid med andre, og bidrar også i flere prosjekter som vi ikke selv har hovedansvar for. Det er et høyt kundefokus på de tjenestene vi leverer. Dette kan gå utover andre planlagte aktiviteter i avdelingen.

Kommentarer til regnskapsavvik

Avdelingens inntekter er i hovedsak gebyrer på søknadspliktige saker. Året 2015 ble igjen et svært godt produksjonsår, med mange saker behandlet og en lang høstsesong. Dette har i særlig grad hatt betydning for oppmåling, selv om også de andre fagområdene har mindre overskudd. Statistikken har over noe tid vist en utflating av antall saker – en trend som fortsatte i 2015.

Utfordringer og mål

Avdelingens hovedmål er å gi kundene en rask og forsvarlig saksbehandling innenfor gjeldende lover, retningslinjer og vedtatte rammer. Avdelingen skal om mulig også yte service overfor andre etater og brukere. Tjenester som leveres statlige og regionale organ skal ha rett kvalitet.

Målene er konkretisert gjennom fokus på arbeidsmiljø, vedlikehold og utvikling av GIS-området, samt samordning og effektivisering av saksbehandlingen. Avdelingen skal ha et konstruktivt samarbeid med andre etater og faggrupper.

Avdelingen forvalter regelverk som stadig blir mer omfattende. Kravene til dokumentasjon, utredninger og rapportering er skjerpet. Lovpålagte oppgaver blir prioritert. Det er i dag en ubalanse mellom forventninger knyttet til satsinger og prosjekter i kommunal regi - og de ressurser som er tilgjengelig. Det er viktig at avdelingen fortsatt får anledning til å være oppdatert på utstyr og programvare for å løse utfordringene på en effektiv måte.

Sykefravær

Avdelingen har hatt svært lavt sykefravær over tid – noe som også gjelder 2015.

Viktige forhold i 2015

Avdelingen har full bemanning. Den nye matrikkelloven genererer langt større arbeidsmengde enn tidligere. Noe av dette er kompensert med investeringer i gode dataverktøy. Avdelingen har nedbetalt oppmålingsbil og anskaffet oppmålingsutstyr.

Innenfor ansvarsområdet overordna plan og miljø er det en rekke prosjekter, satsinger og behov som skal følges opp. Arbeidsmengden her grenser til det uforsvarlige, og vi bør i fremtiden i større grad prioritere hva vi har kapasitet til å gjennomføre. Plangruppa har jobbet med flere omfattende og tidkrevende reguleringsplaner som Ulefos næringspark, Kaste industriområde og Sentrumsplanen for Ulefoss. Parallelt har Statens Vegvesen meldt oppstart av planendring og utvidelse for parsellen Kaste-Stoadalen samt et massedeponi i Bjørndalen. I tillegg jobber vi med private planforslag. Det er etterslep på oppstart av kommuneplanarbeidet og revisjon av den kommunale klima- og miljøplanen.

Vi har et betydelig samarbeid med Bø og Sauherad når det gjelder investering i og vedlikehold av programvare/databaser.

I 2015 mottok avdelingen 3 klager på vedtak etter plan- og bygningsloven.

Type saker - antall	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Oppmålingsforretninger	113	53	57	22	22	34	64	45	47
Delingssøknader	34	15	21	19	17	27	42	36	28
Byggesaker	144	159	160	137	132	141	176	134	134
Nye boliger godkjent	9	9	8	6	13	20	20	4	38
Nye boliger tatt i bruk	36	1	5	3	5	16	24	13	24
Bruksendringer	7	2	3	4	9	6	4	8	8
Rivingstillatelser	15	11	19	15	5	13	24	19	12
Søknad om utslipp	8	6	5	4	2	8	6	2	3
Regulering – nye planer	3	2	0	2	4	6	4	0	3
Dispensasjoner – byggesak						1	3	2	3
Dispensasjoner - plansak						35	33	26	38

Tabell: Viser antall/type saker på arealforvaltning.

9.4 Tjenesteområde 63 Kommunalteknikk ex Vann og Avløp

Beskrivelse av tjenestene

Programområdet består av drift og administrasjon av veger og plasser, vannforsyning og avløpsrensing. Avdelingen har hovedansvaret for vann, avløp, vegvedlikehold samt fakturering og kundeoppfølging.

Kommentarer til regnskapsavvik

Det ble i PLØM-II meldt inn et behov på minimum kr 1 000 000, hvorav kr. 600 000 ble innvilget. Resultatet for 2015 ble et merforbruk på kr 625 000 i tillegg til det som ble bevilget i plan og økonomimelding II. Merforbruket utgjør dermed kr 1 225 000 i forhold til opprinnelig budsjett. Resultatet for 2014 ble et merforbruk på kr 823 000 på veg i forhold til opprinnelig budsjett mens merforbruket i 2013 var på kr 2 330 000. Formålet med å

presentere disse tallene er å påpeke at budsjettområdet vei ikke er i nærheten av å ha et reelt budsjett.

Følgende kan nevnes som medvirkende årsak til merforbruket utover det faktum at området ikke har et reelt budsjett:

- Det måtte kjøpes inn 3 stk. nye strøpparater.
- Økte utgifter til overtid på grunn av mer ekstremvær og bytting av stikkrenner på tidspunkt som er til liten hindring for normal trafikk.
- Måtte kjøre ut mer grus en budsjettet (hovedsakelig på grunn av teleløsning).
- Ekstremværet sensommer/høsten 2015 gav mange småskader på veier som måtte utbedres (antatt kostnad for ekstremværet er alene ca. kr 1 000 000).

Det er fortsatt i hovedsak været som bestemmer hvor mye som brukes på veg.

Utfordringer og mål

Avdelingen har over lengre tid hatt for mange arbeidsoppgaver i forhold til kapasitet. Det er en utfordring å opprettholde noenlunde tilfredsstillende og sikker framkommelighet på kommunens veger både sommer og vinter. Kommunen har ansvar for ca. 140 km veg, herav ca. 100 km grusveg. I tillegg kommer vedlikehold av ca. 60 000 kvm med plasser.

Programområdet veg har normalt et budsjett som ikke kan dekke opp det kommunens innbyggere forventer. Det har over flere år vært for trange budsjett. Dette har medført et stort etterslep på vedlikehold av veger. For å ta et aktivt grep om utfordringene leaset teknisk etat leaset en hjulgraver høsten 2014. Denne har som hovedmål å grøfte langs kommunale veger samt kantrydding av vegetasjon på vinterstid. 2015 ble det første året med fullt engasjement på grøf팅. Dette var lenge etterlenget og vil på sikt bedre veienes evne til å tåle nedbør og derved redusere faren for merforbruk.

Det er dessverre fortsatt mengden av brøyting og strøing tidlig i året, som bestemmer om det er midler til et forsvarlig sommervedlikehold, dette er ikke en holdbar situasjon for kommunen. Når dette er sagt ønsker vi å fremheve at vi mener at vi har en god kvalitet på vintervedlikeholdet.

Det er også spesielt bekymringsfullt at det ikke er tilstrekkelig med midler til reasfaltering av eksisterende asfalt.

Viktige forhold i 2015

Under ekstremværet sensommeren/høsten 2015 var det flere mannskaper ute på veiene hele døgnet. Dette førte til at vi ikke fikk de store ødeleggelsene på veiene som vi mest sannsynlig hadde fått uten beredskap. Det anses som meget viktig at det fortsatt prioriteres å grøfte langs veiene. Reasfaltering av veier blir mer og mer påtrengende etter hvert som gammel asfalt går i oppløsning og sprekker. En vinter med mye frysing og tining forverrer situasjonen ytterligere.

For øvrig vises det til kommentarer på tiltakene på investeringsbudsjettet.

9.5 Tjenesteområde 631 Kommunalteknikk - Vannforsyning

Beskrivelse av tjenestene

Vannforsyning består av 4 vannverk og ca. 110 km med vannledninger. Alle kommunale vannverk oppfyller nå drikkevannsforskriften eller er i slutfasen for godkjenning. I kommunale vannverk er det i 2015 produsert 800 000 m³ mot 805 000 m³ vann i 2014.

Kommentarer til regnskapsavvik

Området har et overforbruk på ca. kr 331 000. Dette skyldes i hovedsak at selvkostberegningen for 2015 viste at det måtte settes av kr 363 000 mer enn budsjettet på vann fondet. Hovedgrunnen for dette er en lavere rente enn budsjettet.

Utfordringer og mål

Det er ønske om flere vannmålersoner på ledningsnettet på Ulefoss og Lunde. Vi kan da følge med på hvilke deler av nettet som lekker mest og om det kommer nye lekkasjer som øker forbruket. Det er identifisert strekk som det må jobbes med i 2016.

Viktige forhold i 2015

Mannskapet ble i 2015 mer engasjert i oppgraderingen av Lunde renseanlegg enn tidligere antatt. Det har derfor kun vært mulig å jobbe med det mest nødvendige på vannsiden. Av viktige vedlikeholdsoppgaver for 2015 kan det nevnes at taket på bassenget ved Dagsrud er rehabilitert. Avdelingen har også vært engasjert i omlegging av hovedvannledning til Ulefoss sentrum og etablering av reduksjonskum i forbindelse med byggingen av ny skole. Kommunen har også overtatt driftsansvaret for abonnentene til Midtre Helgen vannverk og har i den forbindelse brukt en del tid på det tidligere vannverkets ledningsnett.

2015 var et år med totalt forholdsvis få vannlekkasjer på kommunalt ledningsnett, men det ønskes spesielt å nevne at vi hadde en alvorlig lekkasje på gammel inntaksledning til Lunde vannverk. Hadde ikke kommunen hatt en driftskontroll som varslet om unormal hendelse på Lunde vannverk kunne hele Lunde ha mistet vannet i mer enn 24 timer.

For øvrig vises det til kommentarer på tiltakene på investeringsbudsjettet.

9.6 Tjenesteområde 632 Kommunalteknikk - avløp

Beskrivelse av tjenestene

Avløp består av 4 renseanlegg og ca. 63 km med avløpsledninger.

Kommentarer til regnskapsavvik

Området har et merforbruk på kr 461 000. Dette skyldes i all hovedsak at utgifter til slamhåndtering er høyere på grunn av at vi gjennom 2015 har måttet levere uavvannet slam fra Lunde renseanlegg. Denne utgiften vil bli mindre i 2016 når Lunde renseanlegg nå er rehabilitert.

Utfordringer og mål

Kommunens 2 små renseanlegg begynner å bære preg av ”alder og slitasje”. Søvitt og Lunde renseanlegg er nå renovert. Kommunens ledningsnett er utett. Det medfører at våre renseanlegg tilføres mye overvann, og tendensen er stigende.

For å nå målene må det investeres betydelige beløp i ledningsanlegg, samt drives aktivt med å finne innlekkingspunkter. Dette er oppgaver som er både arbeidskrevende og kostnadskrevende. Det må jobbes systematisk med dette. Uforutsette hendelser stjeler mye tid som burde vært benyttet til å rehabilitere gamle ledninger. Ved å skyve dette ut i tid vil vi bare få et større trykk når ledningene kollapser.

Nye utbyggingsprosjekter er også tidkrevende men svært etterlengtet.

Viktige forhold i 2015

Hovedfokusområdet for 2015 har vært oppgraderingen av Lunde renseanlegg. I den forbindelse har det også vært nødvendig å gjøre endringer på renseanlegget på Svensid og Vrangfoss. Disse er oppgradert til å kunne benytte de samme kjemikaliene som benyttes i renseprosessen på Søvitt og Lunde. Ombyggingen av disse anleggene er utført i egen regi. Det er også benyttet mer tid på rehabiliteringen av Lunde renseanlegg enn først antatt.

Ekstremværet på sensommeren engasjerte hele avdelingen og det ble noen hektiske dager mens dette pågikk. Det var personell ute 24 timer i døgnet under hele uværperioden.

For øvrig vises det til kommentarer på tiltakene på investeringsbudsjettet.

9.7 Tjenesteområde 64 Eiendomsforvaltning

Beskrivelse av tjenestene

Eiendomsavdelingen har ansvaret for forvaltning, drift og vedlikehold av kommunens eiendommer. Avdelingen har også vedlikeholdet av eiendommene til kommunens to boligstiftelser (94 leiligheter). Med de kommunale utleieleilighetene blir det totalt 180 leiligheter. Totalt har avdelingen driftsansvaret for ca. 70 000 kvm bygningsareal (eks. boligstiftelsene). Avdelingen har et betydelig personalansvar med 34 ansatte - fordelt på renholdere, vaktmestere, håndverkere og ledelse.

Regnskap

Eiendomsforvaltning har tilnærmet holdt seg innenfor budsjett for 2015.

Utfordringer

Utallige ganger er det nevnt at vi har for små rammer til drift og vedlikehold. Midlene går i hovedsak til drift.

I de seinere år er det investert mye på våre formålsbygg. Skoler, sjukehjem, helsenter, Samfunnshus og rådhus er i god stand. Det er andre bygg som har stort behov for vedlikehold.

F.eks. har bygningsmassen på Dagsrud et umettelig behov for vedlikehold. Leiligheter har også et kontinuerlig behov for vedlikehold.

Sykefravær

Sykefraværet har gått ytterligere ned i 2015.

Viktige forhold i 2015

Som nevnt i årsberetninga for 2014 er belastninga for vaktmestere i Lunde stor, og den er fortsatt stor. De har for mange bygg som krever tilsyn. Bl.a. er sjukeheimen et meget krevende bygg å drifte. Ønske om styrkingen av vaktmesterressursen med 50 % opprettholdes.

Per Kristian Bjønnes

Teknisk sjef

10 Hovedansvar 7: Midt-Telemark brann- og redningstjeneste

Navn på avdelingen	Midt-Telemark Brann- og Redningstjeneste
Brannsjef/avd. leder:	Svein Ove Kåsa
Rådsmedlemmer	Per Kristian Bjønnes Nome Gudmund Amundsen Bø Joar Sættem Sauherad AslakGilde Tillitsvalgt rep.
Tjenesteomfang og avgrensning	Ansvar for brannberedskapen og brannforebyggende tiltak og tilsyn i Midt-Telemark.
Hovedmålsettinger.	Utføre kommunenes oppgaver etter brannloven og vedtekter for Midt-Telemark Brann- og redningstjeneste.
Antall ansatte i 2014 (med årsverk)	8 personer 100 % og 40 deltidsmannskaper uten fast stillingsprosent.

10.1 Økonomi: Avvik på tjenesteområdet 71:

		Budsjett	Regnsk	Avvik i	%-	Regnsk
		2015	2015	kr	forbruk	2014
Ansvar	7 Midt-Telemark Brann og redning					
Tj omr	71 Midt-Telemark Brann og redning					
7100	Brann og redning - felles	-11 739	-11 377	-362	97	-11 610
7101	Brann og redning - beredskap	10 372	9 853	519	95	10 667
7102	Brann og redning - forebyggende	1 097	1 070	27	98	668
7110	Brann og redning - feiing	-	-48	48	-	-52
	Sum tj omr: 71 M-Telemark Brann og redn	-270	-501	231	185	-327
	Sum hovedansvar: 7 M-T Brann og redn	-270	-501	231	185	-327

Tabellen viser et positivt avvik på kr 231.000. Som vertskommune for samarbeidstiltaket beholder Nome kommune all momskompensasjon som virksomheten utløser. Nevnte beløp er merinntekt knyttet til momskompensasjon sammenholdt med budsjett.

Beredskap/forebyggende

7100-7101-7102	Regnskap	Budsjett
	2015	2015
Netto utgifter	12 218 538	12 625 000
Netto fordelt på Bø 30,1%	3 677 780	3 801 388
Netto fordelt på Nome 42,4%	5 180 660	5 354 515
Netto fordel på Sauherad 27,5%	3 360 098	3 469 098

Kommentar til tallene:

MTBR fikk i 2015 ett mindreforbruk på kr. -486 462,-. Det må tas hensyn til at opplæring er styrket med 190` fra rammetilskuddet til Nome kommune, og at redusert arbeidsgiveravgift til Nome kommune, som utgjør kr. 270` for MTBR, skal beholdes av Nome kommune. Dette vil si at MTBR får ett reelt mindreforbruk på kr. -406 462,- som fordeles etter avtalt

fordelingsnøkkel for Nome-Bø-Sauherad. I 2014 regnskapet gikk MTBR nesten tilsvarende i merforbruk, slik at over en toårsperiode er driftsregnskapet tilnærmet lik balanse. Hovedårsaken til mindreforbruket er at vi har hatt langt mer inntekter enn antatt. En tankbil med metangass kjørte ut av veien i Sauherad kommune. Som følge av at det var gass involvert, kommer hendelsen inn under forurensing, og forurensere må selv betale for redningsaksjonen. Dette utgjorde nesten 200` på inntektsiden. I tillegg har det kommet inn kjærkommen refusjon av sykepenges, samt at arbeidsgiveravgift og KLP ble lavere enn pålagt budsjettert for Nome kommune. Man kan også se av tallene at budsjettert ramme på utgifter er tilnærmet lik balanse i regnskapet. Lønn og sosiale utgifter er lavere enn budsjettert. Årsaken er i hovedsak at vi har hatt færre utrykninger av langvarig kaliber. Rulleringsplanen på brannbiler går sin gang. Brukt tankbil Volvo 2010 modell, med 13 000 liter vanntank, er kjøpt inn og plassert på Sauherad brannstasjon. Budsjettert investeringsramme ble overskredet med 4 446,- av en totalramme på 1 mill.

Feiing

7110		Regnskap	Budsjett
		2015	2015
Netto utgifter		3 185 298	2 987 000
Netto fordelt på Bø	2546 piper	989 382	912 000
Netto fordelt på Nome	3370 piper	1 309 498	1 232 000
Netto fordel på Sauherad	2280 piper	886 418	843 000
Totalt antall piper Midt-Telemark:	8196 piper		

Kommentar til tallene

Ved balanse i regnskapet skulle det benyttes 145 469,- fra feiefondet i Nome. Regnskapstallene for 2015 viser ett merforbruk på kr. 74 875,-. Dette vil si at feiefondet må tappes for ytterligere 30 782,- for å dekke opp merforbruket. Feiefondet til Nome er etter denne dekningen nesten i 0,-.

Hovedårsaken til merforbruket var utgifter for «vask» av KomTek registreringsverktøy, samt at det var avvik mellom registrerte piper og faktisk fakturerte piper pr. kommune i budsjettet.

1 feier var sykmeldt januar og til påske. Vi har for 2015 benyttet ca. 60`,- på ekstrahjelp i løpet av året.

Kostnad pr. pipe for 2015 var budsjettert til 358,-. Nome kommune benyttet feiefondet for å dempe feie/tilsynsavgiften. Feie-/tilsynsavgift for Nome var i 2015 pålydende 315,-. For 2016 blir kostnaden 377,-, og tilsvarer Nome kommunes avgift for 2016. Økning av avgift skyldes i hovedsak at det ikke er penger igjen på feie-fondet.

Feie- og tilsynsavgiften er basert på selvkost-prinsippet.

Statistikk på tjenestenivå.

Hendelse:	hele 2015	hele år 2014
Brann i bygning	10	16
Unødige alarm	90	96
Falsk alarm	0	6
Brann i kratt/grass	11	12
Bilbrann	11	4
Brann i camping/telt	0	1
Brann i fritidsbåt	0	1
Pipebrann	10	10
Annen brann	9	11
Brannhindrende tiltak	6	10
Trafikkulykker	29	21
Vannskade/oversvømmelse	2	0
Akutt forurensning	3	3
Annen assistanse	38	51
Skogbrann	2	5
	221	247

Utrykningsstatistikken for 2015 viser en nedgang i antall utrykninger i forhold til år 2014. Snittet de siste 5 årene på utrykninger ligger på rundt 225-230 utrykninger årlig. Kategorien «annen assistanse» innbefatter mange assistanser når det rykker ut 2 brannstasjoner til samme hendelse.

Prosjekt «mens du venter på ambulansen» er ikke med i statistikken, men vi har hatt 4-5 utrykninger på dette i 2015. Dette er hendelser der ambulansen er lenger unna enn 15 minutter, eller melding om hjertestans. Alle brannstasjoner har brannbil som er utstyrt med hjertestarter samt bag med førstehjelpsutstyr inkl. oksygen.

Man kan også lese av statistikken at vi har hatt en gledelig nedgang på antall husbranner sammenlignet med 2014. Vi har mange trafikkulykker, men heldigvis sjelden personer må frigjøres ved hjelp av brannvesenets frigjøringsutstyr. Det er fortsatt en god del unødvendig utrykninger. De fleste unødige utrykningene er til direkte-varslede bygg, gjerne med os fra matlaging eller arbeid på brannalarmanlegget som hyppig årsak. MTBR ønsker færrest mulig unødige alarmer.

10.2 Måloppnåelse for virksomheten

Tilsyn med særskilte brannobjekt:

I 2015 har det blitt utført 62 tilsyn i § 13 objekter. Antallet er noe lavere enn ønsket, selv om det er en solid stigning fra 2014. Utfra forutsetningene finner brannsjef det likevel tilfredsstillende med 62 tilsyn på særskilte brannobjekt da det benyttes mye tid til oppfølging av tilsyn, samt at det er mye forebyggende aktivitet som ikke framkommer på statistikken. Fra 1.1. 2016 trer ny forskrift om forebygging i kraft. Utfra endring i regelverk må det også foretas noen endringer i det forebyggende arbeidet.

Det presiseres at det er eier/bruker av virksomheten som har ansvar for brannsikkerheten, selv om brannvesenet ikke har gjennomført tilsyn.

Vi har gjennomført samtlige nasjonale aksjoner, blant annet aksjon boligbrann, brannvernuka, barnehagebesøk, hytteaksjon med mer. Undervisning i diverse grupper i Midt-Telemark har også blitt gjennomført, utfra henvendelser.

Feiing / Tilsyn bolig hus:

I 2015 var det registrert 8196 skorsteiner i Midt-Telemark, hvorav det årlig skal feies 4098 skorsteiner og føres tilsyn ved 2049 fyringsanlegg/ skorsteiner. Tilbudte feiinger/tilsyn er høyere enn gjennomførte feiinger/tilsyn. Årsaken til dette er gjerne at eier/leier ikke er hjemme ved avtalt tilsyn av fyringsanlegget.

Målsettingen om 100 % tilbudte feiinger og tilsyn ble nesten oppnådd. Årsak til ikke full oppnåelse er i hovedsak at man må på nytt tilsyn senere enn oppsatt avtale, da det gjerne ikke passer for huseier med tilsyn på tilbudt tid. Denne infoen fra huseier kommer gjerne etter at feiervesenet har møtt opp til ordinær oppsatt avtale.

Antall registrerte piper er nå tilnærmet lik utsendte gebyr i hver enkelt kommune.

Sykefraværet

Sykefraværet for heltidsansatte ble i 2015 på 6,3 %. Prosenten er tilfredsstillende med tanke på at MTBR er en liten avdeling med 8 heltidsansatte. Utslaget på fraværs-statistikken blir stort ved fravær av enkeltpersoner. 1 feier var langtidssykmeldt fra nyttår til påske.

Fravær av deltidansatte kommer ikke inn på fraværsstatistikken.

HMS-arbeidet

Vi har møter hvert kvartal med lokale verneombud/plasstillitsvalgte. I tillegg har vi også møter kvartalsvis med utrykningslederne. Avdelingsmøter for alle 100 % ansatte i MTBR blir gjennomført en gang i måneden.

Feierne har egne avdelingsmøter månedlig. Feierne jobber også i utgangspunktet parvis, og dette er ett løft for arbeidsmiljøet og sikkerheten Deres.

Vernerunder er gjennomført på alle stasjonene i mai måned. Alle avvik er lukket ved årets utgang. Medarbeidersamtaler er gjennomført av brannsjef med alle med 100 % stilling i MTBR.

Svein Ove Kåsa

Brannsjef MTBR